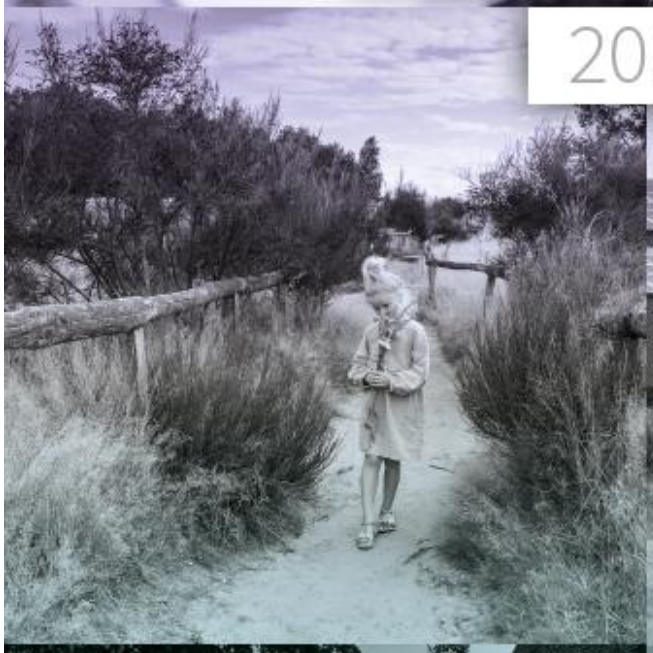

Gemeente Westerveld

JAARSTUKKEN

2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Leeswijzer 6
Analyse financieel resultaat 2023 8
Programma 0 Bestuur 10
Programma 1 Veiligheid 12
Programma 2 Verkeer en vervoer 16
Programma 3 Economie 19
Programma 4 Onderwijs 25
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 28
Programma 6 Sociaal domein 33
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 43
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing 48
Overige programma onderdelen 52
Overhead 52
Algemene dekkingsmiddelen 55
Paragrafen 60
Paragraaf A Lokale heffingen 60
Paragraaf B Weerstandvermogen en risicobeheersing 69
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen 78
Paragraaf D Financiering 88
Paragraaf E Bedrijfsvoering 94
Paragraaf F Verbonden partijen 101
Paragraaf G Grondbeleid 120
Deel B: Jaarrekening 124
B.1. Balans per 31 december 124
B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2023 127
B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 130
Inleiding grondslagen 130
B.3.1. Algemene grondslagen voor waardering 130
B.3.2. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling 133
B.3.3. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording 134
B.4. Toelichting op de balans per 31 december 135
B.4.1. Vaste activa 135
B.4.2. Vlottende activa 140
B.4.3. Vaste passiva 142
B.4.4. Vlottende passiva 146
B.4.5. Waarborgsommen en garanties 147
B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen 148
B.4.7. EMU-saldo 149
B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten 150
B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten 150
B.5.2. Overzicht mutaties reserves 151
B.5.3. Incidentele baten en lasten 153
B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT) 157
B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid 159
B.6. Rechtmatigheidsverantwoording 161
Deel C: Bijlagen 162
Bijlage 1: Overzicht taakvelden 162
Bijlage 2: Investeringsoverzicht 2023 166
Bijlage 3: SiSa verantwoordingsinformatie 2023 169
Vaststellingsblad 186

Deel A: Jaarverslag

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2023. Als kleine gemeente zijn we trots dat we nog kunnen voldoen aan de opgaven van het Rijk en aan de door ons gestelde doelen.

Qua financiën zijn we verheugd dat we het jaar met een positief resultaat hebben afgesloten. De tweede bestuursrapportage 2023 liet een ander beeld zien, maar door diverse onvoorziene meevallers op het gebied van grondexploitaties, opvang Oekraïners en de algemene uitkering kunnen we het jaar toch positief afsluiten. We stellen voor om een aantal bedragen in bestemmingsreserves te storten, omdat onze verwachting is dat we deze middelen op termijn weer goed kunnen inzetten voor de verschillende opgaven.

Kijken we naar de doelstellingen en acties uit het bestuursprogramma dan zien we dat veel onderdelen in afronding zijn of inmiddels zijn afgerond. Dit past bij het beeld van de mid-term review die het college onlangs heeft opgesteld. In dit voorwoord noemen we een aantal resultaten uit 2023:

We hebben de Maatschappelijke Visie Sociaal Domein ‘Een gezonde, zelfredzame en participerende ‘Westervelder’ vastgesteld. De visie is een richtlijn waar gemeente Westerveld naartoe wil en zich voor in wil zetten.

Passend bij onze uitnodigende houding en onze doelstelling om doelgroepen te betrekken bij beleid, hebben we de participatieverordening vastgesteld. In de participatieverordening staan afspraken hoe het college en de gemeenteraad van Westerveld omgaan met inspraak, inwoners- en overheidsparticipatie en uitdaagrecht.

Ook hebben we, vanuit de Regio Deal Regio Zwolle, ingezet op de actielijnen ‘Duurzame groei toerisme in Westerveld' en ‘Circulair Produceren en Consumeren in Westerveld’. Met de bijdrage van de Regio Deal hebben we als gemeente een versnelling kunnen maken en organisaties in onze gemeente financieel kunnen ondersteunen op deze gebieden.

Om een gezonde omgeving voor alle inwoners met goed onderhouden en betaalbare voorzieningen te creëren, zijn we met de voorbereidingen gestart voor het toekomstbestendig maken van sportpark Havelte. Ook is het vrijgekomen sportterrein op sportpark de Meerkamp aangewezen voor woningbouw.

Verder hebben we het Integraal Veiligheidsplan vastgesteld. Bij de uitvoering hiervan richten we ons op een viertal prioriteiten: het verminderen van ondermijnende factoren, het terugdringen van sociale overlast, het (beter) in beeld krijgen van digitale criminaliteit en de samenwerking tussen zorg en veiligheid efficiënter organiseren.

In de komende jaren blijven we ons inzetten op diverse grote opgaven zoals woningbouw, opvang Oekraïners en statushouders en het ontwikkelen van ons maatschappelijk vastgoed. Ondanks een positief jaarrekening resultaat zien we in de verschillenanalyse vooral incidentele voordelen terug. In de komende jaren ziet de financiële positie er minder rooskleurig uit, zoals blijkt uit onze Kadernota 2025. Dit betekent dat we kritisch moeten blijven op de uitvoerbaarheid van de taken die het Rijk ons geeft. Tevens betekent het dat we goede afwegingen en keuzes moeten maken in het nieuw beleid.

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Inleiding

Deze jaarstukken bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de inhoudelijke verantwoording, de jaarrekening omvat de financiële verantwoording. De jaarstukken zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) en zijn gecontroleerd door Eshuis Accountants.

Deel A: Jaarverslag

Dit deel start met de bestuurlijke samenvatting, waarin het resultaat over 2023 op hoofdlijnen wordt verklaard.

Deel A - 1: Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit de negen programma's van de gemeente gevolgd door een overzicht van de kosten van overhead en de algemene dekkingsmiddelen.
Per programma wordt aangegeven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost. Bij het onderdeel 'wat hebben we bereikt' staat een toelichting die ingaat op de visie uit de begroting van dat betreffende programma, daarnaast worden de beleidsindicatoren vermeld. De beleidsindicatoren hebben 31 december 2023 als peildatum en zijn terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij het onderdeel 'wat hebben we daarvoor gedaan' worden de doelen uit de begroting en de geboekte voortgang in het jaar 2023 weergegeven. Van de acties (wat gaan we daarvoor doen) wordt ten behoeve van een snelle interpretatie van de voortgang een verkeerslichtenrapportage toegepast. Aan de hand van de volgende kleuren kan de voortgang of het resultaat worden afgelezen. In deze jaarstukken is in samenwerking met de Auditcommissie uitvoering gegeven aan de motie Duisenberg.

	Activiteit is reeds binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
	Er is actie ondernomen, echter is de doelstelling nog niet behaald.
	Activiteit wordt niet behaald en er is nog geen actie ondernomen.

De kleur groen kan als status ook toegekend worden aan beleid dat overgegaan is naar bestaand beleid. In die gevallen is de actie soms nog niet afgerond, maar de initiële actie wel. Bij het onderdeel 'wat heeft het gekost' staat het financieel overzicht van alle producten die in 2023 zijn gerealiseerd. Verschillen tussen de 'raming 2023 na wijziging' en de 'realisatie 2023' groter dan € 50.000 worden op taakveldniveau voorzien van een toelichting. Geringe afrondingsverschillen kunnen zich voordoen, omdat bedragen worden afgerond op 1.000-tallen en het kan voorkomen dat de som van de toegelichte bedragen iets hoger of lager uitvalt dan het te verklaren bedrag. Vervolgens wordt per investering aangegeven hoeveel geld er is uitgegeven en wordt de uitgave toegelicht. Wanneer een project in 2023 is afgerond en het bijbehorende actief in gebruik is genomen, dan worden de kapitaallasten vanaf 2024 ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Van de investeringen die in 2023 niet zijn afgerond, wordt het krediet overgeheveld naar 2024. Als de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte krediet, dan komt het restantkrediet te vervallen. Afwijkingen op de kredieten groter dan 10% of € 50.000 worden toegelicht.

Deel A - 2: Paragrafen

De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede van alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten. De paragrafen betreffen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Al onze paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV.

Deel B: Jaarrekening

Dit hoofdstuk bevat de jaarrekening 2023 en bestaat uit de balans per 31 december 2023 en het overzicht van baten en lasten over het verslagjaar. In de toelichtingen zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten opgenomen.

Deel C: Bijlagen

In het laatste hoofdstuk zijn de verplichte bijlagen opgenomen. Dit deel bevat het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, de Single information Single audit (hierna: SiSa) en de controleverklaring van de (onafhankelijke) accountant.
De jaarstukken worden afgesloten met het Vaststellingsblad.

Analyse financieel resultaat 2023

Verklaring financieel resultaat op hoofdlijnen

Verklaring saldo Jaarstukken 2023 op hoofdlijnen	
Saldo 2e bestuursrapportage 2023 (overhevelingen zijn per saldo neutraal)	€ -1.394.000
Saldo jaarstukken 2023	€ 3.570.000
Te verklaren saldo	**€ 4.964.000**
Grondexploitaties	€ 1.198.000
Bijdrage opvang Oekraïners	€ 1.660.000
Gemeentefonds	€ 1.486.000
Toeristenbelasting	€ 305.000
Overige voor- en nadelen op baten en lasten	€ 315.000
Verklaard saldo	**€ 4.964.000**

Toelichting bij verklaring op hoofdlijnen:

Tussen de bestuursrapportage en de jaarstukken zit iets minder dan € 5 miljoen verschil. Dat is op hoofdlijn te verklaren door vier oorzaken die bij de bestuursrapportage nog niet bekend waren.
1. De grondexploitaties. Daarvan wordt aan het einde van het jaar de balans opgemaakt, winsten genomen en de voorziening aangepast. Dat geeft een resultaat van bijna 1,2 miljoen. Voorgesteld wordt om dat in een nieuw te vormen reserve te storten in het kader van de woningbouwopgaven in de toekomst.
2. De gelden voor Oekraïne zijn aan het einde van het jaar verantwoord via de SiSa-bijlage. Dat levert een voordeel op van 1,7 miljoen euro. Voorgesteld wordt om dat toe te voegen aan de reserve maatschappelijk breed om in te kunnen zetten voor het Sociaal Domein.
3. De hogere bijdrage voor het gemeentefonds komt door de september- en decembercirculaire die niet verwerkt is in de bestuursrapportage. Er is aan de raad een memo verzonden over de septembercirculaire. In de decembercirculaire zit een bedrag in voor de energietoeslag, gebiedsgerichte aanpak en de omgevingswet. Aangezien die kosten gemaakt worden in 2024, stellen we voor het hele bedrag in de reserve overhevelingen te storten zodat we de gelden kunnen gebruiken in 2024.
4. Op basis van de twee kohieren toeristenbelasting die in 2024 opgelegd gaan worden is er een voordeel van € 305.000 ten opzichte van de laatst bijgestelde begroting.

De overige verschillen die bestaan uit vele voor- en nadelen aan zowel de baten- als de lastenkant bestaat € 315.000.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt als volgt bestemd:

Saldo Jaarstukken 2023	**€ 3.570.000**
Te storten in een nieuw te vormen reserve woningbouwopgaven	€ 1.198.000
Te storten in de reserve maatschappelijk welzijn breed	€ 1.660.000
Te storten in de overhevelingsreserve	€ 1.486.000
Te onttrekken aan de algemene reserve	€ - 774.000
Saldo	**€ 3.570.000**

Programma 0 Bestuur

Taakvelden

1. Bestuur
2. Burgerzaken
3. Beheer overige gebouwen en gronden

Algemene doelstelling programma

Wij geven ruimte en vertrouwen aan onze samenleving en geloven in de kracht, kennis en kunde van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. We geven inwoners en ondernemers op het juiste moment invloed op besluiten en vergroten daardoor het draagvlak.

Wat wilden we bereiken?

0.1 Inwoners meer betrekken bij politieke besluitvormingsproces.

Het betrekken van inwoners begint bij een benaderbare houding van college en raad voor inwoners, bedrijven, dorpsraden en belangengroepen.

Daarnaast willen we jongeren betrekken bij de ontwikkeling van plannen die hun toekomst betreffen door het voorstelbaar te maken en het gesprek aan te gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 0.1.1 Betrokkenheid besluitvormingsproces

Omschrijving
De gemeenteraad stelt de Participatieverordening vast, waarin participatiebeleid is geborgd. De Participatieverordening in het kader van de Omgevingswet wordt onderdeel van het genoemde participatiebeleid.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De Participatieverordening is op 27 juni 2023 door de raad vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
0.1 Bestuur					
Lasten	1.321	1.639	1.747	1.711	-36
Baten	2	0	0	0	0
Totaal 0.1 Bestuur	**-1.318**	**-1.639**	**-1.747**	**-1.711**	**36**
0.2 Burgerzaken					
Lasten	440	463	463	480	17
Baten	235	283	283	225	-58
Totaal 0.2 Burgerzaken	**-205**	**-180**	**-180**	**-255**	**-75**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	283	131	141	152	11
Baten	139	71	104	119	14
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-144**	**-60**	**-37**	**-33**	**4**
Totaal programma 0	**-1.668**	**-1.880**	**-1.964**	**-1.999**	**-36**

<u>Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000</u>

Taakveld 0.1 Bestuur

De afwijking bestaat enerzijds uit een verhoging van de voorziening voormalig bestuurders van € 48.000 door de jaarlijkse bijstelling op basis van berekeningen door een externe partij. De verhoging komt voornamelijk door de rentetoerekening. Anderzijds is er een voordeel op verzekeringen van € 75.000. De kosten voor verzekeringen zijn elders in de jaarrekening hoger dan begroot.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Er zijn twee keer verkiezingen in 2023 geweest terwijl er maar voor een verkiezing compensatie is geweest vanuit het Rijk, dat levert een nadeel van € 17.000 op. Daarnaast zijn de baten voor reisdocumenten lager dan begroot omdat er minder aanvragen zijn geweest. De rijbewijzen kunnen nu ook digitaal worden aangevraagd bij het RDW waardoor de baat voor de gemeente lager uitvalt. Wat betreft de baten levert dat een nadeel van € 58.000 op.

Voor het overige betreft het kleine verschillen.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

1. Crisisbeheersing en Brandweer
2. Openbare orde en Veiligheid

Algemene doelstelling programma

Een veilige leefomgeving voor iedereen

Een veilige leefomgeving voor iedereen komt tot uiting in vele vormen. Als het gaat om veiligheid en ondermijnende criminaliteit komen we tot een regionale integrale aanpak in Zuidwest-Drenthe. We zien hier ook raakvlakken met de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) en de werkzaamheden binnen het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC).
Door maximaal informatie te delen binnen de wettelijk gestelde kaders denken wij veel problemen te voorkomen. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor een goede toepassing van de Wet Bibob. De mobiele bereikbaarheid binnen onze gemeente is van belang voor de algemene veiligheid van onze inwoners en bezoekers. Wij streven naar een dekkend mobiel netwerk.

Wat wilden we bereiken?

1.1 Het terugdringen van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.

We willen een effectieve toepassing van de Wet Bibob in onze gemeente. In Zuidwest Drents verband zetten we in op weerbaarheid en bewustwording van ondermijnende activiteiten. Hierbij worden drie thema's geduid: jonge aanwas, cybercrime en veilig buitengebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 1.1.1 Opstellen en vaststellen Bibob beleid

Omschrijving
In 2023 wordt het beleid vastgesteld en zijn we operationeel met de toepassing van de wet Bibob.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
In juli 2023 is beleid hierop vastgesteld door het college en aan de raad ter kennisname aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

1.2 Een sluitende aanpak realiseren op het gebied van woonoverlast.

Door middel van beleidsregels vast te stellen en uitvoering te geven aan deze regels willen we woonoverlast aanpakken. Hierbij werken we samen met Welzijn Mensenwerk, handhaving, politie, sociaal team en woningbouwcorporaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 1.2.1 Integraal veiligheidsplan

Omschrijving
Een lokaal sluitende aanpak te realiseren op het gebied van woonoverlast. We organiseren een thema-avond op het gebied van veiligheid voor de gemeenteraad.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2027 is op 30 mei 2023 door de raad vastgesteld.

Ind 1.001 Verwijzingen Halt

Omschrijving
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
De data over het jaar 2023 is nog niet bekend.

Bron: Stichting Halt

Gebied	2018	2019	2020	2021	2022
Drenthe	9,00	10,00	7,00	6,00	5,00
Westerveld	6,00	9,00	7,00	12,00	10,00

Ind 1.002 Geweldsmisdrijven

Omschrijving
Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	4,20	3,70	3,40	3,70	3,30
Westerveld	2,80	3,60	2,90	2,30	2,00

Ind 1.003 Diefstallen uit woning

Omschrijving
Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners.

Bron: CBS - geregistreerde diefstallen

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	2,00	1,70	1,10	1,50	1,10
Westerveld	2,60	1,50	1,60	1,50	1,00

Ind 1.004 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Omschrijving
Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	5,20	5,90	5,90	5,70	5,30
Westerveld	2,80	2,80	2,90	2,50	2,80

Ind 1.005 Winkeldiefstallen

Omschrijving
Dit betreft het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners.

Bron: CBS - geregistreerde diefstallen

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	1,40	1,30	1,00	1,40	1,70
Westerveld	0,00	0,30	0,00	0,00	0,30

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	1.291	1.348	1.399	1.403	4
Baten	4	4	4	3	-1
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-1.286**	**-1.344**	**-1.394**	**-1.400**	**-5**
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Lasten	293	319	319	314	-6
Baten	9	11	11	11	0
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	**-284**	**-308**	**-308**	**-303**	**6**
Totaal programma 1	**-1.570**	**-1.652**	**-1.703**	**-1.703**	**0**

Toelichting afwijkingen per taakveld groter dan € 50.000

Geen afwijkingen groter dan € 50.000.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Veiligheidsregio Drenthe (VRD) willen wij een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan een veilig Westerveld. Of het nu om brand, infectieziekte of crisis gaat: we proberen zoveel mogelijk incidenten, slachtoffers en schade te voorkomen. En doet zich een incident voor, dan proberen we de schade en onrust zoveel mogelijk te beperken. De Veiligheidsregio Drenthe is actief op het gebied van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en vervult een belangrijke rol als netwerkpartner in het veiligheidsnetwerk van Drenthe. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6810101 ProactiePreparatie	**-1.218**	**-1.267**	**-1.318**	**-1.325**	**-7**
Totaal	**-1.218**	**-1.267**	**-1.318**	**-1.325**	**-7**

Programma 2 Verkeer en vervoer

Taakvelden

1. Verkeer en vervoer
2. Parkeren
3. Recreatieve Havens
4. Economische Havens en waterwegen
5. Openbaar vervoer

Algemene doelstelling programma

De openbare ruimte is aantrekkelijk en veilig

We geven uitvoering aan het project BrinQ, waar mogelijk samen met inwoners en andere betrokkenen. Dit doen wij inmiddels alweer meer dan vier jaar. Wij gaan daarom deze collegeperiode dit beleid evalueren, met specifiek de aandacht voor budgettering van de gestelde doelen (voldoende budget openbare ruimte). Ook zetten we in op onderhoud tot het noodzakelijke niveau en een duidelijke prioritering van onderhoud van het wegennetwerk. De uitvoering van het bomenbeleid en de bestrijding van de eikenprocessierups vallen tevens onder BrinQ en wegen mee in het geheel. De gemeente Westerveld is voor toeristen en recreanten een aantrekkelijke bestemming vanwege de mooie natuur, de prachtige dorpen en de recreatieve voorzieningen. Wij streven naar een goede kwaliteit van onze fiets- en wandelinfrastructuur. We verbeteren het fiets- en wandelpadennetwerk daar waar het kan en binnen het budget past.

Wat wilden we bereiken?

2.1 Aantrekkelijke openbare ruimte

We willen een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 2.1.1 Ruimtelijk actieplan Havelte

Omschrijving

Uitvoering geven aan het ruimtelijk actieplan Havelte (deelproject Molenweg). Deelproject Molenweg wordt in 2023 afgerond.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Het project is aanbesteed. Volgens planning zal de aannemer starten in het tweede kwartaal 2024. Oplevering is eind 2024.

Actie 2.1.2 Actieplan Fiets

Omschrijving
Uitvoeren van het actieplan fiets en onderzoek naar parkeerknelpunten en voorzieningen (recreatie en inwoners). Actieplan fiets wordt in het tweede kwartaal van 2023 ter besluitvorming aangeboden.

Status

% voortgang
75%

Toelichting
De Fietsnota is in april 2024 aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Wat wilden we bereiken?

2.2 Aantrekkelijke en veilige leefomgeving

We willen vanuit het visiedocument BrinQ de komende jaren de openbare ruimte inrichten en beheren, zodat er sprake is van een aantrekkelijk leefbare en veilige leefomgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 2.2.1 Herinrichting 't Olde Schoolplein Diever

Omschrijving
De herinrichting van de voormalige locatie Dingspilhuus is een onderdeel van het Brinkenplan "Diever op dreef". In 2023 wordt de herinrichting van locatie Dingspilhuus afgerond.

Status

% voortgang
75%

Toelichting
De herinrichting van de voormalige locatie Dingspilhuus is een onderdeel van het Brinkenplan "Diever op dreef". In september 2023 is het civieltechnische gedeelte van het project voltooid. De aanplanting van het groen zal in 2024 plaatsvinden.

Actie 2.2.2 Evalueren BrinQ

Omschrijving
In 2023 wordt BrinQ geëvalueerd. Hieruit voortvloeiend wordt de Knoppennotitie 2.0 aangeboden.

Status

% voortgang
0%

Toelichting
De Knoppennotitie 2.0, op basis van de evaluatie BrinQ wordt in 2024 gevormd en in het eerste kwartaal van 2025 aangeboden aan de raad.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
2.1 Verkeer en vervoer					
Lasten	3.594	4.915	4.621	4.598	-23
Baten	368	314	77	113	36
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	**-3.227**	**-4.601**	**-4.544**	**-4.485**	**59**
Totaal programma 2	**-3.227**	**-4.601**	**-4.544**	**-4.485**	**59**

Toelichting op taakveld bij afwijkingen groter van € 50.000

Er is voor openbare verlichting € 79.000 minder aan elektrakosten betaald in 2023. Voor het overige betreft het kleine verschillen.

Programma 3 Economie

Taakvelden

1. Economische ontwikkeling
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3. Bedrijfsloket en regelingen
4. Economische promotie

Algemene doelstelling programma

Een goed ondernemersklimaat

Wij zijn trots op onze ondernemers en willen dit laten zien door daar waar het kan meer ruimte te bieden voor ondernemerschap en regelmatig in gesprek te zijn met onze ondernemers en het Ondernemersfonds. Om de gemeente Westerveld vitaal en leefbaar te houden, is het noodzakelijk om duurzame bedrijvigheid en onze agrarische identiteit herkenbaar te houden. Wij streven daarbij naar evenwicht tussen landbouw, wonen, economie en natuur.

Wat wilden we bereiken?

3.1 Wij willen het onderscheidend vermogen van de gemeente versterken op het gebied van toerisme en recreatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 3.1.1 Versterken onderscheidend vermogen

Omschrijving

Binnen de Regio Deal Zwolle geven wij uitvoering aan actielijn 3 ‘een evenwichtige groei van stad en platteland’. 2023 is het laatste projectjaar van de RegioDeal regio Zwolle, waarbij we nieuwe beleefconcepten realiseren in Diever. Verder werken we aan kwaliteitsverbetering van dag- en verblijfsrecreatie. De inzet van de toeristisch regisseur wordt gecontinueerd. Daarnaast worden projecten voortgezet, geëvalueerd of doorontwikkeld.
Voor 2023 staan de volgende projecten op het programma:

- 2 trainingen organiseren op het gebied van gastheerschap;
- 2 ondernemersbijeenkomsten organiseren;
- Met de ondernemersvereniging Diever en Village of Shakespeare een nieuwe thematische wandelroute ontwikkelen en bijeenkomst met ondernemers organiseren om ‘Shakespeare’ gezamenlijk uit te dragen;
- Nieuw beleefconcept bij het dorpshuis in Wilhelminaoord realiseren.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

- De trainingen/gebiedssafari's op het gebied van gastheerschap voor ondernemers en vrijwilligers zijn uitgevoerd. Er is een bustour (gebiedssafari) georganiseerd langs bedrijven die actief zijn om de Drentse streekproducten te gebruiken en promoten.

- In Dwingeloo is een ondernemersbijeenkomst georganiseerd over het thema ‘Beleef de ruimte’ en in Frederiksoord zijn ondernemers geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen, beleefconcepten en de marketing en communicatie van de Koloniën van Weldadigheid.
- Met de ondernemersvereniging Diever is een plan ontwikkeld om de toeristische productontwikkeling in Diever enerzijds te versterken (kwaliteitsverbetering bestaande evenementen) er zijn ondernemersbijeenkomsten georganiseerd en er is budget beschikbaar gesteld om een nieuwe audio wandelroute te ontwikkelen (uitvoering 2024). Dorpsbelang Diever heeft een bijdrage ontvangen voor het ontwikkelen van een vijftal dorpsommetjes in Diever.
- Het nieuwe beleefconcept (herinrichting dorpsplein en tentoonstelling met het verhaal van Kolonie IV) bij het dorpsplein in Wilhelminaoord is uitgevoerd. Ook is een bijdrage geleverd aan de dag recreatieve invulling van het Planedome/Huis van Drenthe. De Open Science Hub en het Toerist Info Punt zijn verplaatst van de Brink naar het Huis van Drenthe. Tevens is daar nu een verhuurpunt van fietsen en komt er (in 2024) een verkooppunt van streekproducten.

Actie 3.1.2 Transformatie Park Hesselte

Omschrijving
Het programma bestaat uit drie pijlers te weten; excelleren, vitaliseren en transformeren.
In 2023 starten we met het transformeren van twee vakantieparken.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
In 2023 is park Nieuwlande in Wapse definitief getransformeerd van recreatie- naar woonbestemming. Op park Hesselte zat aan het eind van 2023 het transformatieproces in fase 2. In deze fase wordt een streefbeeld gemaakt. De twee andere parken zijn aan de hand van de Quick Scan als niet kansrijk voor transformatie beoordeeld. Het college heeft besloten om deze dan ook niet te transformeren.

Actie 3.1.3 Nationale Parken Nieuwe Stijl

Omschrijving
De landschapsvisie wordt opgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad. De landschapsvisie wordt in 2023 ter besluitvorming aangeboden.

Status

% voortgang
0%

Toelichting
Het opstellen van de landschapsvisie is stopgezet door de stuurgroep. Dit is ter kennisname aan de raad voorgelegd. De stuurgroep gaat een ambitiedocument opstellen gebruik makend van elementen uit de concept landschapsvisie. We houden de gemeenteraad hiervan op de hoogte.

Wat wilden we bereiken?

3.2 Goed economisch klimaat

Wij willen een goed economisch klimaat stimuleren voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 3.2.1 Regio Deal Regio Zwolle

Omschrijving
Binnen de Regio Deal Zwolle geven we uitvoering aan actielijn 1 ‘de economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het MKB’.
Specifiek voor 2023 verwachten we:
• Deelname aan de transitie expeditie NICE|TREX
• Begeleiding van 2 start-ups en 1 scale-up (succesvolle en groeiende start-up)
• Uitvoer van 3 leer- en ervaringstrajecten gericht op consumenten bewustzijn

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De acties zoals benoemd in de begroting 2023 zijn gerealiseerd:

- Aan de expeditie hebben acht projecten deelgenomen. Ondernemers, inwoners, en gemeente hebben stappen gezet in de transitie naar een circulaire economie. De projecten waren gericht op circulair bouwen, lokaal voedsel en een grondstoffendepot.
- Daarnaast is begeleiding geboden bij het opzetten en doorontwikkelen van een paar circulaire businessmodellen waarin grondstoffen/afval de basis vormen voor een nieuw product.
- Meerdere activiteiten hebben bijdragen aan het vergroten van (consumenten)bewustzijn in wat helpt en/of belemmert in het meer circulair werken en leven.

In het najaar van 2023 is door Regio Zwolle en het Rijk afgesproken om de uitvoeringstijd te verlengen tot en met 2025 om de lopende programma’s meer ruimte te bieden om de uitvoering af te maken.

Actie 3.2.2 Onderzoek naar de mogelijkheden van een wederkerend investeringsfonds voor de transitie naar een circulaire economie

Omschrijving
Het onderzoeken van de mogelijkheden om een wederkerend fonds in te stellen voor ondernemers die hun bedrijven duurzaam, circulair en klimaatneutraal willen maken. In 2023 wordt gestart met een onderzoek naar de inzet van dit instrument.

Status

% voortgang
25%

Toelichting
In 2023 is er gestart met het onderzoek. Dat loopt door in 2024.

Ind 3.001 Vestigingen (van bedrijven)

Omschrijving
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Bron: LISA

Gebied	2021	2022
Drenthe	152,20	166,00
Westerveld	211,40	226,60

Ind 3.002 Functiemenging

Omschrijving
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022
Drenthe	50,10%	51,00%
Westerveld	52,90%	53,30%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
3.1 Economische ontwikkeling					
Lasten	447	436	599	479	-120
Baten	26	0	164	-2	-165
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	**-421**	**-436**	**-435**	**-481**	**-46**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	9	0	319	389	70
Baten	0	0	288	296	9
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-9**	**0**	**-31**	**-93**	**-62**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Lasten	51	69	73	74	1
Baten	15	14	14	12	-2
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-36**	**-55**	**-59**	**-61**	**-3**
3.4 Economische promotie					
Lasten	1.061	1.265	1.573	1.261	-312
Baten	2.092	2.195	2.375	2.428	53
Totaal 3.4 Economische promotie	**1.030**	**930**	**802**	**1.167**	**365**
Totaal programma 3	**564**	**439**	**277**	**532**	**255**

<u>Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000</u>

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Er zijn voor het vakantiepark Hesselte meer kosten gemaakt voor het beheer van het park en hogere kosten van de energievoorziening door sterk verhoogde tarieven. In totaal een nadeel van € 62.000.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Wat betreft de regiodeal onderdeel toerisme is er een voordeel van 239.000 door lagere kosten en een nadeel van lagere baten van € 251.000. Per saldo bijna neutraal.
De toeristenbelasting is 305.000 hoger dan begroot door de oplegging van de belasting over 2022. De subsidie aan STPW is eind december 2023 ingediend waardoor de lasten in 2024 zullen gaan vallen. Het betreft een voordeel van € 50.000.
Voor het overige betreft het kleine verschillen.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Recreatieschap Drenthe worden activiteiten ontplooid met als doel versterking van het recreatief-toeristisch beleid en de infrastructuur in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf. De gemeentelijke bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten verbonden partijen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6830402 Toerisme en Recreatie	**-90**	**-91**	**-91**	**-95**	**-4**
Totaal	**-90**	**-91**	**-91**	**-95**	**-4**

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

1. Openbaar basisonderwijs
2. Onderwijshuisvesting
3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Algemene doelstelling programma

Gelijke kansen in onderwijs, kinderopvang en naschools aanbod
Onderwijs is de bouwsteen voor ieders toekomst. Wij hebben als doel om de kansengelijkheid voor onze inwoners te vergroten; kans op succes op school - kans op doorstroming - kans op diplomering - kans op een waardevolle baan (welvaart) - kans op een gelukkig leven (welzijn).

Wat wilden we bereiken?

4.1 Een leefomgeving creëren die beweging stimuleert en zintuigen ontwikkelt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 4.1.1 Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Omschrijving
In de komende periode stellen we een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op voor het onderwijs inclusief de kinderopvang. Groene schoolpleinen kunnen dienen als buitenlokaal, en vooral ook als een rijke speel- en leeromgeving die beweging stimuleert en alle zintuigen prikkelt. Het IHP wordt in 2023 ter besluitvorming aangeboden.

Status

% voortgang
25%

Toelichting
De startnotitie is vastgesteld. Voor de uitvoering is een projectleider aangesteld en wordt een leerlingprognose uitgevoerd. De verwachting is dat het IHP in 2024 wordt vastgesteld.

Ind 4.001 Absoluut verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.
De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Bron: DUO / Ingrado

Gebied	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Drenthe	0,70	1,20	0,00	2,90
Westerveld	0,00	2,90	0,00	8,10

Ind 4.002 Relatief verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.
De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Drenthe	21,00	0,00	19,00	23,00
Westerveld	12,00	0,00	11,00	14,00

Ind 4.003 Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie)

Omschrijving

Vsv’ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv’ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.
De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2023**
Drenthe	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	2,50%
Westerveld	0,01%	0,02%	0,02%	0,01%	2,00%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
4.1 Openbaar basisonderwijs					
Lasten	24	16	16	16	0
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	**-24**	**-16**	**-16**	**-16**	**0**
4.2 Onderwijshuisvesting					
Lasten	769	698	793	814	21
Baten	75	63	63	66	2
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	**-694**	**-635**	**-730**	**-749**	**-19**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
Lasten	926	706	890	827	-63
Baten	289	131	192	234	41
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-637**	**-575**	**-698**	**-593**	**105**
Totaal programma 4	**-1.355**	**-1.225**	**-1.444**	**-1.358**	**86**

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Op de lasten betreft het een voordeel op kinderopvang van € 48.000.
Op de baten betreft het een voordeel op volwasseneducatie van € 38.000 door meer ontvangen subsidies.

Voor het overige betreft het kleine verschillen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Algemene doelstelling programma

Een gezonde omgeving voor alle inwoners

Sport

In ons Sport- en preventieakkoord ‘Een gezond en sportief Westerveld’ ligt de focus op het opgroeien in een gezonde omgeving en een leven lang kunnen sporten en bewegen.

Toerisme en Recreatie

De gemeente Westerveld is een toeristische, recreatieve gemeente gelegen te midden van prachtige natuurgebieden. De monumenten en het erfgoed, de vele (culturele) evenementen, de Nationale Parken en UNESCO Werelderfgoed de Koloniën van Weldadigheid trekken jaarlijks vele bezoekers naar onze mooie gemeente.

Cultuur en erfgoed

Ons rijk cultureel aanbod moet voor iedereen toegankelijk zijn.

Wat wilden we bereiken?

5.1 Gezonde leefstijl jongeren

Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.1.1 Uitvoeren projecten EETteam en Rookvrije generatie

Omschrijving

Eind 2023 zijn twee sportverenigingen rookvrij.

Status

% voortgang

100%

Toelichting
Eind 2023 zijn drie sportverenigingen rookvrij. Te weten:
1. Voetbalvereniging Old Forward (Wilhelminaoord)
2. Tennisvereniging Diever
3. Havelter Tennisclub

Wat wilden we bereiken?

5.2 Beschermen status van werelderfgoed

Door het behalen van de werelderfgoedstatus aan de Koloniën van Weldadigheid, in overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.2.1 Uitvoeren managementplan UNESCO

Omschrijving
Met de UNESCO-erkenning treedt het UNESCO-managementplan effectief in werking.
Eén keer per 6 jaar moeten wij aangeven of en hoe wij de uitzonderlijke waarden van het UNESCO-Werelderfgoed goed beschermen, uitdragen en versterken. Voor ons begint deze periodieke toets in 2023.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
We lopen in de pas conform het managementplan UNESCO. Onze eerste tussentijdse (6-jaarlijkse) rapportage is door het Werelderfgoedcomité met complimenten voor de zorgvuldige samenstelling goedgekeurd. Over twee jaar zullen we waar nodig het huidige managementplan gaan herijken en waar nodig, actualiseren.

Wat wilden we bereiken?

5.3 Aantrekkelijkheid sportlocaties

Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, duurzaam, toegankelijk, betaalbaar, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.3.1 Toekomstbestendigheid buitensport Havelte en sporthal De Spronk uitwerken

Omschrijving
De toekomstbestendigheid van buitensport Havelte en sporthal De Spronk wordt verder uitgewerkt. Uiterlijk in 2023 worden voor beide locaties voorstellen aan de raad voorgelegd.

Status

% voortgang
75%

Toelichting
Overeenkomst met voetbalvereniging Havelte over realisatie is afgesloten. De vooronderzoeken zijn afgerond. Voor visie maatschappelijke voorzieningen in Vledder is een vervolgopdracht verleend om scenario's uit te werken.

Ind 5.001 Niet-sporters

Omschrijving
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	**2022**
Drenthe	52,00%
Westerveld	48,70%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
5.1 Sportbeleid en activering					
Lasten	257	250	300	326	27
Baten	50	0	100	112	13
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	**-207**	**-250**	**-200**	**-214**	**-14**
5.2 Sportaccommodaties					
Lasten	892	873	932	1.047	115
Baten	123	150	150	135	-15
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	**-769**	**-723**	**-782**	**-912**	**-130**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Lasten	414	270	316	314	-2
Baten	19	0	0	0	0
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-395**	**-270**	**-316**	**-314**	**2**
5.4 Musea					
Lasten	17	46	101	109	8
Totaal 5.4 Musea	**-17**	**-46**	**-101**	**-109**	**-8**
5.5 Cultureel erfgoed					
Lasten	244	225	215	217	2
Baten	0	0	0	27	27
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	**-244**	**-225**	**-215**	**-190**	**25**
5.6 Media					
Lasten	499	387	518	520	2
Baten	100	0	119	121	2
Totaal 5.6 Media	**-399**	**-387**	**-399**	**-399**	**0**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Lasten	1.974	2.171	2.498	2.446	-52
Baten	35	19	19	10	-9
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-1.939**	**-2.153**	**-2.479**	**-2.436**	**43**
Totaal programma 5	**-3.970**	**-4.054**	**-4.493**	**-4.574**	**-81**

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

De hogere lasten kunnen grotendeels verklaard worden door drie oorzaken:
- hogere onderzoekskosten visie Vledder (€ 17.000);
- hogere kosten voor gas en elektra sporthal Dwingeloo (€ 48.000);
- hogere kosten schoonmaak en beheer sporthal Dwingeloo door indexatie (€ 10.000).

Voor het overige betreft het veel kleine verschillen. Zowel voordelen als nadelen.

Programma 6 Sociaal domein

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (in 2022 Wijkteams)
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

71. Maatwerkdienstverlening 18+
71a. Hulp bij het huishouden (Wmo)
71b. Begeleiding (Wmo)
71c. Dagbesteding (Wmo)
71d. Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
72. Maatwerkdienstverlening 18-
72a. Jeugdhulp Begeleiding
72b. Jeugdhulp Behandeling
72c. Jeugdhulp Dagbesteding
72d Jeugdhulp overig zonder verblijf
73a. Jeugdhulp Pleegzorg
73b. Jeugdhulp Gezinsgericht
73c. Jeugdhulp overig met verblijf
74a. Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder verblijf
74b. Jeugdhulp crisis LTA/GGZ met verblijf
74c. Jeugdhulp Gesloten plaatsing
81. Geëscaleerde zorg 18+
81a. Beschermd Wonen (Wmo)
81b. Maatschappelijke- en Vrouwenopvang (Wmo)
82. Geëscaleerde zorg 18-
82a. Jeugdbescherming
82b. Jeugdreclassering

De onderstreepte taakvelden zijn geldig in 2022 en zijn vanaf 2023 uitgesplitst in de daaropvolgende taakvelden.

Algemene doelstelling programma

Samenhang, verbondenheid en inclusiviteit voor onze inwoners

Om de samenhang, de verbondenheid en het welzijn in de gemeente in stand te houden en waar nodig te verbeteren, sluiten we enerzijds aan bij de ondersteunings- en zorgbehoeften van inwoners en zetten we anderzijds in op positieve gezondheid en preventie. Onder het motto ‘iedereen doet mee’ streven we naar een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt.

Wat wilden we bereiken?

6.1 Onder het motto ‘iedereen doet mee’ werken we aan een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 6.1.1 Woonzorgvisie

Omschrijving
In 2023 wordt een beleidsnotitie ouderenbeleid (als onderdeel van het preventiebeleid) aangeboden aan de gemeenteraad.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De Maatschappelijke Visie Sociaal Domein is in december 2023 vastgesteld door de raad.

Actie 6.1.2 Organiseren van een bijeenkomst 'positieve gezondheid' voor de lokale samenwerkingspartners in 2023

Omschrijving
In juni 2023 wordt een informatieve en inspirerende bijeenkomst over Positieve gezondheid georganiseerd voor zorg- en welzijnsorganisaties die actief zijn in de gemeente Westerveld, waarbij aandacht is voor alle pijlers van Positieve gezondheid en hoe organisaties hierin kunnen samenwerken.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
In september 2023 zijn er drie bijeenkomsten gehouden met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke samenwerkingspartners, professionals en inwoners van de gemeente Westerveld. Samen is inhoud gegeven aan de termen: gezonde inwoner, zelfredzame inwoner en participerende inwoner. Overall vanuit het thema positieve gezondheid. Dit als input voor de eind 2023 vastgestelde maatschappelijke visie.

Actie 6.1.3 Decentralisatie beschermd wonen

Omschrijving
Gedurende 2023 bereiden we de decentralisatie van beschermd wonen voor door beleidsontwikkeling en implementatie van de uitvoering. Vanaf 1 januari 2024 moet de toegang tot beschermd wonen lokaal gerealiseerd zijn.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De landelijke invoering van de decentralisatie van beschermd wonen is met een jaar uitgesteld. Alle benodigde voorbereidingen zijn inmiddels door de gemeente getroffen.

Ind 6.000 Banen

Omschrijving
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2019	2020	2021	2022
Drenthe	601,90	597,70	608,90	773,30
Westerveld	624,60	620,00	654,20	852,50

Ind 6.001 Jongeren met een delict voor de rechter

Omschrijving
Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2018	2019	2020	2021	2022
Drenthe	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Westerveld	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

Ind 6.002 Kinderen in uitkeringsgezin

Omschrijving
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2018	2019	2020	2021	2022
Drenthe	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%	5,00%
Westerveld	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%

Ind 6.003 Netto arbeidsparticipatie

Omschrijving
Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	66,80	66,40	68,80	70,60	71,10
Westerveld	66,20	65,50	66,60	68,80	69,10

Ind 6.004 Werkloze jongeren

Omschrijving
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2018	2019	2020	2021	2022
Drenthe	2,00%	2,00%	3,00%	2,00%	2,00%
Westerveld	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	1,00%

Ind 6.005 Personen met een bijstandsuitkering

Omschrijving
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Bron: CBS - reintegratiemonitor

Gebied	2018	2019	2020	2021	2023
Drenthe	368,50	351,60	397,50	360,40	305,00
Westerveld	189,20	186,10	269,60	211,60	172,30

Ind 6.006 Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving
Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: CBS - reintegratiemonitor

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	249,40	244,60	242,30	234,60	284,60
Westerveld	113,60	122,50	110,30	95,90	123,30

Ind 6.007 Jongeren met jeugdhulp

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari 2023
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed.
Persoonsgebonden budget (PGB)is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	13,80%	13,30%	14,10%	13,60%	11,60%
Westerveld	13,00%	12,60%	13,50%	12,60%	10,00%

Ind 6.008 Jongeren met jeugdbescherming

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari.
Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of ‘onder voogdij geplaatst’.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	1,20%	1,20%	1,30%	1,20%	1,00%
Westerveld	0,80%	1,00%	1,00%	1,00%	0,40%

Ind 6.009 Jongeren met jeugdreclassering

Omschrijving

In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari.

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2018	2019	2020	2021
Drenthe	0,50%	0,40%	0,40%	0,40%
Westerveld	0,00%	0,00%	0,00%	0,40%

Ind 6.010 Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Omschrijving

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2019	2020	2021	2022
Drenthe	781,00	752,00	756,00	666,00
Westerveld	680,00	700,00	680,00	670,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Lasten	4.012	2.981	5.920	5.803	-117
Baten	1.069	25	2.570	4.278	1.708
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-2.943**	**-2.956**	**-3.350**	**-1.524**	**1.825**
6.2 Wijkteams					
Lasten	298	538	804	829	25
Totaal 6.2 Wijkteams	**-298**	**-538**	**-804**	**-829**	**-25**
6.3 Inkomensregelingen					
Lasten	5.798	4.890	5.577	5.622	46
Baten	3.884	3.606	6.688	6.772	84
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	**-1.914**	**-1.284**	**1.111**	**1.149**	**38**
6.4 Begeleide participatie					
Lasten	3.747	3.473	3.660	3.750	91
Baten	6	0	0	0	0
Totaal 6.4 Begeleide participatie	**-3.741**	**-3.473**	**-3.660**	**-3.750**	**-91**
6.5 Arbeidsparticipatie					
Lasten	1.154	916	1.176	1.196	20
Baten	66	0	0	0	0
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	**-1.088**	**-916**	**-1.176**	**-1.196**	**-20**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten	4.238	969	1.153	1.091	-63
Baten	109	111	111	108	-3
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-4.129**	**-859**	**-1.043**	**-982**	**60**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+					
Lasten	308	207	0	0	0
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-308**	**-207**	**0**	**0**	**0**
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)					
Lasten	0	2.153	2.105	1.948	-157
Totaal 6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	**0**	**-2.153**	**-2.105**	**-1.948**	**157**

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6.71B Begeleiding (WMO)					
Lasten	0	1.102	1.202	1.103	-99
Totaal 6.71B Begeleiding (WMO)	**0**	**-1.102**	**-1.202**	**-1.103**	**99**
6.71C Dagbesteding (WMO)					
Lasten	0	690	450	490	40
Totaal 6.71C Dagbesteding (WMO)	**0**	**-690**	**-450**	**-490**	**-40**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
Lasten	4.039	0	0	0	0
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-4.039**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.72A Jeugdhulp begeleiding					
Lasten	0	1.551	1.770	1.573	-197
Totaal 6.72A Jeugdhulp begeleiding	**0**	**-1.551**	**-1.770**	**-1.573**	**197**
6.72B Jeugdhulp behandeling					
Lasten	0	254	600	542	-58
Totaal 6.72B Jeugdhulp behandeling	**0**	**-254**	**-600**	**-542**	**58**
6.72C Jeugdhulp dagbesteding					
Lasten	0	102	90	69	-21
Totaal 6.72C Jeugdhulp dagbesteding	**0**	**-102**	**-90**	**-69**	**21**
6.73A Pleegzorg					
Lasten	0	284	220	200	-20
Totaal 6.73A Pleegzorg	**0**	**-284**	**-220**	**-200**	**20**
6.73B Gezinsgericht					
Lasten	0	434	350	300	-50
Totaal 6.73B Gezinsgericht	**0**	**-434**	**-350**	**-300**	**50**
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig					
Lasten	0	4	80	77	-3
Totaal 6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	**0**	**-4**	**-80**	**-77**	**3**
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf					
Lasten	0	872	1.000	907	-93

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Totaal 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	**0**	**-872**	**-1.000**	**-907**	**93**
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Lasten	0	603	120	107	-13
Totaal 6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**0**	**-603**	**-120**	**-107**	**13**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+					
Baten	526	0	0	0	0
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**526**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.81A Beschermd wonen (WMO)					
Baten	0	0	776	723	-53
Totaal 6.81A Beschermd wonen (WMO)	**0**	**0**	**776**	**723**	**-53**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-					
Lasten	337	0	0	0	0
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**-337**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.82A Jeugdbescherming					
Lasten	0	393	150	141	-9
Totaal 6.82A Jeugdbescherming	**0**	**-393**	**-150**	**-141**	**9**
6.82B Jeugdreclassering					
Lasten	0	54	40	32	-8
Totaal 6.82B Jeugdreclassering	**0**	**-54**	**-40**	**-32**	**8**
Gerealiseerd resultaat	**-18.271**	**-18.729**	**-16.322**	**-13.900**	**2.422**

Toelichting

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Het voordeel van € 1.708.000 op de baten betreft grotendeels de hogere rijksbijdrage in verband met de gerealiseerde opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne.
Het voordeel op de lasten à € 117.000 komt door diverse oorzaken. Een oorzaak is de lagere kosten voor was- en strijkservice. Een andere oorzaak is de temporisering van het koploperstraject (bereik doelgroepen). Tenslotte is een oorzaak de lagere kosten voor de inzet van uitvoeringsregie (open einde regeling).

Taakveld 6.4 Begeleide participatie
Het nadeel van € 91.000 is te verklaren door hogere loonkosten in verband met een nieuwe CAO.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Het voordeel op de lasten van € 63.000 wordt veroorzaakt door lagere uitgaven aan woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen en hogere uitgaven aan scootmobielen. Aangezien het een open einde regeling is fluctueren de lasten van jaar tot jaar.

Taakveld 6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)
De lagere uitgaven komen voornamelijk vanwege het feit dat zorgaanbieders de zorg niet direct kunnen leveren.

Taakveld 6.71B Begeleiding (WMO)
Aangezien het een open einde regeling is fluctueren de lasten van jaar tot jaar. Dit jaar is het een voordeel op de lasten van € 99.000.

Taakveld 6.72A Jeugdhulp begeleiding
Aangezien het een geïndiceerde open einde regeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2023 is het een voordeel op de lasten van € 197.000.

Taakveld 6.72B Jeugdhulp behandeling
Aangezien het een geïndiceerde open einde regeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2023 is het een voordeel op de lasten van € 58.000.

Taakveld 6.73B Gezinsgericht
Aangezien het een geïndiceerde open einde regeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2023 is het een voordeel op de lasten van € 50.000.

Taakveld 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
Aangezien het een geïndiceerde open einde regeling is kunnen de lasten van jaar tot jaar leiden tot grote verschillen. Voor 2023 is het een voordeel op de lasten van € 93.000.
Taakveld 6.81A Beschermd wonen (WMO)
De lagere baten à € 53.000 in 2023 komen door een lagere definitieve afrekening van de centrumgemeente Assen.
Voor het overige betreft het veel kleinere afwijkingen zowel aan de baten- als aan de lastenkant.

Verbonden partijen
Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen. Reestmond (sociale werkvoorziening) verzorgt de werkvoorziening: het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die zijn aangewezen op aangepast werk. Reestmond bevordert het vinden van passende arbeid zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt. Publiekvervoer Groningen Drenthe verzorgt het vervoer van WMO-cliënten en het vervoer van leerlingen naar en van school. Dit in samenwerking met de andere (openbare) vervoerssystemen in de provincie Groningen en Drenthe. De bijdragen van de gemeente zijn als volgt:
Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
U_43300	Gemeenschappelijke regelingen	-2.681	-2.348	-2.634	-2.633	2
Totaal		**-2.681**	**-2.348**	**-2.634**	**-2.633**	**2**

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

Algemene doelstelling per programma

Bewaren, beleven en benutten van het platteland

Met het programma Volksgezondheid en milieu realiseren we een vitale, duurzame, toekomstbestendige fysieke leefomgeving. Bewaren, beleven en benutten van de waarde van het platteland staan hierbij voorop.
Onze natuur, het (agrarisch) landschap en de dorpen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. Met al deze elementen gaan we zorgvuldig om. We zien hierin een actieve rol voor ons.

Wat wilden we bereiken?

7.1 Duurzame landbouw

We streven naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.1.1 Uitvoering geven aan programma duurzame bollenteelt

Omschrijving

Uitvoering geven aan het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe (uitvoeringsprogramma gewasbescherming LNV onder regie provincie Drenthe). Het programma is gestart in 2021 en loopt door in 2024. Door een rechtszaak rondom het perceel van één van de proeven is deze proef afgebroken. Er wordt bekeken of dit nog kan worden opgelost in de looptijd van het programma. In 2024 worden de inwoners meer meegenomen in de resultaten en opbrengsten van het programma.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Het programma duurzame bollenteelt voor het jaar 2023 is afgerond.

Actie 7.1.2 Transitiefonds landbouw

Omschrijving
De raad heeft een motie aangenomen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een transitiefonds landbouw. In 2024 zullen we de resultaten van het onderzoek aan de raad aanbieden.

Status

% voortgang
25%

Toelichting
Het onderzoek naar aanleiding van de motie rondom een transitiefonds wordt begin 2024 gestart en na afronding aan de raad aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

7.2 Bevorderen volksgezondheid

We willen de volksgezondheid bevorderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.2.1 Maatschappelijke visie preventie- en ouderenbeleid

Omschrijving
Op basis van de uitgangspunten de gezonde inwoner, de zelfredzame inwoner en de participerende inwoner geven we het preventie- en ouderenbeleid vorm. Hiervoor gebruiken we het concept ‘Positieve Gezondheid’ als kapstok.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De Maatschappelijke Visie Sociaal Domein is op 19 december 2023 vastgesteld door de raad.

Wat wilden we bereiken?

7.3 Goed woon- en leefklimaat

We streven naar een goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat met oog voor klimaat, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.3.1 LAS en LUA

Omschrijving
Op basis van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en Regionale Uitvoeringsagende (RUA) starten we met de lokale uitvoering hiervan. In het eerste kwartaal van 2023 wordt de lokale uitwerking in de vorm van Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en Lokale Uitvoeringsagende (LUA) aangeboden.

Status

% voortgang
25%

Toelichting
Op basis van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en Regionale Uitvoeringsagende (RUA) starten we met de lokale uitvoering hiervan. In 2024 wordt de lokale uitwerking in de vorm van Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en Lokale Uitvoeringsagenda (LUA) aangeboden aan de raad. Deze strategieën en agenda's zijn bedoeld om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht te zijn.

Ind. 7.001 Hernieuwbare electriciteit

Omschrijving
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.

Bron: Berekening

Gebied	2018	2019	2020	2021
Drenthe	19,70%	22,40%	32,40%	44,80%
Westerveld	11,50%	13,90%	19,10%	22,30%

Ind 7.002 Omvang huishoudelijk restafval

Omschrijving
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2018	2019	2020	2021	2022
Drenthe	162,00	154,00	153,00	148,00	129,00
Westerveld	163,00	123,00	121,00	127,00	115,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
7.1 Volksgezondheid					
Lasten	643	790	831	791	-40
Totaal 7.1 Volksgezondheid	**-643**	**-790**	**-831**	**-791**	**40**
7.2 Riolering					
Lasten	2.410	2.389	2.239	2.558	318
Baten	2.165	2.152	2.152	2.197	45
Totaal 7.2 Riolering	**-245**	**-237**	**-87**	**-360**	**-273**
7.3 Afval					
Lasten	1.744	2.660	2.769	1.807	-963
Baten	2.617	3.132	3.132	3.118	-14
Totaal 7.3 Afval	**873**	**473**	**363**	**1.312**	**948**
7.4 Milieubeheer					
Lasten	311	558	1.033	703	-330
Baten	0	0	432	105	-326
Totaal 7.4 Milieubeheer	**-311**	**-558**	**-601**	**-597**	**4**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	416	433	459	457	-1
Baten	318	272	354	354	0
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-99**	**-161**	**-105**	**-104**	**1**
Totaal programma 7	**-424**	**-1.273**	**-1.262**	**-541**	**720**

<u>Toelichting op taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000</u>

Taakveld 7.2 Riolering

Het nadeel op de lasten betreft een lagere inkomst vanuit de voorziening dan begroot. Er is € 64.000 gestort in plaats van € 239.000 onttrokken. Per saldo een voordeel in combinatie met de egalisatievoorziening.

Taakveld 7.3 Afval

Het voordeel op de lasten is te verklaren door lagere kosten van de Rova voor zowel het beheer van het Afvalbrengstation Havelte als de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. Het voordeel wordt in de reserve afval gestort om toekomstige fluctuaties in het tarief op te kunnen vangen.
Per saldo is het neutraal met een toevoeging van € 821.000 aan de reserve afval.

Taakveld 7.4 Milieubeheer
Het betreft zowel aan de lasten- als aan de batenkant een voordeel van € 295.000 wat betreft de rijkssubsidie van personeel voor klimaat en energiebeleid.
Voor het overige betreft het veel kleinere afwijkingen zowel aan de baten- als aan de lastenkant.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Door deelname met aandelen in het Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA) kan de gemeente gebruik maken van de aangeboden diensten.
Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen. De bijdragen van de gemeente is als volgt:
Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6870101 Jeugdgezondheidszorg	**-396**	**-473**	**-514**	**-467**	**47**
6870102 Algemene gezondheidszorg	**-149**	**-194**	**-194**	**-194**	**0**
Totaal	**-545**	**-667**	**-708**	**-661**	**47**

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Taakvelden

1. Ruimtelijke Ordening
2. Grondexploitatie
3. Wonen en bouwen

Algemene doelstelling programma

Tekort aan woningen oplossen

*Westerveld is een aantrekkelijk*e woongemeente. We stimuleren inwoners op het gebied van verduurzaming en levensloopbestendigheid van woningen. De invoering van de Omgevingswet is deze bestuursperiode van groot belang. We zetten krachtig in op het uitvoeren ervan. Per deelgebied van de gemeente is er een omgevingsplan, passend bij de omgeving en ruimte biedend voor de diverse belangen. De wet kent niet alleen inhoudelijk vergaande veranderingen, maar betekent ook een omslag in onze rol en houding.

Wat wilden we bereiken?

8.1 Realiseren 1.000 woningen voor 2030

Het is onze ambitie om 1.000 nieuwe woningen voor 2030 te realiseren. We willen dat de planvorming hiervoor deze collegeperiode klaar is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 8.1.1 Woonvisie

Omschrijving

Uiterlijk in het eerste kwartaal 2023 wordt het nieuwe uitvoeringsprogramma op basis van het addendum op de Woonvisie vastgesteld.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Op 24 januari 2023 heeft het college het Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2019-2025 vastgesteld.

Ind 8.001 Demografische druk

Omschrijving
Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	80,30%	80,60%	80,90%	81,20%	81,40%
Westerveld	87,60%	89,40%	89,40%	90,80%	92,00%

Ind 8.002 Gemeentelijk woonlasten eenpersoonshuishoudens

Omschrijving
Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	663,00	697,00	721,00	810,00	831,00
Westerveld	563,00	601,00	677,00	778,00	867,00

Ind 8.003 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Omschrijving
Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Drenthe	714,00	748,00	771,00	860,00	883,00
Westerveld	641,00	683,00	752,00	858,00	973,00

Ind 8.004 Gemiddelde WOZ waarde (€ 1.000)

Omschrijving
De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt

Bron: CBS - Waarde onroerende zaken

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	215,00	230,00	255,00	295,00
Westerveld	287,00	303,00	327,00	374,00

Ind 8.005 Nieuw gebouwde woningen

Omschrijving

Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2019	2020	2021	2022
Drenthe	7,10	6,50	7,80	6,40
Westerveld	0,70	0,00	3,00	20,70

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
8.1 Ruimte en leefomgeving					
Lasten	847	420	829	385	-444
Baten	21	20	20	24	4
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	**-825**	**-400**	**-809**	**-361**	**448**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)					
Lasten	2.926	2.161	2.834	9	-2.825
Baten	1.757	2.160	2.834	1.205	-1.628
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**-1.169**	**-1**	**0**	**1.196**	**1.196**
8.3 Wonen en bouwen					
Lasten	1.545	1.466	1.699	1.734	35
Baten	773	426	456	626	170
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	**-772**	**-1.040**	**-1.243**	**-1.108**	**135**
Totaal programma 8	**-2.767**	**-1.441**	**-2.052**	**-272**	**1.779**

Toelichting per taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

Het voordeel op lasten betreft lager gemaakte kosten voor de invoering van de omgevingswet à € 381.000. Daarnaast lagere lasten voor basisregistratie grootschalige topografie à € 44.000.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
Het voordeel van € 1.196.000 miljoen ontstaat door winstnemingen en lagere verliesvoorziening op diverse grondexploitaties. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld dit bedrag in een reserve te storten om toekomstige fluctuaties en risico's in de woningbouwopgaven op te kunnen vangen. Zie ook paragraaf grondbeleid voor onderbouwing en toelichting.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen
Het voordeel op de baten à € 174.000 is ontstaan door hogere ontvangen vergunningen (€ 143.000) en een baat van de Provincie Drenthe (€ 31.000) voor de woondeal.
Voor het overige betreft het kleinere afwijkingen zowel aan de baten- als aan de lastenkant.

Verbonden partijen
De RUD Drenthe draagt zorg voor de uitvoering van alle milieuvergunningen- en meldingen, het milieutoezicht en handhaving van alle milieuaspecten en advisering op het gebied van milieu.
De te betalen bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6880301 Handhaving en toezicht						
U_43300	Gemeenschappelijke regelingen	-752	-761	-911	-977	-66
Totaal 6880301 Handhaving en toezicht		**-752**	**-761**	**-911**	**-977**	**-66**
Gerealiseerd resultaat		**-752**	**-761**	**-911**	**-977**	**-66**

Overige programma onderdelen

De presentatie in dit onderdeel sluit aan bij de regelgeving van het BBV.

Overhead

Taakvelden

0.4. Ondersteuning organisatie

Algemene doelstelling programma

We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruikmaken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Wat wilden we bereiken?

O.1 Toekomstbestendige informatievoorziening

Wij streven naar een optimale dienstverlening, met transparantie in beleid, efficiëntie, hulpvaardigheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

O.1.1 Realisatie programma informatievoorziening Westerveld

Omschrijving

Uitvoering geven aan een dynamisch meerjarig realisatieprogramma informatievoorziening Westerveld 2023-2024. In 2023 wordt een nul-meting uitgevoerd om de ervaren kwaliteit te meten.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Het realisatieprogramma is inmiddels omgedoopt in een projectportfolio om dynamisch in te kunnen spelen op nieuwe wensen en ontwikkelingen. In het afgelopen jaar zijn diverse projecten succesvol afgerond. Daardoor is het niet nodig geweest om een nul-meting uit te voeren.

Ind 0.001 Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	2020	2021	2022	2023
Formatie	8,88	8,62	8,40	8,72

Ind 0.002 Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Bezettiing	8,62	8,48	8,12	8,72

Ind 0.003 Apparaatskosten (per inwoner)

Bron: Eigen begroting

Gebied	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Westerveld	747,48	769,90	793,60	819,82

Ind 0.004 Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur)

Bron: Eigen begroting

Gebied	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Westerveld	21,87	19,44	19,60	4,42

Ind 0.005 Overhead (als % van de totale lasten)

Bron: Eigen begroting

Gebied	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Westerveld	13,88	15,00	15,51	20,60

Kosten van Overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
0.4 Overhead					
Lasten	9.348	11.132	13.462	13.325	-138
Baten	141	131	140	236	96
Totaal 0.4 Overhead	**-9.206**	**-11.001**	**-13.322**	**-13.088**	**234**
Totaal Overhead	**-9.206**	**-11.001**	**-13.322**	**-13.088**	**234**

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Het saldo van overhead bestaat uit diverse afwijkingen aan zowel de lasten- als de batenkant. Een post die eruit springt zijn de ICT-kosten. Er zijn projecten gestart die nog niet zijn afgerond, waardoor de lasten in 2024 komen. Ook is er in verband met ziekte meer ingehuurd dan begroot. Het onderdeel personeel wordt in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht.

Kosten van overhead als percentage

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatievoorziening en faciliteiten. Deze kosten zijn verantwoord in taakveld 0.4.

Kostensoort	Gewijz. begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil	Voordeel/nadeel
Huisvestingskosten	578	540	38	V
Personeel	9.545	9.568	-23	N
Informatievoorziening	2.818	2.532	286	V
Faciliteiten	381	448	-67	N
Totaal lasten overhead	13.322	13.088	234	V
Percentage overhead	**17,4%**	**18,1%**	**-0,7%**	**N**

De hier gepresenteerde bedragen zijn dus exclusief bestuur en griffie. Ze sluiten aan op de taakveld 0.4: Overhead.

Het percentage overhead stijgt, omdat de aan de programma's toegerekende inzet lager is. De personeelskosten stijgen door de ontwikkeling van de Cao-lonen en premies. De personeelskosten worden vooraf op basis van verzamelde uren en verwachte inzet toegerekend aan de programma's. Dat geldt niet voor het budget voor vervanging tijdens ziekte en voor de inhuur van personeel.

Betrokkenheid Verbonden partijen

ONS is de partner (in de vorm van een Gemeenschappelijke Bedrijfsvoering) die het technisch beheer ICT en de personeels- en salarisadministratie verzorgt. Vanaf 1 januari 2022 verzorgt ONS ook de Inkoopfunctie. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6800413 Dienstverlening SCCONS	**-1.365**	**-1.686**	**-1.883**	**-1.803**	**81**
Totaal	**-1.365**	**-1.686**	**-1.883**	**-1.803**	**81**

Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen worden of van het Rijk (in de vorm van de algemene uitkering), van inwoners (in de vorm van heffingen) dan wel uit beleggingen verkregen.
De verkregen inkomsten vallen onder:
5. Treasury
6. Belastingen
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
8. Overige baten en lasten

Algemene doelstelling programma

We streven naar kostendekkende tarieven.

Wat wilden we bereiken?

A.1 Kostendekkend maken afvalstoffenheffing

We streven naar een tariefstelling die voor 100% kostendekkend is. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing brengen dan evenveel op als de afvalinzameling voor de gemeente kost.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

A.1.1 Tarieven aanpassen

Omschrijving
Tarieven zijn aangepast, voor zover de cijfers bekend zijn.

Status

% voortgang
100%

Toelichting
De tarieven zijn aangepast.

Wat heeft het opgeleverd?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
0.5 Treasury					
Lasten	27	18	116	49	-67
Baten	678	939	939	1.159	220
Totaal 0.5 Treasury	**651**	**921**	**823**	**1.110**	**287**
0.61 OZB woningen					
Lasten	281	306	316	389	74
Baten	3.198	3.152	3.327	3.365	38
Totaal 0.61 OZB woningen	**2.917**	**2.846**	**3.011**	**2.976**	**-36**
0.62 OZB niet-woningen					
Baten	1.104	1.162	1.162	1.199	37
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	**1.104**	**1.162**	**1.162**	**1.199**	**37**
0.64 Belastingen overig					
Lasten	115	128	128	131	3
Baten	13	31	31	18	-13
Totaal 0.64 Belastingen overig	**-101**	**-98**	**-98**	**-113**	**-15**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
Baten	40.310	40.234	40.629	42.116	1.486
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**40.310**	**40.234**	**40.629**	**42.116**	**1.486**
0.8 Overige baten en lasten					
Lasten	122	20	20	75	55
Baten	2	0	0	0	0
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	**-120**	**-20**	**-20**	**-75**	**-55**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**44.762**	**45.046**	**45.508**	**47.213**	**1.704**

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 0.5 Treasury
De hogere baten komen door meer opbrengsten van schatkistbankieren (€ 369.000) en lagere opbrengsten van dividenden (€ 149.000).
De hogere lasten komen door hogere doorgerekende rentelasten naar de programma's (67.000).

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
De hogere inkomsten komen voornamelijk door een positieve decembercirculaire. Het voordeel in deze circulaire wordt middels resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve overhevelingen.

Baten Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van de baten algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x €1.000

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
0.5 Treasury					
6800501 Resultaat financieringsmiddelen	44	7	7	376	369
6800502 Beleggingen	0	146	146	130	-16
6800503 Beleggingen nutsbedrijven	561	786	786	653	-133
Totaal 0.5 Treasury	**605**	**939**	**939**	**1.159**	**220**
0.61 OZB woningen					
6800612 Onroerend zaakbelasting eigenaren Woningen	3.198	3.152	3.327	3.365	38
Totaal 0.61 OZB woningen	**3.198**	**3.152**	**3.327**	**3.365**	**38**
0.62 OZB niet-woningen					
6800622 Onroerend zaakbelasting gebruikers nietwoningen	366	387	387	400	13
6800623 Onroerend zaakbelasting eigenaren nietwoningen	738	775	775	798	24
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	**1.104**	**1.162**	**1.162**	**1.199**	**37**
0.64 Belastingen overig					
6800641 Inningskosten belastingen	13	29	29	14	-15
6800642 Kwijtschelding belastingen	0	2	2	5	3
Totaal 0.64 Belastingen overig	**13**	**31**	**31**	**18**	**-13**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
6800701 Algemene uitkering	36.654	37.465	37.646	39.090	1.444
6800702 Integratie Uitkering Sociaal Domein	3.656	2.769	2.983	3.026	42
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**40.310**	**40.234**	**40.629**	**42.116**	**1.486**
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	**45.231**	**45.518**	**46.089**	**47.856**	**1.768**

Baten Overige dekkingsmiddelen

Deze inkomsten zijn gepresenteerd onder programma 3: Economie.

Bedragen x €1.000

Baten Forensen- en toeristenbelasting		Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6830404 Forensenbelasting						
I_22230	Forensenbelasting	944	958	958	980	22
Totaal 6830404 Forensenbelasting		**944**	**958**	**958**	**980**	**22**
6830405 Toeristenbelasting						
I_22100	Belastingopbrengsten	1.070	1.169	1.169	1.474	305
Totaal 6830405 Toeristenbelasting		**1.070**	**1.169**	**1.169**	**1.474**	**305**
6830410 Regio Deal 20202023 actielijn toerisme						
U_43106	Rijksbijdrage RegioDeal via Provincie Overijssel	0	0	0	-3	-3
Totaal 6830410 Regio Deal 20202023 actielijn toerisme		**0**	**0**	**0**	**-3**	**-3**
Totaal baten forensen- en toeristenbelasting		**2.014**	**2.127**	**2.127**	**2.451**	**324**

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen beschrijft de geraamde inkomsten en het beleid, geeft een overzicht van de diverse heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De volgende belastingen, heffingen en leges komen aan bod:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Gerealiseerde inkomsten

In deze tabel wordt uitgegaan van de inkomsten uit de lokale heffingen, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

Belasting en heffingen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 gewijzigd	Rekening 2023	Verschil ten opzichte gewijzigde begroting
Belastingen					
OZB gebruikers niet-woningen	366	387	387	400	13
OZB eigenaren niet-woningen	738	775	775	798	23
OZB eigenaren woningen	3.198	3.152	3.327	3.365	38
Toeristenbelasting	1.070	1.169	1.169	1.474	305
Forensenbelasting	944	958	958	980	22
Heffingen					
Riool- en waterzorgheffing	2.165	2.152	2.152	2.197	45
Afvalstoffenheffing	2.287	2.397	2.397	2.362	-35
Leges					
Leges burgerzaken	231	283	283	225	-58

Leges markten	15	14	14	12	-2
Leges lijkbezorgingsrechten	318	272	354	354	0
Leges bestemmingsplannen	21	20	20	24	4
Leges vergunningen	783	426	456	599	143
Totaal	**12.136**	**12.005**	**12.292**	**12.790**	**498**

In deze bovenstaande tabel wordt uitgegaan van de inkomsten, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

De opbrengsten van ‘OZB eigenaren niet- woningen’ ,‘OZB eigenaren woningen’ en 'OZB-gebruikers niet-woningen' zijn uiteindelijk hoger zijn uitgevallen dan is geraamd. Dit als gevolg van de buitenproportionele marktontwikkelingen die zich op de vastgoedmarkt rond de waardepeildatum van 1 januari 2022 hebben voorgedaan. Dit heeft ook gevolgen voor de opbrengst van de Riool- en waterzorgheffing, aangezien de WOZ-waarde hiervan ook de heffingsgrondslag is. Daarmee is ook het positieve saldo op de riool- en waterzorgheffing verklaard. De lagere opbrengst afvalstoffenheffing laat zich verklaren, omdat het aantal gezinnen en de grootte van de huishoudens in werkelijkheid anders zijn geweest, dan vooraf is begroot. Dit heeft een uitwerking op de inkomsten bij een tarief welke is gerelateerd aan de grootte van een huishouden. Door de toename van het aantal forensen zijn de inkomsten voor deze belasting hoger dan begroot. De hogere opbrengst van de Toeristenbelasting valt te verklaren met het feit dat hierin circa 380K aan toeristenbelasting was gerelateerd aan belastingjaar 2022, maar dat deze opbrengst niet meer voor het boekjaar 2022 kon worden geboekt, omdat het boekjaar reeds gesloten was. Daarom zijn deze inkomsten ten bate gekomen van het boekjaar 2023.

De opbrengsten van leges voor vergunningen en bestemmingsplannen zijn hoger dan geraamd, door een stijging van de bouwkosten en een toename van het aantal bouwvergunningen (nieuw- en verbouw).

De opbrengsten vanuit de leges van burgerzaken blijven in totaliteit achter op de begroting. Hetgeen met name geldt voor de leges van reisdocumenten, rijbewijzen en verbintenissen (huwelijken, geregistreerd partnerschap). Dit heeft deels te maken met het feit dat de reisdocumenten 10 jaar geldig zijn, in plaats van de voorheen 5 jaar geldigheid. Voor de beide andere leges geldt dat er dit jaar minder nieuwe of verleningen van rijbewijzen zijn verstrekt en minder verbintenissen zijn voltrokken, dan vooraf is geraamd.

Belastingen

De gemeente Westerveld kent een drietal belastingen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de belastingplichtige draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een deel van de uitgaven betaald worden. De opbrengst uit belastingen betreft een algemeen dekkingsmiddel, waarvan het de gemeenteraad vrij staat de bestemming te kiezen.

Onroerende zaakbelastingen

De OZB wordt geheven over de onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen van Westerveld gelegen zijn. Dit wordt berekend op basis van de WOZ-waarde. Er wordt bij de OZB onderscheid gemaakt tussen woningen en niet-woningen, ook qua tarieven.

Tarieven

Tarieven Onroerende Zaakbelasting	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024
OZB eigenaar woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1113	0,1010	0,0945
OZB eigenaar niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1835	0,1945	0,1947
OZB gebruiker niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1214	0,1287	0,1293

Toeristenbelasting

Met ingang van het jaar 2022 is er sprake van tariefdifferentiatie. Voor 2023 zijn de tarieven conform de voorjaarsrapportage met een indexatie van 2,2% gestegen. Voor kampeerplaatsen en groepsaccommodaties gold voor 2023 het lage tarief. Bij de overige accommodatievormen is het hoge tarief per persoon per nacht gehanteerd. Daarnaast zijn personen tot de leeftijd van 13 jaar vrijgesteld voor de toeristenbelasting.

Tarieven

Tarieven toeristenbelasting	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024
Toeristenbelasting (hoog) per nacht tarief in €	1,75	1,80	1,90
Toeristenbelasting (laag) per nacht tarief in €	1,25	1,30	1,35

Forensenbelasting

Voor de forensenbelasting wordt een heffingsgrondslag gehanteerd naar brandverzekerde waarde, of als die niet bekend is, naar de geschatte herbouwwaarde van het object. Deze heffingsgrondslag staat behoudens wijzigingen aan het opstal vast tot en met 31 december 2024. Voor 2023 zijn de tarieven conform de voorjaarsrapportage met een indexatie van 2,2% gestegen.

Tarieven

Tarieven forensenbelasting	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024
Forensenbelasting op basis van brandverzekerde waarde, tarief in Euro.			
< 25.000	244,00	249,00	256,00
25.000 - 50.000	411,00	420,00	433,00
50.000 - 100.000	736,00	752,00	776,00
100.000 - 200.000	1.024,00	1.047,00	1080,00
> 200.000	1.230,00	1.257,00	1297,00

Bestemmingsbelasting

De gemeente Westerveld kent een tweetal bestemmingsbelastingen:
- Riool- en waterzorgheffing
- Afvalstoffenheffing

Kenmerkend aan de bestemmingsbelastingen is dat de opbrengst ervan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is, dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat (zoals bij retributie).

Riool- en waterzorgheffing

De gemeente draagt zorg voor de afvoer van afvalwater, de afvoer en opslag van hemelwater (regen, sneeuw, hagel) en voor een goed grondwaterpeil. De begrote lasten hiervan worden volledig doorbelast door middel van de riool- en waterzorgheffing.

Kostendekkendheid
Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing	Letter	Begroting 2023	Jaarstukken 2023	Verschil
Kosten taakveld incl. rente	x	2.204.870	1.870.416	-334.454
Aanwending voorziening vervangingsinvestering	y	-509.770	-119.396	390.374
Netto kosten taakvelden	x-y	**1.695.100**	**1.751.020**	**55.920**
Overhead		253.595	253.595	-
BTW		236.364	125.327	-111.037
Totale kosten	**a**	**2.185.059**	**2.129.942**	**-55.117**
Opbrengst heffingen	b	2.148.310	2.193.745	45.435
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de voorzieningen	**b/a**	**98,3%**	**103,0%**	**4,68%**
Bijdrage in de exploitatie uit de exploitatievoorziening riolering	c	15.171	-63.803	-78.974
Dekkingspercentage	**(b+c)/a**	**99.0%**	**100,0%**	**1,0%**

De uitvoering van de investeringen blijven achter bij het meerjarenonderhoudsplan. Door de lagere investeringen ook de BTW lager uit gevallen.

Tarieven
De eigenaar van een perceel is de belastingplichtige betaler. Er wordt een vast bedrag geheven van € 150, -, vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde.

Berekening tarieven rioolheffing 2023	Grondslag	Tarief	Bedrag
Vast bedrag per object	10.240	150,00	1.536.000
Percentage van de WOZ waarde	3.485.913.000	0,0176%	612.000
Totale opbrengst rioolheffing			**2.148.000**

Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven rioolheffing in 2021, 2022 en 2023.

Tarieven rioolheffing	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023
Eigenaarstarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage van de WOZ waarde	0,0188%	0,0194%	0,0176%

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven bij alle huishoudens. De gemeente heeft de plicht de huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Daarom is ieder huishouden verplicht bij te dragen in de kosten van de afvalinzameling. Het maakt daarbij niet uit of mensen wel of geen afval aanbieden.

Kostendekkendheid

Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing	Letter	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Verschil
Kosten taakveld incl. rente		2.659.510	1.844.698	-814.812
Inkomsten taakvelden exclusief heffingen		-737.000	-755.524	-18.524
Netto kosten taakvelden		**1.922.510**	**1.089.174**	**-833.336**
Kwijtschelding		43.700	43.700	-
Overhead		123.960	123.960	-
BTW		455.702	284.303	-171.399
Totale kosten	**a**	**2.545.872**	**1.541.136**	**-1.004.735**
Opbrengst heffingen	b	2.397.245	2.362.383	-34.862
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de voorzieningen	**b/a**	**94,2%**	**153,3%**	59.13%
Bijdrage in de exploitatie uit bestemmingsreserve	c	148.627	-821.246	-969.873
Dekkingspercentage	**(b+c)/a**	**100,0%**	**100,0%**	**0%**

De kosten voor afval zijn achter gebleven op de raming. Door deze lagere kosten is ook de BTW lager uit gevallen.
Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven afvalstoffenheffing in 2021, 2022 en 2023.

Tarieven afvalstoffen	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023
Afvalstoffenheffing in €			
Eenpersoonshuishouden	149,00	159,00	204,00
Tweepersoonshuishouden	199,00	212,00	274,00
Driepersoonshuishouden	224,00	239,00	310,00
Meer dan driepersoonshuishouden	249,00	265,00	340,00
Recreatiewoning niet permanent bewoond	149,00	159,00	204,00
Extra containergebruik (grijs)	279,00	279,00	360,00
Extra containergebruik (groen)	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.
Extra containergebruik (oranje)	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.

Retributies

De gemeente Westerveld kent twee soorten retributies:
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Tarief

Kostendekkendheid van 100% is niet voor alle leges mogelijk doordat een aantal tarieven wettelijk gemaximeerd zijn. De leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, worden vastgesteld op het wettelijke maximale tarief.

Kostendekkendheid

Leges	Begroting 2023			Jaarstukken 2023		
	lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Leges burgerzaken	462	283	61,2%	480	225	46,81%
Leges bestemmingsplannen	240	20	8,3%	151	24	15,89%
Leges vergunningen	1.169	426	36,4%	1.438	599	41,65%
Leges markten	68	14	20,6%	74	12	16,89%
Lijkbezorgingsrechten	426	272	63,9%	457	354	77,32%
Totaal Leges	2.366	1.015	42,9%	2.601	1.214	46,67%

Aanduiding lokale lastendruk

In het onderstaande overzicht wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten in Westerveld met enkele omliggende gemeenten op basis van de tarieven van 2023. Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij de interpretatie moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, omdat slechts een aantal categorieën belastingplichtigen met elkaar wordt vergeleken en er verschillende heffingsmethodieken voor de rioolheffing worden gehanteerd. Tevens merken wij op dat niet elke gemeente hetzelfde dekkingspercentage voor rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteert.

Gemeente	Westerveld	De Wolden	Meppel	Midden Drenthe	Steenwijkerland	Weststellingwerf
Gemiddelde woningwaarde Westerveld	375.000	379.000	289.000	299.000	309.000	300.000
Eenpersoonshuishouden						
OZB-woningen	379	332	386	367	296	335
Afvalstoffenheffing	204	152	212	184	221	193
Rioolheffing	216	211	174	239	203	191
Totale woonlasten	**799**	**695**	**772**	**790**	**720**	**719**
Meerpersoonshuishouden						
OZB-woningen	379	332	386	367	296	335
Afvalstoffenheffing	274	199	212	206	238	290
Rioolheffing	216	234	174	239	203	191
Totale woonlasten	**869**	**765**	**772**	**812**	**737**	**816**

Bronnen: Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl) en voor de gemiddelde WOZ waarde (www.waarderingskamer.nl)

Kwijtscheldingbeleid

Westerveld hanteert als kwijtscheldingsnorm 100% van de bijstandsuitkering. Voor gepensioneerden geldt 100% van de AOW-norm. Westerveld maakt daarmee, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, gebruik van het recht dat lokale overheden hebben om de landelijke norm van 90% van het bijstandsniveau te verhogen tot maximaal 100% van die norm. Dit houdt in dat als men onder de norm komt, men in aanmerking komt voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding kan worden verleend op afvalstoffenheffing en in uitzonderlijke gevallen op de OZB en rioolheffing. Door toepassing van de Uitvoeringsregeling komen eigenaren van onroerende zaken in de meeste gevallen niet in aanmerking voor kwijtschelding vanwege aanwezig vermogen, o.a. doordat de overwaarde van een woning moet worden aangemerkt als vermogen. Indien er dus geen sprake is van overwaarde kan kwijtschelding worden verleend.

Paragraaf B Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre gemeentelijke risico's kunnen worden afgedekt door weerstandscapaciteit. Deze paragraaf beschrijft de risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Met het principe van integraal management is het sturen op risico's een vast onderdeel van de bedrijfsvoering.
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen =	**Beschikbare weerstandscapaciteit (A) / weerstandcapaciteit (B)**	**Benodigde**

Wij streven naar een weerstandsvermogen dat ten minste voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,0.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	**> 2.0**	**uitstekend**
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Weerstandscapaciteit betreft alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat aanpassingen nodig zijn in de begroting en het beleid.

Inventarisatie van risico's (is benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de kans dat een mogelijke gebeurtenis zich voordoet met een negatieve impact voor de organisatie. Om risico's te kwantificeren dienen zowel de kans op als de impact van het risico te worden bepaald. De niet-financiële risico's, zoals imagoschade, worden niet gekwantificeerd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt de risico-inventarisatie geactualiseerd.

1. Overige verstrekte leningen
   De gemeente heeft leningen verstrekt in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het risico bestaat dat de leningen oninbaar worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 30%.

2. Gewaarborgde leningen
   Voor tien instellingen binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente een financiële borgstelling afgegeven. Dit betekent dat wanneer de instelling zelf niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen, de gemeente hiervoor zorg moet dragen. De kans dat dit zich voordoet, schatten wij in op 10%.
3. Garantstelling WSW-achtervang
   De gemeente is door middel van een garantstelling verbonden aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Mocht een woningbouwvereniging niet aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen, dan zal zij eerst de WSW aangespreken. Wanneer blijkt dat de WSW onvoldoende financiële middelen heeft, worden andere woningbouwverenigingen aangesproken en tenslotte kan de gemeente worden aangesproken. Het vastgoed fungeert in deze situatie als onderpand. Actium is de grootste woningbouwvereniging die actief is binnen de gemeente Westerveld. Actium beschikt over circa 16.000 woningen die verspreid zijn over verschillende gemeenten. In de gemeente Westerveld zijn ongeveer 1.600 woningen (10%) in het bezit van Actium. Naast Actium is woningcorporatie Woonconcept vertegenwoordigd binnen de gemeente. Zij verhuurt één wooncomplex aan een instelling, bestaande uit circa 20 woningen. Op basis daarvan schatten wij dat maximaal 10% opeisbaar is. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.
4. Exploitatie lasten
   De exploitatie is realistisch begroot. Er wordt op onderdelen een inspanning gevraagd. Dat is zorgvuldig afgewogen. Het risico is dat er meer wordt uitgegeven dan begroot. We schatten het risico in op 0,5% van de totale lasten. Dat komt neer op een bedrag van circa € 325.000. De kans daarop schatten wij in op 30%.
5. Algemene uitkering Gemeentefonds
   In 2023 ontving de gemeente ruim € 42 miljoen uit het Gemeentefonds. De rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het Gemeentefonds onder andere naar het aantal inwoners, jongeren en uitkeringsgerechtigden, de oppervlakte van de gemeente en de grootte van de watergebieden. Bij de circulaires in mei en september kan het voorkomen dat er wijzigingen zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De grootste negatieve bijstelling in de afgelopen jaren was circa 3%. Dit risico schatten wij op € 1.268.000. De kans daarop schatten wij op 10%.
6. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim
   In de begroting 2024 wordt een bedrag van afgerond € 209.000 geraamd voor vervanging bij ziekte. Hierbij wordt uitgegaan van een ziekteverzuim van 2%. Het verzuimpercentage voor 2023 bedroeg 7,49%. (in 2022: 5,39%). Overschrijding van het budget voor vervanging bij ziekte is toegestaan tot het landelijk gemiddelde verzuimpercentage. Er bestaat een aannemelijk risico dat het werkelijke ziekteverzuim hoger is dan 2%. Gegeven de huidige context wordt het risico geschat op € 300.000. De kans schatten wij op reëel op 70%.
7. Volume ontwikkelingen Sociaal domein
   In de begroting hebben we een zo realistisch mogelijke inschatting gemaakt van de ontwikkelingen in volume en prijs. Er bestaat een risico dat de zorgvraag meer toeneemt dan onze inschatting of dat de prijsontwikkeling afwijkt. De kans daarop schatten wij in op 5%. De impact schatten we op 3% van het budget Sociaal domein. Immers met de voorgenomen ombuigingen willen wij dekking vinden voor mogelijke volumegroei door in het voorliggende veld de instroom van cliënten te kunnen sturen.

8. BTW-compensatiefonds
   Er wordt uitgegaan van een lagere aanspraak onder het plafond. Gemeenten mogen deze ruimte meenemen in hun begroting, al blijft voorzichtigheid geboden. Het ministerie van BZK heeft in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BOF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt: Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren wij om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF. Volgens de meest recente gegevens is het effect 10.7 punten van de uitkeringsfactor. Provincie Drenthe staat structurele raming toe, mits deze post wordt opgenomen. Er bestaat een risico op uitnutting van het compensatiefonds door alle gemeenten samen. De kans dat dit scenario zich voordoet wordt geschat op 50%.
9. Dividend
   Door de coronacrisis en door investeringen door (nuts)bedrijven in de energietransitie staat de uitkering van toekomstig dividend onder druk. De partners waarin wij deelnemen geven allen aan dat winsten zullen afnemen en derhalve de uit te keren dividend lager zal zijn. Zo geeft Rendo aan dat het toekomstige dividend gebaseerd zal zijn op een lagere uitkeerbare winst. In vergelijking met de huidige uitkeerbare winst wordt een verlaging voorzien van het dividend. Dat bedrag betreft dus ons risico van lagere inkomsten in de toekomst. Ook Enexis geeft aan dat de dividend uitkering zal dalen. Verder voorziet ook ROVA een lager dividend. Bovenstaande opsomming is niet volledig en ook nog eens deels onzeker, maar deze geeft wel aan dat de lagere dividenduitkeringen resulteren in een lager resultaat. Het risico schatten wij op € 225.000. De kans dat het dividend daadwerkelijk lager zal zijn, schatten wij op 50%.
10. Gemeenschappelijke regelingen
    De gemeente participeert in zeven gemeenschappelijke regelingen (te weten SSC-ONS, Reestmond, Veiligheidsregio Drenthe, GGD Drenthe, RUD, Recreatieschap Drenthe en Publiekvervoer Groningen Drenthe). Het risico bestaat dat een gemeenschappelijke regeling te maken krijgt met een financiële tegenvaller, die dan ook de gemeente Westerveld treft. Wij gaan er vanuit dat de lastenverzwaring met maximaal 5% zal toenemen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij in op 50%.

Samenvatting:

Omschrijving Risico (afgeronde bedragen in €)	I/S	Kans	Impact	Risico in Euro
1. Overige verstrekte leningen (scenario volledig afboeken)	I	30%	665.000	199.500
2. Gewaarborgde leningen (scenario volledig opgeëist)	I	10%	3.445.000	344.500
3. Garantsteling WSW achtervang (scenario 10% opgeëist)	I	10%	3.579.000	357.900
4. Exploitatielasten	I	30%	325.000	97.500
5. Algemene uitkering gemeentefonds	I	10%	1.268.000	126.800
6. Kosten vervanging ziekteverzuim	I	70%	300.000	210.000
7. Volume ontwikkeling sociale domein	I	5%	553.000	27.700
8. BTW-compensatiefonds	I	50%	207.000	103.500
9. Dividend	S	50%	225.000	112.500
10. Gemeenschappelijke regelingen (scenario 5% extra)	S	50%	396.000	198.000
Subtotaal benodigde weerstandscapaciteit				**1.777.900**

Personeel
Steeds vaker zien we dat het lastig is om goed gekwalificeerd personeel te werven en te behouden. Het risico bestaat daarbij dat we onvoldoende expertise en/of capaciteit hebben. Door tijdelijke externe inhuur kan dit worden opgelost tegen extra kosten voor de meest kwetsbare functies. Het financiële risico is op dit moment lastig in te schatten voor Westerveld. Er wordt gestuurd op het beschikbare budget. Er is een flexibel budget beschikbaar voor noodzakelijke geachte vervanging boven de formatie. Eventueel kunnen taken worden uitgesteld.

Omgevingswet
De gemeente is verantwoordelijk voor de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Het accent van de implementatie daarvan ligt volgens de opgestelde projectbegroting in 2022. Er wordt daarom geen gekwantificeerd risico geraamd.
Effecten milieu op verkoop en ontwikkeling van gronden
Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) uitspraak gedaan over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De RvS oordeelde dat de PAS niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Dat betekent dat voor veel ruimtelijke ontwikkelingen weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is. Dit kan via het ‘aanhaken’, dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) of via een aparte natuurvergunning op grond van de Wnb. Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning.

De gevolgen van de uitspraak halen nog steeds regelmatig het nieuws. Veel initiatieven zijn stil komen te liggen. De uitspraak van de RvS laat ook zien dat er voor het herstel van onze natuur nog flinke stappen nodig zijn. De totale stikstofdepositie moet blijvend worden verlaagd. Gemakkelijke oplossingen hiervoor zijn er niet.
Er zijn nog geen ontwikkelingen in onze gemeente geannuleerd door deze stikstofproblematiek. Samen met de Provincie Drenthe en de andere Drentse gemeenten wordt het landelijk beleid op de voet gevolgd en gekeken welke maatregelen genomen moeten worden om ontwikkelingen toch doorgang te kunnen laten vinden.

Inventarisatie beschikbare weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden incidentele risico's afgedekt met incidenteel geld en worden structurele risico's opgevangen met structurele middelen. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen is het volgende bepaald:

- De algemene reserves worden volledig meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit;
- De bestemmingsreserves, stille reserves en stille voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Deze middelen zijn direct aan te wenden voor de financiële gevolgen van een risico.

Vrij beschikbaar	Per 31 - 12 -2023
Algemene reserve	6.096.000

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheid om, door middel van een verhoging van belastingen en leges, structurele risico's op te vangen. De OZB is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale tarieven (norm van artikel 12) te vergelijken met het tarief dat de gemeente Westerveld hanteert. De onderstaande tabel laat zien dat de onbenutte belastingcapaciteit € 2.393.000 bedraagt. Immers het OZB-tarief stijgt, waardoor de belastingruimte wordt verkleind.

Soort	WOZ-waarde	Tarief Westerveld	Tarief art. 12	Verschil	Onbenutte capaciteit
OZB eigenaren woningen	3.441.642.000	0,0945	0,1614	0,0669	2.294.000
OZB eigenaren niet-woningen	410.344.000	0,19457	0,1614	-0,0333	0
OZB gebruikers niet-woningen	309.388.000	0,1293	0,1614	0,0321	99.000
Totaal					**2.393.000**

Beoordeling weerstandsvermogen en kengetal

Op basis van voorgaande inventarisatie geeft dat de onderstaande beoordeling en confrontatie.

Beoordeling	Per 31-12-2023
Incidentele weerstandscapaciteit	6.095.000
Structurele weerstandscapaciteit	2.393.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit (A)	8.489.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (B)	**1.777.900**
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	6.711.100
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	4,77

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 4,77. Hiervoor onder risicobeheersing hanteerden wij als norm ‘voldoende’ met een bijbehorende ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0. Er wordt dus voldaan aan ons eigen uitgangspunt. De gemeente kan de geïnventariseerde risico’s opvangen. Een kanttekening is op zijn plaats. Wordt de beschikbare weerstandcapaciteit werkelijk benut (ingezet voor tegenvallers), dan heeft dit consequenties voor de solvabiliteit en/of de lokale lasten.

Financiële kengetallen normen

In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven. De gezamenlijke toezichthouders hebben de financiële kengetallen gecategoriseerd en bandbreedtes gesteld. De categorieën variëren van minst risicovol, gemiddeld risicovol en meest risicovol. Per kengetal wordt een korte toelichting gegeven.

Beoordeling vanuit het interbestuurlijk toezicht	Minst risicovol	Gemiddeld risico	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90 - 130%	>130%
Solvabiliteitsratio (1)	>50%	20 - 50%	<20%
Solvabiliteitsratio (2)	>33%	10 - 33%	<10%
Grondexploitatie	<20%	20 - 35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95	95 -105	>105

Solvabiliteitsratio (2) betreft een eigen (voorlopige) normstelling in afwachting van de herziene notitie van de Commissie BBV die binnenkort wordt verwacht.

Financiële kengetallen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023
1. Netto schuldquote	15,0%	22,2%	21,9%	17,1%	11,4%	2,3%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	14,0%	21,6%	20,8%	18,3%	9,4%	1,3%
3. Solvabiliteitsratio(1) incl. bestemmingsreserves	46,0%	38,4%	34,2%	35,2%	37,3%	41,0%
4. Solvabiliteitsratio(2) excl. bestemmingsreserves	6,9%	2,9%	4,6%	8,4%	12,8%	14,9%
5. Grondexploitatie	2,0%	-1,3%	-2,5%	-0,6%	-2,8%	-1,3%
6. Structurele exploitatieruimte	-5,0%	-2,5%	-0,9%	2,8%	6,4%	11,0%
7. Belastingcapaciteit	90,0%	89,1%	92,2%	96,8%	98,3%	96,1%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de netto schuld en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een netto schuldquote kleiner dan 90% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2023 een netto schuldquote van 2,3%.

Solvabiliteitsratio (1)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente Westerveld in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit voor de financiële weerbaarheid van de gemeente is. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen inclusief bestemmingsreserves ten opzichte van de totale balansomvang aan. De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een solvabiliteitsratio groter dan 50% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2023 een solvabiliteitsratio van 41,0%. Door dit positieve resultaat kan er een toevoeging aan de algemene reserve gedaan worden. De daling van van de bestemmingsreserves wordt gecompenseerd door het positieve resultaat. De stabilisatie die in 2022 werd geconstateerd zet met een solvabiliteitsratio van 41,0% ook in 2023 door.

Een solvabiliteitsratio exclusief bestemmingsreserves geeft een beter beeld van de vermogenspositie van gemeenten. Omdat de gemeenteraad zelf bestemmingsreserves kan opheffen en toevoegen aan de algemene reserve wordt vaak alleen naar de solvabiliteitsratio (1) gekeken.

De mogelijkheid bestaat om een bedrag uit de bestemmingsreserves ter dekking voor de kapitaallasten te gebruiken, waardoor de bestemmingsreserves die hiervoor worden ingezet niet zonder consequenties voor bezuinigingen op de exploitatie zijn door te voeren, is het ook gewenst om de volgende ratio te betrekken in het oordeel over de financiële positie van de gemeente.

Solvabiliteitsratio (2)

De solvabiliteitsratio (2) geeft de verhouding van het eigen vermogen exclusief bestemmingsreserves ten opzichte van het totale vermogen aan. Het gaat hier dus om het kengetal dat de verhouding van het 'vrije' vermogen uitdrukt ten opzichte van het totale vermogen. Bestemmingsreserves kennen immers een bestemming voor (beleids)taken in het lopende jaar of komende jaren. Daarmee liggen, zolang de raad niet anders beslist, de bestemmingsreserves en de onttrekkingen daaruit vast. Ze kunnen niet direct worden ingezet voor het opvangen van optredende risico's. De gemeente Westerveld heeft eind 2023 een solvabiliteitsratio (2) van 14,9%. Deze neemt toe door het positieve resultaat welke kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.
Het verschil met de solvabiliteitsratio (1) betreft de bestemmingsreserves. Ten opzichte van 2022 is er sprake van een verbetering, en de gemeente Westerveld blijft boven de door haarzelf gestelde norm van 10%. Eventuele tegenvallers vragen om een afweging tussen het opvangen daarvan door het verhogen van de lokale lasten, bezuinigingen op niet-kerntaken, het opnieuw beoordelen van voorzieningen voor groot onderhoud en/of het naar beneden bijstellen van het kwaliteitsniveau in de openbare ruimte.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. Over het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter. De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een kengetal grondexploitatie kleiner dan 20% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2023 een kengetal grondexploitatie van -1,3%. Dit betekent dat de baten op 31-12-2023 de gerealiseerde lasten in het onderhanden werk (de voorraad gronden) overtreffen. Daarom is het balanssaldo en het hier berekende kengetal negatief. Voor tussentijdse winstneming gelden specifieke regels die worden voorgeschreven door het BBV, de zogenaamde Percentage of Completion methode (POC-methode). Bij deze methode wordt het tussentijds resultaat bepaald op basis van het voortgangspercentage van je project. Je schat op basis van uren of kosten in hoe ver het project is, en neemt op basis daarvan het resultaat. Er zijn in 2023 ook drie grondexploitaties afgesloten, daarbij wordt het saldo van de nominale boekwaarde als winst genomen.

Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijgingen van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken. Een cijfer van rond de nul (tussen - 0,4 en 0,4) betekent dat de structurele baten en lasten min of meer in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding tussen het structurele exploitatieoverschot (of tekort) en de totale exploitatieomvang aan.
De gezamenlijke toezichthouders vinden een structurele exploitatieruimte groter dan 0% het minst risicovol. De gemeente Westerveld beschikt in 2023 over een structurele exploitatieruimte van 11,0%. Dat wil zeggen dat het positieve resultaat over 2023 gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten positief is. Bij (eventueel) noodzakelijke bezuinigingen worden als eerste de incidentele posten weggewerkt, waarna voor het verkrijgen van een structureel evenwicht de gemeente alsnog moet bezuinigen op structurele lasten. Dat is de betekenis van dit kengetal.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) van een meerpersoonshuishouden bij een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente zich verhouden tot de landelijke gemiddelde woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Als dit percentage laag ligt, hoeft dit nog niet te betekenen dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. De lagere woonlasten kunnen immers ook veroorzaakt zijn door een lagere gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Om te kunnen bepalen of de gemeente nog ruimte heeft om de belastingen te verhogen is het nodig om na te gaan in hoeverre de riool- en afvalheffingen kostendekkend zijn en hoe het OZB-tarief van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het vaststellen van de tarieven is een politieke keuze. Voor de kostendekkendheid wordt verwezen naar paragraaf A.
De gezamenlijke toezichthouders vinden een belastingcapaciteit kleiner dan 95% het minst risicovol, omdat er dan ruimte is om de tarieven relatief snel te verhogen. De gemeente Westerveld heeft in 2023 een belastingcapaciteit van 96,1%. Dat betekent dat er ruimte is om tarieven (w.o. OZB) te verhogen.
Alle kengetallen in het ‘groen’ is niet de primaire doelstelling van de gemeente. Het gaat er juist om de totale taak van de gemeente en de ambities in te passen in een zorgvuldig gewogen op langere termijn houdbare gezonde financiële situatie. Dat vraagt gezien de gewijzigde financiële realiteit om adequaat sturen.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen beschrijft de realisatie van het beleid dat betrekking heeft op wegen, civieltechnische kunstwerken, riolering, water en groen, gebouwen en overige ruimte (begraafplaatsen, sportvelden en speellocaties). Er wordt ingegaan op de kwaliteit van de openbare ruimte, de vertaling van de financiële consequenties en de voortgang van het geplande onderhoud.

Algemeen kwaliteitsniveau

In de gemeente Westerveld is de kwaliteit van de openbare ruimte vastgelegd in de BrinQ-visie. In de BrinQ-visie wordt onderscheid gemaakt in basisvoorwaarden en onderscheidende waarden. De eerst genoemde voorwaarden hebben vooral betrekking op de kwaliteit van de openbare ruimte, de tweede gaat vooral over de beleving van het gebied.
De basisvoorwaarden zijn randvoorwaarden waarin in alle gevallen en overal aan moet worden voldaan. Er worden vier basisvoorwaarden onderscheiden:

Deze waarden drukken uit hoe de gebruiker zich op een plek wil voelen: het is er schoon en heel, veilig, toegankelijk en hij/zij wil de ruimte duurzaam doorgeven aan toekomstige gebruikers. Hoewel er niet een directe relatie is tussen deze waarden en de technische kwaliteit volgens de CROW-meetlat, kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat sprake moet zijn van een basis min niveau (kwaliteit tussen B- en C-niveau).
Daarnaast zijn vier onderscheidende waarden naar voren gekomen uit het belevingsonderzoek (expedities en enquête):

Deze onderscheidende waarden zijn plaatsgebonden en hoeven niet overal hetzelfde te zijn. Voor de productonderdelen verharding, groen en meubilair wordt in het BrinQ de gewenste kwaliteit aangegeven. De riolering en gebouwen behoren niet tot het BrinQ. Voor riolering is het vastgestelde Watertakenplan (voorheen GRP) leidend en voor het onderhoud aan onze gebouwen is sober en doelmatig het uitgangspunt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door de raad vastgestelde beheersplannen.

Naam / Omschrijving	Vastgesteld	Planning	Wegen	Riolering	Groen en water	Gebouwen	Overige ruimte
BrinQ-visie	2018		√		√		√
Wegenbeheerplan	2019		√				
Beheerplan kunstwerken	2018		√				
Visie op groenstructuur	2017				√		
Beleid- en beheerplan brinken gemeente Westerveld	2013				√		
Watertakenplan 2016-2022	2015	2022		√	√		
Beheerplan waterpartijen	2016	2022			√		
Beleidsnotitie Grond- en hemelwater	2014	2022		√	√		
Beleidsplan openbare verlichting (2022 tussentijdse actualisatie van het huidige beleidsplan, nieuwe beleidsplan komt in 2026)	2015	2022	√				
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2020		√				

Beleidsnota duurzaamheid	2020			√	√	√	
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2012						√
Uitvoeringsbesluit graven en asbezorging	2010						√
Meerjaren onderhoudsplan gebouwen	2021	jaarlijks				√	
Duurzaam meerjaren onderhoud- en investeringsplan gebouwen	in uitvoering	jaarlijks					√
Boombeleidsplan	2014	2022			√		

Wegen

De kwaliteit van de (zand)wegen en paden maken deel uit van het BrinQ. In de BrinQ-visie gelden voor wegen de basiswaarden schoon, heel en veilig. Vertaald naar kwaliteitsniveaus volgens de CROW-meetlat betekent dit een combinatie van basisniveau (kwaliteitsniveau B) en een niveau laag (kwaliteitsniveau C). Conform de BBV-richtlijnen wordt onderscheid gemaakt in klein- en grootonderhoud en reconstructie en vervangingen. Voor het planmatig onderhoud van de wegen (grootonderhoud en reconstructie en vervangingen) is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Voor het grootonderhoud is een voorziening aanwezig en investeringen worden jaarlijks via de planning- en controlcyclus aangevraagd. Derhalve zijn op dit moment geen structurele achterstanden in het onderhoud aanwezig. Wel dient hierbij de opmerking te worden gemaakt dat om de jaarlijkse dotatie minder snel te laten stijgen gekeken is binnen de kwalitatieve planning (planjaar 1 t/m5) van het wegenbeheerplan of er wegen zijn waar de voorgestelde onderhoudsmaatregel aangepast, afgezwakt of uitgesteld kan worden. Wegen die hiervoor in aanmerking komen, zijn bijvoorbeeld doodlopende wegen waar geen woningen aan staan of wegen met uitsluitend een agrarische functie, wegen met een gecombineerde functie van zowel agrarisch gebruik als knooppuntenfietsroute omvormen naar een betonverharding en een afgezwakte onderhoudsmaatregel toepassen zonder dat dit meteen tot kapitaalsvernietiging leidt. Er is dan sprake van een beperkt risico op schadeclaims en voldoen aan wettelijke eisen. De openbare verlichting valt eveneens onder wegen. In het ‘Licht en duisternisplan’ is het beleid ten aanzien van de verlichting verwoord.

Wegen	Eenheid	Hoeveelheid
Verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom		
Rijbanen	m2	1.888.503
Fietspaden	m2	259.419
Voetpaden	m2	110.485
Parkeervlakken	m2	76.541
Totaal verhardingen	**m2**	**2.334.948**
Semi-verharde paden	m2	584.100
Zandwegen	m2	468.000
Bermen	m2	2.368.746
Civiele kunstwerken	stuk	73
Lichtmasten	stuk	4.656
Verkeersborden	stuk	4.200

Uitgevoerd in 2023

- We hebben het volgende project in de openbare ruimte gerealiseerd: Ruimtelijk Actieplan Havelte, gebied Molenweg.
- We hebben de fietsnota opgesteld.

Financiële consequenties Wegen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6820101 Wegbeheer	**-1.050**	**-1.273**	**-1.181**	**-1.198**	**-16**
6820102 Grootonderhoud wegen	**-1.503**	**-2.631**	**-2.586**	**-2.579**	**7**
Totaal onderhoudsbudget	**-2.553**	**-3.904**	**-3.767**	**-3.776**	**-9**

Financiële consequenties Kunstwerken

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan kunstwerken. De uitgaven worden 'bekostigd' uit de voorziening voor kunstwerken. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 130.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6820106 Onderhoud civiele kunstwerken bruggen	**-74**	**-242**	**-242**	**-163**	**79**
Totaal onderhoudsbudget	**-74**	**-242**	**-242**	**-163**	**79**

Riolering

In het samenwerkingsverband Fluvius is met waterschap Drents Overijsselse Delta en de zes daarin liggende gemeenten het Riolering en Water Programma 2023 – 2028 (RWP) opgesteld. Het RWP geeft aan hoe invulling wordt gegeven aan de wettelijke gemeentelijke watertaken en een een programmering voor de activiteiten in de planperiode.

Riolering	Eenheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	233
Persleidingen	km	204
Rioolgemalen	stuk	574
Bergbezinkbassin	stuk	10
Sloten binnen bebouwde kom	km	27
Wadi's en waterpartijen	stuk	21

Uitgevoerd in 2023

Activiteiten gemeentelijke watertaken, waaronder:

- Het dagelijkse beheer en onderhoud afvalwater, hemelwater en grondwater
- Reparaties en vernieuwing van areaal (integrale aanpak)
  Het afstemmen van nieuwe Ruimtelijke Ontwikkelingen en de vernieuwingsopgaven voor de riolering op andere opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie, wegbeheer en dorpsvernieuwing.
- Onderzoeksprojecten met een regionaal karakter onder de paraplu van Fluvius:
  - Gezamenlijke monitoring systeem functioneren
  - Doorvertaling afvalwaterbeleid buitengebied
  - Gebiedsgerichte uitwerking rioolsystemen - bouwsteen Omgevingsplan
  - Rioolinspecties compleet en actueel maken

Financiele consequenties Rioleringen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6870201 Rioleringzorg beheer	**-809**	**-735**	**-543**	**-865**	**-322**
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	**-909**	**-921**	**-943**	**-881**	**61**
6870204 Waterkering en afwatering	**-691**	**-733**	**-754**	**-811**	**-57**
Gerealiseerd resultaat	**-2.410**	**-2.389**	**-2.239**	**-2.558**	**-318**

Meerjarig grootonderhoud Rioleringen

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan riolering. Deze worden 'bekostigd' uit de voorziening voor riolering. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 700.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	**-259**	**-510**	**-1.224**	**-127**	**1.097**
Meerjarig onderhoud riolen	**-259**	**-510**	**-1.224**	**-127**	**1.097**

Groen en water

De kwaliteitsniveaus van het groen en de waterpartijen maken deel uit van de BrinQ-visie, die in 2018 is vastgesteld. Deze visie is vertaald in een beheersplan voor het onderhoud van groen en water. De financiële vertaling daarvan werkt door in deze begroting. Voor watergangen en duikers is een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld.

Groen en water	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	stuk	53.000
Bos(plantsoen)	m2	881.800
Heesters	m2	153.400
Hagen	m1	13.200
Gras / gazon	m2	965.800
Waterpartijen	km	580

Uitgevoerd in 2023

- Vergroten biodiversiteit: renovatie plantvakken, intensief gras naar extensief gras.
- Uitvoering geven aan het beheerplan openbaar groen op basis van de BrinQ-visie
- Uitvoering geven aan het beleid – en beheerplan brinken: bomen gesnoeid en bodemonderzoek gedaan incl bekalken conform uitkomst bodemonderzoek.
- Op basis van de uitkomsten van de risicodialogen verder uitvoering geven aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) o.a. door het opstellen van een uitvoeringsagenda. Daarbij wordt o.a. bij de inrichting van de fysieke ruimte rekening gehouden met ruimte voor waterberging en maatregelen tegen hittestress c.q. verstening.

Financiële consequenties Groen en water

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6850701 Bosbezit landschapsbeheer en onderhoud bomen	**-383**	**-502**	**-774**	**-795**	**-21**
6850702 Plantsoenen en openbaar groen	**-1.195**	**-1.290**	**-1.345**	**-1.283**	**62**
Totaal onderhoudsbudget	**-1.578**	**-1.793**	**-2.119**	**-2.079**	**41**

Gebouwen

Het planmatig onderhoud is vastgelegd in een meerjaren onderhoudsplan op een niveau ‘sober en doelmatig’. Voor het planmatig onderhoud is per gebouw een voorziening aangemaakt. Er zijn voldoende middelen aanwezig om het onderhoudsniveau te kunnen halen.

Gebouwen	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijk vastgoed	stuk	38
Sportaccommodaties)	stuk	15

Uitgevoerd in 2023

- Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, toegankelijk, betaalbaar, duurzaam, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig gehouden/gemaakt.
- Uitvoering gegeven aan het duurzame meerjaren onderhoudsplanning, incl. genomen duurzaamheidsmaatregelen (afname energieverbruik en reductie CO2-uitstoot).

Financiële consequenties Gebouwen

Bedragen x €1.000

Meerjarig onderhoud gebouwen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6800304 Voormalige werf Havelte van Helomaweg	**-1**	**-10**	**-74**	**0**	**74**
6800307 Voormalige school Heidehoek Vledderveen	**0**	**0**	**-11**	**0**	**11**
6800309 Brink 4 Dwingeloo	**0**	**-26**	**-30**	**-4**	**26**
6800312 Voormalige school Darp	**-3**	**-7**	**-9**	**-4**	**5**
6800401 Bestuurscentrum	**-71**	**-122**	**-187**	**-179**	**7**
6800402 Gemeentewerf Tractie	**-26**	**-55**	**-71**	**-53**	**19**
6810101 ProactiePreparatie	**-10**	**-50**	**-52**	**-23**	**29**
6830402 Toerisme en Recreatie	**-10**	**-9**	**-11**	**-8**	**3**
6840203 Brede School Dwingeloo De Twingel	**-1**	**-7**	**-11**	**-5**	**6**
6850203 Sporthal Dwingeloo	**-40**	**-101**	**-173**	**-111**	**62**
6850204 Sporthal De Spronk	**0**	**-16**	**-96**	**-14**	**82**
6850504 Kerktorens molens en onderduikershol	**7**	**-30**	**-93**	**-83**	**9**
6860112 Accommodaties sociaal cultureel werk	**-1**	**-12**	**-38**	**-19**	**20**
6870303 Afvalbrengstation Havelte	**-151**	**-103**	**-195**	**-19**	**176**
6870501 Begraafplaatsen	**-6**	**-8**	**-12**	**-6**	**5**
Totaal onderhoudsbudget	**-315**	**-557**	**-1.063**	**-530**	**534**

Overige ruimte

Het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen is vastgelegd in de BrinQ-visie. Voor onderhoud aan de speelvoorzieningen geldt dat veiligheid en de daarmee gepaarde aansprakelijkheid maatgevend is. Sportvelden worden op een basisniveau onderhouden.

Overige ruimte	Eenheid	Hoeveelheid
Speellocaties	stuk	83
Speeltoestellen	stuk	532
Sportvelden	stuk	22
Begraafplaatsen	stuk	7

Uitgevoerd werk 2023

- Onderhoud sportvelden conform raambestek. Er is een veld gerenoveerd.
- Inspelen op de wensen van inwoners en uitvaartverenigingen door een kwaliteitsverbetering ten aanzien van het beheer en onderhoud begraafplaatsen op basis van de BrinQ-visie. Ook de biodiversiteit vergroten is een onderdeel die in 2023 is opgepakt.
- Speeltoestellen veilig houden en indien dit niet meer mogelijk is verwijderen we het toestel. Vervanging is binnen huidig budget niet mogelijk.

Financiële consequenties overige ruimte

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
6850202 Groene sportvelden en terreinen	**-210**	**-165**	**-161**	**-181**	**-20**
6850703 Speelterreinen	**-104**	**-99**	**-99**	**-106**	**-7**
6870501 Begraafplaatsen	**-416**	**-433**	**-459**	**-457**	**1**
Totaal onderhoudsbudget	**-730**	**-697**	**-719**	**-744**	**-25**

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering beschrijft de wijze waarop binnen de gemeente Westerveld gelden worden belegd of worden aangetrokken. In deze paragraaf komen achtereenvolgens de ontwikkeling van de schuldpositie, de ontwikkeling van de rente, het schatkistbankieren en het risicobeheer aan bod.

Uitvoering treasurybeleid

We zetten het bestaande treasurybeleid in 2023 voort. We zorgen ervoor dat er continu inzicht is in de uitgaande en inkomende gemeentelijke geldstromen. De interne sturing is gericht op beperking van de schuldenlast, kostenefficiency, voorkoming van renterisico's en maatwerkfinanciering. We volgen de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit zodat we zowel op korte als op de langere termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen.
We bewaken de houdbaarheid van onze schuldpositie. We trekken alleen dan externe financieringsmiddelen aan als dat met het oog op de uitoefening en financiering van de publieke taak noodzakelijk is. Het rentebeleid in de begroting 2023 en de meerjarenramingen zijn gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen.
We maken zo lang mogelijk gebruik van kasgeldleningen als toegestaan binnen de vastgestelde kaders en spelregels. We zijn alert op de renteontwikkelingen door ECB-beleid. In 2023 hebben we geen (kasgeld) lening aangetrokken.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Elk jaar inventariseren we onze financieringsbehoefte. Deze wordt vooral bepaald door de investeringen en besteding van de middelen uit de bestemmingsreserve. Omdat het saldo van deze laatste afneemt, daalt de financieringscapaciteit van het eigen vermogen. En daarmee stijgt de externe financieringsbehoefte. Daarnaast zullen door het nieuwe meerjarig onderhoudsplan wegen in de eerste jaren de stortingen in de voorzieningen hoger zijn dan de onttrekkingen waardoor deels kan worden voorzien in een interne financiering. Verder houden we rekening met de ontwikkeling van het resultaat. Zo bepalen we of er nieuwe leningen afgesloten moeten worden, of we eerder kunnen aflossen en of we andere financieringskeuzes willen maken. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van (bestaande) aangetrokken leningen. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat eind 2023 in totaal negen langlopende leningen met een gezamenlijke omvang van € 13,8 miljoen.

Lening	Laatste Jaar aflossing	Boekwaarde 31-12-2022	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023	Rente %
BNG 87895	2023	54	54	0	5,40%
BNG 88185	2023	73	73	0	5,35%
BNG 89538	2025	182	91	91	4,53%
BNG 90058	2025	182	91	91	5,02%
BNG 98177	2028	1.200	200	1.000	4,77%
BNG 112544	2044	2.640	120	2.520	1,33%
BNG 113821	2025	2.400	800	1.600	0,15%
BNG 115758	2047	6.000	240	5.760	2,05%
BNG 116153	2032	3.000	300	2.700	2.76%
Totaal leningen		**15.731**	**1.969**	**13.761**	**1,61%**

De omvang van de vaste schuld van de gemeente is in 2023 als gevolg van reguliere aflossing af met bijna € 2,0 miljoen afgenomen ten opzichte van 2022.

Ontwikkeling schuldpositie

In onderstaande tabel geven we inzicht in de geraamde ontwikkeling van de omvang van de vaste geldlening en de omvang van de kasgeldleningen. We maximeren de inzet van de kasgeldleningen binnen de zogenaamde kasgeldlimiet alvorens wordt overgegaan tot het aantrekken van vaste geldleningen. Actuele rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt spelen daarbij een rol. De negatieve rente op kasgeldleningen in 2021 is door het ECB-beleid van renteverhogingen omgeslagen in een positieve (te betalen) rente.

Ontwikkeling schuldpositie (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste geldleningen	8.344	12.730	11.061	9.520	8.160	7.600
Kasgeldleningen	7.000	3.100	3.100	-	-	-
Totaal externe financieringsbehoefte	**15.344**	**15.830**	**14.161**	**9.520**	**8.160**	**7.600**

Uitstaande leningen

Er zijn geen andere uitstaande leningen.

Rentebeleid

We zetten het bestaande rentebeleid in 2023 voort. Dat beleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde rente-omslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Renteverwachtingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt was in de afgelopen jaren mede als gevolg van monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) ongekend laag. Daarin komt nu verandering. De inflatie is ongekend hoog en de economische vooruitzichten zijn somber. Het rentepeil op de geld- en kapitaalmarkt is van veel factoren en internationale ontwikkelingen afhankelijk. Het bestuur van de ECB verhoogt nu stapsgewijze de rente met als doel de stijgende inflatie te beperken. De ECB houdt vast aan de haar doelstelling van een inflatie van 2% .

Renteschema jaarrekening 2023

De nieuwe begrotings- en verantwoordingsvoorschriften schrijven voor dat gemeenten de wijze waarop ze de rentelasten aan de gemeentelijke producten, programma's en projecten toerekenen in de begroting en in de jaarrekening zichtbaar maken. De doelstelling daarvan is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeente de verwachte rentelasten opnemen in de begroting en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).
In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rente toerekening.

Renteschema jaarstukken 2023			
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	+/+	306.642
b.	De externe rentebaten voor de korte en lange financiering	-/-	364.061
	Saldo rentelasten en rentebaten		**-57.420**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	-12.819
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-82.414
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+/+	0
	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		**37.813**
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	0
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	0
	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		**37.813**
e.	De aan de taakvelden toegerekende rente	-/-	265.005
	Renteresultaat op het taakveld Treasury		**-227.192**

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal richtlijnen waar gemeenten zich in de uitvoering van treasurybeleid aan moeten houden. Dat zijn: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast stelt de wet beperkingen aan het extern beleggen van overtollige middelen. Dat ligt vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Het geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan een jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van het begrotingstotaal van de begroting. Op basis van de cijfers in de begroting 2023 bedroeg de norm voor het jaar 2023 € 5,1 miljoen. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet een vaste geldlening worden aangetrokken of moet gemotiveerd worden waarom hier niet voor is gekozen. In deze begroting ramen we vanwege de additionele financieringsbehoefte een beperkt gebruik van kasgeldleningen. De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. Daarvan is door de externe langlopende financiering geen sprake. We maken bij de voorziening in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.
Een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet wordt hierna weergegeven.

Kasgeldlimiet 2023	Letter	Begroting	Realisatie	Verschil
Vlottende schulden				
Opgenomen kasgelden < 1 jaar		3.100	0	-3.100
Totaal Vlottende schulden	**a**	3.100	0	**-3.100**
Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening courant		275	254	-21
Courante gelden in kas		5	1	-4
Totaal Vlottende middelen	**b**	280	**255**	**-25**
Netto vlottende positie (schuld)	**c=a-b**	2.820	**-255**	**-3.075**
Beoordeling kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal (baten)	d	60.810	60.810	60.810
Percentage conform de regeling	e	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	**f=d*e**	5.170	5.170	5.170
Ruimte (+) c.q. overschrijding van de kasgeldlimiet (-)	**g=f-c**	**2.350**	**5.425**	**3.075**

Renterisiconorm

De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in enig jaar maximaal mag (her)financieren. Dit om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie van aflossingen en renteherzieningen op de lopende leningen plaatsvindt en zo het risico van de ontwikkeling van kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie te beperken. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van dat jaar. De norm (wet FIDO) stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking kan komen voor herfinanciering of renteherziening. Gemeenten hebben de plicht om te informeren ten aanzien van het renterisico dat zij over hun vaste schuld lopen.
Onderstaande tabel laat zien dat we binnen de grenzen van de risiconorm blijven. Het renterisico in de leningenportefeuille is in 2023 goed gespreid en er is de komende jaren sprake van voldoende ruimte voor (her)financiering.

Beoordelen risico's	Letter	Begroot 2023	Realisatie 2023	2024	2025	2026
Renterisico: Renteherzieningen	a	-	-	-	-	-
Renterisico: Aflossingen	b	1.669	1.969	1.841	1.660	860
Renterisico's	**c=a+b**	**1.669**	**1.969**	**1.841**	**1.660**	**860**
Berekening renterisiconorm						
Begrotingstotaal	d	60.810	60.810	60.489	60.106	57.705
Percentage conform de regeling renterisiconorm	e	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	**f=d*e**	**12.162**	**12.162**	**12.097**	**12.021**	**11.540**
Toetsing risico's aan de renterisiconorm						
Ruimte binnen (+) c.q. overschrijding(-) van de norm	**g=f-c**	**10.493**	**10.193**	**10.256**	**10.361**	**10.680**

Schatkistbankieren

Invoering van het schatkistbankieren, beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Als er sprake is van overtollige financieringsmiddelen waarvan de omvang uitgaat boven het wettelijk vastgestelde drempelbedrag dan worden die middelen door het Rijk afgeroomd ten gunste van de ‘schatkist’ bij het Ministerie van Financiën. De overtollige gelden van de gemeente worden overgeboekt naar een bankrekening van het ministerie van Financiën. Een klein deel van het saldo mag als werkkapitaal worden aangehouden.

Dit betreft een bedrag van 2,0% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor Westerveld betreft dit een bedrag van € 1.200.000. Het treasurybeleid is gericht op voorkoming van overliquiditeit. We zijn daarin echter afhankelijk van omvang en verloop van inkomende geldstromen.

Gemiddelde saldi	Norm 2% begrotingstotaal	Werkkapitaal	Kwartaaltoets kleiner dan de norm	Schatkistbankieren
1e kwartaal	1.200.000	220.688	ja	6.079.922
2e kwartaal	1.200.000	213.900	ja	9.661.778
3e kwartaal	1.200.000	216.998	ja	13.504.332
4e kwartaal	1.200.000	229.183	ja	13.116.316
Gemiddelde per jaar	**1.200.000**	**220.207**	**ja**	**10.617.848**

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. Een aantal van deze ondersteunde processen zijn:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie (HRM
- Inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)
- Wet Open Overheid (WOO)

Financien, toezicht en controle op de eigen organisatie

Investeringsbeleid

De geplande investeringen zijn per programma toegelicht.

Interne controle en rechtmatigheid

Het afgelopen jaar was een belangrijk jaar voor de rechtmatigheid. Het jaar 2023 is het eerste jaar waarop het college van burgemeester & wethouders zelf een verklaring aflegt over de rechtmatigheid. Om deze verklaring betrouwbaar af te kunnen leggen zijn we in Westerveld gaan werken volgens het 3 lijnen principe. De eerste lijn als verantwoordelijke voor controles in het primaire proces, de tweede lijn verantwoordelijk voor de controles rond rechtmatigheid en de derde lijn als verantwoordelijke voor de verbijzonderde interne controle (de review op de controles van de tweede lijn). De rechtmatigheidsverantwoording wordt als een aparte bijlage meegenomen in deze rapportage. In deze paragraaf lichten we de bevindingen toe omtrent de interne controle en rechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Vanaf 2023 moet het college van de gemeente Westerveld expliciet verantwoording afleggen over de naleving van regels die belangrijk zijn voor de financiële situatie van de gemeente. Dit wordt de rechtmatigheidsverantwoording genoemd. Het college is al verantwoordelijk voor de naleving van deze regels, maar vanaf 2023 moet ze hier zelf ook verslag van doen.
Dit betekent dat een uitspraak wordt gedaan of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 28 november 2023 door de raad is vastgesteld;
- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de raad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Voor de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de gemeenteraad een zogenaamde verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens is de grens die bepaald waarbinnen het niet naleven van de hierboven genoemde criteria acceptabel is. Deze grens dient tussen de 0% en de 3% te zijn. In de gemeenteraad van 3 april 2024 heeft de gemeenteraad deze gelijkgesteld aan het percentage waarmee de accountant de controle van de jaarrekening verricht. Dit betekent dat de verantwoordingsgrens voor 2023 gesteld is op 1% van de totale lasten inclusief dotatie aan de reserves. Voor de jaarrekening 2023 betreft dit (afgerond) € 700.000. De rapporteringsgrens is de grens van fouten waarboven de raad geïnformeerd wil worden. De rapporteringsgrens is eveneens vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief dotatie aan de reserves.

Voor de jaarrekening 2023 betreft dit (afgerond) € 700.000. Hieronder hebben wij per criterium de bevindingen gerapporteerd in lijn met de door de raad vastgestelde grenzen.

Voorwaardencriterium
Ten aanzien van het voorwaardencriterium zijn onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Europese aanbestedingsregels. In totaal gaat het om een onrechtmatigheid van € 190.000. De onrechtmatigheden zien toe op:

- In 2023 is een raamovereenkomst op het gebied van brandstof onrechtmatig verlengd. Hierdoor zijn de kosten over het eerste half jaar onrechtmatig. In 2023 is hiervoor reeds een nieuwe aanbestedingsprocedure opgestart. Halverwege 2023 hebben wij een nieuw contract afgesloten, waarmee deze onrechtmatigheid zich opgelost heeft in 2023
- In 2023 hadden wij een onrechtmatig doorlopend contract inzake de afvalinzameling. Voor de afvalinzameling geldt namelijk dat wij vanuit het verleden een nog doorlopend contract hadden, waarover in 2022 reeds geconcludeerd is dat deze onrechtmatig is. In 2023 hebben wij hiervoor een nieuwe aanbestedingsprocedure doorlopen, wat heeft geleid tot een nieuw contract dat op 1 oktober 2023 is ingegaan.

Begrotingscriterium
Ten aanzien van het begrotingscriterium komen wij tot het volgende overzicht:

Onderdeel	Toelichting	Bedrag
1A	Overschrijding lasten programma's begroot versus werkelijke	€ 99.000
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 97.000
2	Ongeautoriseerde reserve mutaties	n.v.t.
3	Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of hogere of lagere baten dan begroot die niet tijdig met begrotingswijzigingen zijn aangepast.	n.v.t.
	Totaal van begrotingsonrechtmatigheden	€ 196.000
4	Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 t/m2) dat past binnen het vooraf gestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid onder verwijzing naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 97.000
5	Resterende saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 99.000

Er is op 1 programma een onrechtmatigheid geconstateerd, namelijk programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie. Voor de nadere toelichting van de overschrijding verwijzen wij naar de programmaverantwoording.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium
Op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn vanuit onze uitgevoerde werkzaamheden geen bijzonderheden geconstateerd.

Totaal conclusie
Ten aanzien van de rechtmatigheid concluderen wij dat de totale onrechtmatigheid betreft € 386.000, waarvan € 97.000 als acceptabel bestempeld wordt en € 99.000 als niet acceptabel. Het college is daarom van mening dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen zijn.

Doelmatigheid
In 2023 is het 'Onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid Westerveld 2023' vastgesteld. In het plan is een prioritering van mogelijke onderzoeksonderwerpen opgenomen. Uit deze inventarisatie volgt een eerste onderzoeksonderwerp namelijk 'leges'. In 2023 is een start gemaakt met het onderzoek, welke in 2024 opgeleverd zal worden.

Fraude
In 2023 is eveneens het fraudebeleidsplan opgesteld. Op basis hiervan is gestart met een gemeentebrede risico-inventarisatie, de bevindingen vanuit deze inventarisatie worden in 2024 gecommuniceerd. Het risico op fraude wordt geminimaliseerd als medewerkers op de hoogte zijn van de risico's en ook weten hoe ze hier mee om moeten gaan.
Een onderdeel van fraude is 'misbruik en oneigenlijk gebruik'. Om te kunnen voldoen aan de vereisten vanuit de rechtmatigheid is hier specifiek aandacht aan geschonken. Met name via interim- en jaarrekeningcontrole zijn door middel van lijncontroles en steekproeven de processen beoordeeld op risico's en fouten. Er is gekeken per proces hoe er beheersmaatregelen zijn doorgevoerd en daarmee de kans op fouten geminimaliseerd wordt. Bij de controles zijn geen signalen ontvangen die wijzen op fraude.

Interbestuurlijk toezicht
Interbestuurlijk toezicht is het toezicht van de ene overheid op de andere. De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:
- Ruimtelijke ordening
- Wabo
- Huisvesting statushouders
- Archiefzorg
- Financieel toezicht
- Monumentenwet

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht. Hiervoor zijn toezichtcriteria ontwikkeld op basis waarvan zelfbeoordeling plaats kan vinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de P&C-cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen.
De zelfbeoordeling heeft samengevat het volgende resultaat opgeleverd. Een groene kleur betekent dat aan alle eisen is voldaan, oranje betekent dat aandacht nodig is omdat aan een aantal eisen niet is voldaan, rood betekent dat onvoldoende is voldaan aan de eisen.

Domein	Status
Ruimtelijke ordening	
Huisvesting statushouders	
Archiefzorg	
Financieel toezicht	
Monumentenwet	

Westerveld scoorde op één punt ‘oranje’. Bij archiefzorg wordt nog niet voldaan aan alle vereiste kritische prestatie-indicatoren. We zijn hierover in gesprek met de provincie en zijn gestart om de achterstand bij archiefzorg weg te werken. Het gaat dan met name om de indicatoren met betrekking tot digitalisering archief. De aanbevelingen die de provincie heeft gedaan, zullen opgevolgd worden. Doordat de provincie meer kijkt naar de mogelijkheden zal dit naar verwachting leiden tot een ‘groene’ status.

Personeel en organisatie (HRM)

Organisatieontwikkeling en samenwerking

2023 heeft in het teken gestaan van het verder uitwerken en inzetten van de organisatieontwikkeling die aansluit bij de behoeften van de medewerkers en de uitdagingen die er liggen. Na veel intern onderzoek en adviesvragen bij externe partijen door de directie is de conclusie getrokken dat het samensturingsmodel niet langer past bij de doelstelling die we als gemeente hebben. De medewerkers geven duidelijk aan meer behoefte te hebben aan persoonlijke aandacht en een sparringpartner op inhoud. Een rol die door de huidige teamleiders onvoldoende ingevuld kan worden door de (te) grote span of control. In de loop van 2023 werd duidelijk dat het toevoegen van een extra laag in de organisatie noodzakelijk is om de medewerkers te voorzien in hun behoeften en als gemeente de aankomende uitdagingen aan te gaan.

In de 2e helft van 2023 is de werving gestart om 7 nieuwe teamleiders te werven en met succes! Begin 2024 is de nieuwe organisatie neergezet: 3 afdelingen, namelijk Fysiek Domein, Sociaal Domein en Bedrijfsvoering. Aan het hoofd van deze afdeling staat de manager, die zich richt op de strategische vraagstukken. De afdelingen zijn onderverdeeld in totaal 7 teams, de teamleiders hebben in deze teams de rol van leidinggevende, blijven aangehaakt bij de medewerkers en fungeren als sparringpartner op de inhoud.

Westerveld blijft met ongeveer 200 vaste medewerkers en +/- 50 inhuurkrachten een relatief kleine organisatie. De korte lijnen blijven intact, ondanks de organisatieontwikkeling in 2024. Daarnaast streven we ernaar de verantwoordelijkheden laag in de organisatie te houden, om zo de medewerkers uitgedaagd te houden in hun functies waarbij brede kennis van de materie nodig is. Bij het zijn van een kleine organisatie blijft het risico dat we veel eenpitters hebben in de organisatie, waardoor we op deze plekken kwetsbaar zijn. Zeker in de huidige arbeidsmarkt, waarin goed gekwalificeerd personeel steeds moeilijker te vinden is. Hierdoor is het des te belangrijker dat we constant in ontwikkeling blijven om een organisatie blijven waar mensen graag werken en we, waar nodig, de samenwerking extern opzoeken.

De ontwikkeling die is ingezet zal in 2024 verder vorm krijgen, de managers en teamleiders worden meegenomen in het vervolg van het management development traject waarbij de focus blijft liggen op ons waardevolste kapitaal: onze medewerkers.

Personeelsformatie en personeelsbudgetten

Met het volgende overzicht geven wij globaal inzicht in de begrote formatie in vergelijking met 2023.

Formatie in FTE	2022	2023	Verschil
Bestuur (B&W)	4,00	4,00	0
Bestuursondersteuning (griffie)	2,44	2,44	0
Totaal formatie bestuur	**6,44**	**6,44**	**0**
Subtotaal directe taken programma's	107,08	103,15	-3,93
Subtotaal ondersteunende taken (overhead)	58,75	68,79	10,04
Totaal formatie ambtelijke organisatie	**165,82**	**171,94**	**6,11**
FTE overhead / FTE Totaal	35,4%	40,0%	

De formatie 2023 van 171,94 FTE is gebaseerd op de door het college vastgestelde formatie van 165,82 FTE voor 2022 (excl. Bestuur en Griffie). Bij de vaststelling van de begroting 2022 is 2,49 FTE toegekend voor het invullen van knelpunten, waarvan 1,0 FTE voor ruimtelijke ordening tot 2025. De gemeenteraad heeft in een amendement besloten voor ruimtelijke ordening nog eens 2,0 FTE uit te breiden voor2022 voor een versnelling in het bouwtempo. Deze uitbreiding wordt ook begroot voor 2023. Bij de vaststelling van de voorjaarsrapportage 2022 is 0,5 FTE toegekend voor de uitkeringenadministratie en 1,0 FTE voor de buitendienst openbare werken op basis van een visiedocument. De totale FTE komt daarmee uit op 171,81. Het verschil met de begrote formatie betreft kleine verschillen in de individuele contracten van medewerkers.

Naast een tekort aan mensen zien we ook al enige tijd een verschuiving van ‘in dienst’ naar inhuur in de vorm van ZZP of detachering mét de daaraan gekoppelde hogere tarieven. Willen we functies gevuld krijgen en houden, dan moeten we vaak kiezen voor inhuur, omdat de keus voor vast personeel er niet is. Ter dekking voor de extra kosten die met inhuur verbonden zijn, is in 2023 een aanvullend budget van € 200.000 beschikbaar in de flexibele schil.

De bijbehorende budgetten zijn als volgt:

Budget formatie	2022	2023	Verschil
Bestuur B&W	446.580	455.910	9.330
Bestuursondersteuning (Griffie)	206.000	203.768	-2.232
Totaal Bestuur	652.580	659.678	7.098
Burgerlijke stand (trouwambtenaren)	10.000	10.000	0
Personeelslasten binnendienst	10.922.900	11.172.368	249.468
Personeelslasten buitendienst	975.300	1.019.533	44.233
Totaal ambtelijke organisatie	11.908.200	12.201.901	293.701
Totaal personeelsbudget	12.560.780	12.861.579	300.799

Personeelsbeleid

Het belangrijkste kapitaal van onze organisatie is onze medewerkers. We willen een organisatie zijn waarin we de medewerkers de ruimte bieden in hun kracht te komen en staan. Dit doen we door het aanbieden van opleidingen en ruimte bieden voor doorstroom naar een andere interne functie. Daarnaast stimuleren we dat betrokkenheid en inzet van de kennis en kunde van iedere medewerker bij de verschillende projecten. Samenwerken en in contact staan met elkaar is een belangrijk gemeengoed binnen onze organisatie. Dit blijven we stimuleren door verschillende personeelsbijeenkomsten te organiseren, maar ook in 2024 is er weer ruimte om teambuildingsactiviteiten te organiseren zoals een teamuitje of een personeelsfeest.

Als goede werkgever zetten we vooral in op het preventief voorkomen van verzuim. We streven ernaar om op voorhand te anticiperen op individuele situaties van medewerkers die (tijdelijk) extra zorg en aandacht nodig hebben. De nieuwe groep teamleiders gaat hier een belangrijke rol in spelen en zullen de juiste handvaten meekrijgen om deze rol richting onze medewerkers goed op te kunnen pakken.

We streven als gemeente naar een verzuimcijfer dat niet groter is dan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer van de sector Gemeenten. In 2023 bedroeg dit landelijk cijfer 6,1% en in Westerveld 7,49% (excl. zwangerschappen).
Waar het gaat om vervanging van ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof is jaarlijks een budget beschikbaar van € 208.450. Indien dit budget niet toereikend is, heeft u in 2014 (2e bestuursrapportage) toestemming gegeven om de uitgaven te doen tot een budget dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

De inkoopwerkzaamheden zijn ondergebracht bij het Shared Service Center ONS (ONS). Ook in 2023 is er continu gewerkt aan verdere harmonisering van de inkoopfunctie binnen Westerveld met de standaarden van ONS. in 2023 is het geharmoniseerde inkoopbeleid vastgesteld.

Daarnaast is in 2023, gezamenlijk met Zwartewaterland en Dalfsen, een operationeel demandmanager aangetrokken om de inkoopfunctie intern op een hoger niveau te krijgen. Het aantal contracten dat is vastgelegd, in beheer genomen, via het contractbeheersysteem is in 2023 uitgebreid met alle IT-contracten.

Informatievoorziening, informatiebeveiliging en automatisering (ICT)

Het realisatieprogramma Westerveld 2024 is het afgelopen jaar omgevormd naar een projectenporfolio waarmee we meer grip en sturing hebben op de diverse projecten, maar wel dynamisch in kunnen blijven spelen op nieuwe ontwikkelingen en wensen.

Het afgelopen jaar is er onder andere een nieuwe applicatie ingericht voor de ondersteuning van de werkprocessen van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Daarnaast is het systeem voor het bestuurlijke besluitvormingsproces vernieuwd.

In 2023 zijn de eerste stappen gezet voor een nieuwe applicatie voor de beheergegevens voor de openbare ruimte, het opnieuw vormgeven van de gemeentelijke website en de modernisering van de werkplekken.

Op het gebied van informatiebeveiliging is in 2023 het informatiebeveiligingsbeleid opnieuw vastgesteld. Vanuit SSC-ONS zijn er ook diverse stappen genomen in het gezamenlijk verhogen van onze digitale weerbaarheid.

Wet Open Overheid (WOO)

In 2023 zijn 27 Woo-verzoeken binnengekomen. Twaalf keer heeft de gemeente een verzoek toegewezen en documenten openbaar gemaakt. Verder waren er drie verzoeken die betrekking hadden op de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ), die een eigen openbaarmakingsregime heeft. Daarom worden dat soort verzoeken op grond van de wet Woz behandeld.

Bij Westerveld kunnen geen verzoeken via een e-mailbericht worden ingediend. Dat staat op de website. In elf gevallen zijn dat soort verzoeken buiten behandeling gelaten. Drie verzoekers hebben alsnog een verzoek op correcte wijze ingediend. Eén verzoek is ingetrokken.

Vier Woo-verzoeken hadden betrekking op de wolfproblematiek, naar aanleiding van het afschieten van een wolf in 2023. Verder is de gemeente acht keer verzocht om een zienswijze te geven over Woo-verzoeken over de wolfproblematiek die bij andere bestuursorganen zijn ingediend.

Er is in 2023 geen bezwaar gemaakt tegen de beslissingen op een Woo-verzoek.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente onderhoudt banden met diverse partijen waarbij zij een bestuurlijk of financieel belang heeft, de zogeheten verbonden partijen. Het aangaan van banden met deze partijen komt voort uit politieke motieven en maatschappelijke relevantie. Een bestuurlijk belang betekent dat leden van het college in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigd zijn. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen. De verbonden partijen zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Deelnemingen in vennootschappen
3. Participaties in stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningsschap Reestmond

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die aangewezen zijn op aangepast werk op een dergelijke plek. Hierbij wordt gestreefd naar passende arbeid zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Dit houdt mede in het ontwikkelen van de arbeidsmogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor hun door- en uitstroomkansen vergroot worden.		24,8%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	2.618
	31-12-2023	3.154
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	2.382
	31-12-2023	2.139
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	536
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	2.575
Risico's		
Voor een beschrijving van de risico's wordt verwezen naar paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarrekening 2023 van Reestmond.		

Veiligheidsregio Drenthe

Veiligheidsregio Drenthe te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden die door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen		4,4%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	2.427
	31-12-2023	2.453
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	26.716
	31-12-2023	26.326
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	729
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	1.317
Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio geeft zelf aan dat er risico's gezien worden in de financiële afwikkeling van de integratie van de Meldkamer Noord Nederland in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO), herziening FLO overgangsrecht en de kosten voor personeel (vergoeding vrijwilligers en loon- en prijsontwikkeling). De reserves worden als ruim voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Daarnaast worden nieuwe ontwikkelingen vroegtijdig gesignaleerd en zullen de daaruit voortkomende consequenties voorgelegd worden aan uw raad.		

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe		
Openbaar belang		*Aandeel*
Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.		Op basis van inwoner aantal
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	3.802
	31-12-2023	3.931
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	7.229
	31-12-2023	8.085
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	1.951
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	723
Risico's		

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het uitvoeren van alle milieuvergunningverlening- en meldingen, milieutoezicht en handhaving en alle milieuspecialismen en advisering op het gebied van milieu		3,7%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	155
	31-12-2023	661
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	5.845
	31-12-2023	5.091
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	349
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	977
Risico's		
Op dit moment vindt een aantal wijzigingen plaats binnen de RUD op grond van het rapport van Seinstra en van der Laar. Deze ontwikkelingen in de organisatie en het financieel meer in control komen, hebben gevolgen voor de bijdrage van de gemeente. De bijdrage is inmiddels al gestegen. Wanneer bij de RUD tekorten ontstaan, zijn de gemeenten en de provincie naar rato verantwoordelijk voor het bijpassen van deze tekorten		

Recreatieschap Drenthe

Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo		
Openbaar belang		*Aandeel*
Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf op het gebied van de vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme)		1/13 deel
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	1.170
	31-12-2023	1.607
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	1.293
	31-12-2023	879
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	11
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	95
Risico's		
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus voor het Recreatieschap Drenthe		

Eems Dollard Regio

Eems Dollard Regio te Bad Nieuweschans		
Openbaar belang		*Aandeel*
Bevorderen van samenwerking aan zowel Duitse als Nederlandse kant van de grens		0,94%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	713
	31-12-2022	690
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	3.660
	31-12-2022	3.428
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	-24
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	3,4
Risico's		
Volgens paragraaf 15 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling EDR zijn de deelnemers aan de EDR verplicht om naar rato van hun deelnemersbijdragen bij liquidatie extra bijdragen te verstrekken		

EDR levert geen gegevens aan, aangezien er door deze organisatie niet of niet tijdig een begroting wordt opgesteld.

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe		
Openbaar belang		*Aandeel*
Alle gemeenten in Drenthe en Groningen en het OV-bureau Groningen Drenthe werken samen aan het creëren van een optimaal vervoersnetwerk dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen.		1,58%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	430
	31-12-2023	353
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	228
	31-12-2023	82
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	53
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	14
Risico's		
Het risico voor de deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling is beperkt. De risico's betreffen de interne bedrijfsvoering waarvoor beheersmaatregelen worden ingezet om dat risico te beperken.		

Overheid en Services (ONS)

Overheid en Services (ONS)		
Openbaar belang		*Aandeel*
De gemeente Westerveld is per 1 januari 2021 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling ONS. Het is een lichte regeling voor de bedrijfsvoering. De gemeente neemt sinds 1 januari 2021 diensten af voor de Personeels- en salarisadministratie en sinds 1 september 2021 voor het technisch beheer van de ICT. Per 1 januari 2022 worden inkoopdiensten afgenomen. Naast Westerveld nemen de gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen en de provincie Overijssel deel in de gemeenschappelijke regeling. Het deelnemingspercentage is gebaseerd op het bedrag aan bijdrage van de gemeente Westerveld t.o.v. het totale bedrag. Qua zeggenschap heeft de gemeente dezelfde stem als een andere deelnemers, waarmee het aandeel op 20% uit zou komen.		5,7%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	3.013
	31-12-2023	4.135
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	9.059
	31-12-2023	9.664
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	3.468
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2023	1.807
Risico's		
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus ook voor de tekorten van ONS. Via tussentijdse rapportages en bestuurlijke afwegingen zal dit zoveel mogelijk beperkt worden.		

2. Deelnemingen in vennootschappen

Onderstaande vennootschappen zijn ontstaan door de splitsing van het netwerkbedrijf en het leveringsbedrijf van Essent en daarnaast door de verkoop van de aandelen in het leveringsbedrijf Essent.

Enexis Holding B.V

Enexis Holding B.V. te ’s Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Enexis Holding B.V. beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt ervoor dat gas en elektriciteit van de energieleveranciers veilig bij de klanten (plm. 2,6 miljoen huishoudens) terecht komt.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	5.291.000
	30-06-2023	5.113.000
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	4.907.000
	30-06-2023	5.517.000
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	19.000
Risico's		
Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering, in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.		

CSV Amsterdam B.V.

CSV Amsterdam B.V. te ’s Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	210
	31-12-2023	98
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	13
	31-12-2023	51
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	-111
Beleidsvoornemens en risico's		
De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is de vennootschap in afwachting van de reactie van de Belastingdienst op het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal in overleg met de Aandeelhouderscommissie de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief geringe beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.:81 BW		

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ’s Hertogenbosch		
Openbaar belang		*Aandeel*
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	1.480
	31-12-2023	1.445
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	9.914
	31-12-2023	32
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	-36
Risico's		
Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).		

Overige vennootschappen waarin wordt deelgenomen.

N.V RENDO

N.V RENDO te Hoogeveen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		7,97%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	76.941
	31-12-2023	78.688
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	8.322
	31-12-2023	11.522
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	7.283
Risico's		
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) te Assen		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		1,079%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	53.254
	31-12-2023	56.429
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	166.135
	31-12-2023	182.776
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	3.175
Risico's		
Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

Waterbedrijf Vitens NV

Waterbedrijf Vitens NV te Zwolle		
Openbaar belang		*Aandeel*
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		0,449%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	649.5
	31-12-2023	677.7
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	1.446
	31-12-2023	1.560
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	27.2
Risico's		
Het risico voor de gemeente zit in het afwaarderen van de boekwaarde van de aandelen. Wanneer zou blijken dat Vitens niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Op dit moment is dat risico met een solvabiliteit van circa 30% zeer gering.		

Wadinko N.V.

Wadinko N.V. te Zwolle		
Openbaar belang		*Aandeel*
Bevorderen werkgelegenheid.		2,344%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	82.569
	31-12-2023	82.924
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	8.541
	31-12-2023	8.721
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	1.854
Risico's		
Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico’s. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening van Wadinko, zijn de risico’s voor de aandeelhouders beperkt.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) te Den Haag		
Openbaar belang		*Aandeel*
Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt; d.m.v. gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.		0,0009%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	4.306.000
	31-12-2023	4.700.000
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	107.768.000
	31-12-2023	110.819.000
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	254.000
Risico's		
Maximaal risico t.a.v. de afwaardering van de boekwaarde van de aandelen en het niet ontvangen van dividend. Het risico op afwaardering zal beperkt zijn aangezien het een staatsbank betreft. Het risico op beperkte dividenduitkering heeft zich de laatste jaren voorgedaan door gewijzigde regelgeving en de lage rente. Hier wordt bij het opstellen van de begroting rekening mee gehouden		

ROVA N.V.

Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA N.V.) te Zwolle		
Openbaar belang		*Aandeel*
Door deelname in de aandelen van ROVA kunnen we gebruik maken van de aangeboden diensten.		0,184%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	40.866
	31-12-2023	43.020
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2023	63.473
	31-12-2023	59.990
Resultaat over 2023 (x € 1.000)	2023	5.384
Risico's		
Voor de gemeenten zal maximaal het ingelegde bedrag in aandelen moeten worden afgeboekt bij een eventueel faillissement van ROVA. Daarnaast zal met spoed een andere afvalinzamelaar gezocht moeten worden. Dit kan hogere kosten met zich meebrengen. Het risico dat dit zich voor zal doen, wordt zeer klein geacht, aangezien er regelmatig overleggen met ROVA plaatsvinden en de financiële organisatie geborgd is.		

3. Participaties in stichtingen en verenigingen
Overige samenwerkingsverbanden.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt hun belangen. De activiteiten van de VNG bestaan uit het bieden van een platform, het behartigen van gemeenschappelijke belangen, het bieden van dienstverlening aan gemeenten (adviseren en informeren) en het ontwikkelen van producten en diensten. Jaarlijks wordt de contributie op basis van het aantal inwoners vastgesteld. De contributie voor 2023 bedroeg € 37.378,06 . Daarnaast is er nog een jaarlijkse bijdrage betaald aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering van € 66.163,38.

Talentenregio

Talentenregio is een samenwerkingsverband tussen 26 overheidsorganisaties. Samen vertegenwoordigen ze ruim 8.000 medewerkers in de meest uiteenlopende functies. Aangesloten zijn de gemeenten, de Omgevingsdienst IJsselland, Shared Service Centrum ONS, de Veiligheidsregio IJsselland, TIEM Zwolle en de provincie Overijssel.
Talentenregio richt zich primair op de individuele medewerkers. Er worden faciliteiten geboden waarbinnen medewerkers zich kunnen ontplooien en ontwikkelen waardoor het bewustzijn van de medewerker dat zij een zinvolle bijdrage kan leveren aan het mede vormgeven van een goed functionerende overheid groeit.

Medewerkers van Talentenregio-organisaties kunnen op een gemakkelijke en laagdrempelige manier bewegen en kennis en kunde uitwisselen. De contributiekosten voor 2023 bedroegen € 20.600,00.

Vereniging van Drentse gemeenten (VDG

De Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) is de provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De VDG is van en voor de Drentse gemeenten en biedt een belangrijk platform aan haar leden om elkaar te ontmoeten, kennis te delen, gezamenlijke afspraken te maken om een gezamenlijk gezicht te zijn richting VNG, Rijk, Provincie en andere samenwerkingspartners van gemeenten. De VDG wordt ondersteund door een klein projectbureau. Dit projectbureau bestaat uit een bestuurlijk adviseur/ programmamanager en een programma-/ projectsecretaris. In 2019 is de strategische agenda van de VDG vastgesteld. Hiermee wil het bestuur invulling geven aan de wens om meer inhoudelijke focus en verdieping aan te brengen binnen de vereniging. De strategische agenda bestaat uit zes opgaven:

- Leefbaarheid en krimp
- Samen aan de slag voor het klimaat
- Goede en bereikbare zorg
- Problematische schulden
- Goed openbaar bestuur
- Omgevingswet

De bijdrage voor 2023 was € 13.006,34

Regio Zwolle

Regio Zwolle is een bestuurlijke samenwerking tussen 22 gemeenten en 4 provincies rondom Zwolle. Regio Zwolle is volop in ontwikkeling. Er is een nieuwe Agenda opgesteld met een nieuwe structuur van vijf tafels namelijk tafel: economie, leefomgeving, bereikbaarheid, energie en Human Capital Agenda (HCA). De HCA is volop in beweging en moet leiden tot een toekomstgerichte arbeidsmarkt. Doel is om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken door onderwijs en ondernemersorganisaties aan elkaar te verbinden. Daarnaast steunen ondernemersorganisaties initiatieven die bijdragen aan realisatie van en voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.
Een belangrijk onderdeel van Regio Zwolle is Kennispoort. Kennispoort is het innovatie-netwerk van ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. Kennispoort verzorgt één keer per jaar een bijeenkomst in de gemeente Westerveld. De Regio Deal Regio Zwolle is binnengehaald. De contributie voor 2023 bedroeg € 2,45 per inwoner, en voor 2023 daarmee een totale bijdrage van € 48.657,00.

Stichting Het Oversticht Zwolle

Het Oversticht doet onderzoek en brengt advies uit op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijk erfgoed. Het welstandstoezicht en de gemeentelijke monumentencommissie van de gemeente Westerveld zijn bij deze stichting ondergebracht. De gemeentelijke archeoloog wordt eveneens via Het Oversticht ingehuurd. Het Oversticht verzorgt eveneens de omschrijvingen voor nieuwe aanvullingen op de vrijwillige gemeentelijke monumentenlijst.

Samenwerkingsverband UNESCO nominatiedossier 'Koloniën van Weldadigheid'

Sinds 2010 wordt internationaal samengewerkt aan een succesvolle nominatie van de voormalige Rijkskoloniën van Weldadigheid tot UNESCO Werelderfgoed. De gemeente Westerveld is één van de voortrekkers geweest voor uitbreiding van het dossier en heeft een bestuurlijk charter ondertekend waarin we deze intentie (zowel op het gebied van personele inzet, als financieel) hebben bevestigd.

Op lokaal niveau wordt ambtelijk en bestuurlijk nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf en vindt afstemming plaats met ondernemers uit de recreatie- en toeristische sector, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de agrarische sector. Het Werelderfgoedcomité heeft zich in 2018 positief uitgesproken over het dossier en in het bijzonder het Westerveldse aandeel. In 2021 heeft het Werelderfgoedcomité de UNESCO Werelderfgoedstatus toegekend

RWB Zwolle

Het regionaal Werkbedrijf Regio (RWB) Zwolle timmert continu aan de weg om invulling te geven aan zijn belangrijkste doelstelling: het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt in de regio Zwolle. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt.
Toekomstgericht en innovatief arbeidsmarktbeleid vraagt echter om een human capital agenda (HCA) met een integrale invalshoek die de driehoek economie, onderwijs en arbeidsmarkt verbindt. Een agenda met meer concrete doelen die ook de samenhang tussen de verschillende agenda's op het gebied van economische innovatie, het Sociaal Domein en onderwijs en kennis, inzichtelijk maakt.
Inzicht in het 'regionaal DNA' zorgt ervoor dat vraag en aanbod dichter bij elkaar kunnen komen. Deze kansen verbinden we nadrukkelijk ook met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

P10-gemeenten

De P10 is een samenwerkingsverband van 22 grootste (oppervlakte) plattelandsgemeenten van Nederland. Deze gemeenten hebben veelal te maken met dezelfde ambities en uitdagingen. In P10-verband worden deze onder de aandacht gebracht van de landelijke en Europese politiek. Naast onderstaande onderwerpen wordt via de P10 een lobby gevoerd in relatie tot de herverdeling van het gemeentefonds die voor P10-gemeenten mogelijk niet gunstig uitpakt.
Onderwerpen: Demografische ontwikkelingen, Relatie plattelandsgemeente en gemeentefonds, Recreatie en toerisme, Functieveranderingen op het platteland, Nieuwe economische kansen in de buitengebieden, Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden), Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs), Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid beschrijft het grondbeleid in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het gemeentebestuur formuleert de doelstellingen en het grondbeleid is hieraan ondersteunend. Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid, de uitvoering van het grondbeleid, de actuele financiële positie, de winstneming en de risico's en voorzieningen weer. De niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn, zoals vastgelegd in het BBV, opgenomen als materiële vaste activa.

Visie op grondbeleid

De gemeente Westerveld hanteert sinds de vaststelling van de Nota Grondbeleid (2021) een situationeel grondbeleid. De markt heeft de ruimte om te ondernemen, maar wanneer de gemeente het nodig acht om meer invloed op het grondbeleid te hebben dan wordt actief grondbeleid ingezet. Het financiële risico van het grondbeleid dient voor de gemeente aanvaardbaar te zijn. Bij maatschappelijk interessante initiatieven wordt het financiële risico zorgvuldig afgezet tegen het maatschappelijk belang.

Uitvoering grondbeleid

Zorgvlied

In het plan Zorgvlied zijn 15 kavels die zijn uitgegeven voor woningbouw. Begin 2022 waren alle kavels al verkocht en in heel 2022 werd het gebied woonrijp gemaakt. Het plan is civieltechnisch gereed en in 2023 zijn de laatste werkzaamheden uitgevoerd om het gebied woonrijp te maken en kan de exploitatie worden afgesloten. Het resultaat komt uit op € 60.000 per 31-12-2023. Over de gehele grondexploitatie zijn in de periode 2018 – 2022 diverse winstnemingen geweest met een totaal van € 270.000, met het resultaat over 2023 is het totaal € 330.000 positief.

Kalterbroeken

Kalterbroeken is een woningbouwproject waarin 93 woningen worden toegevoegd aan Diever. Per 1-1-2022 zijn 84 kavels voor woningbouw uitgegeven. In 2022 is het bestemmingsplan voor microwonen herzien en is in 2023 gestart met de uitgifte van de 8 kavels. Alle 8 kavels zijn verkocht en de eerste 3 kavels zijn in 2023 geleverd. De verwachting is dat het project aan het eind van 2024 of begin 2025 kan worden afgesloten. Het verwachte positieve resultaat is € 364.000 (NCW per 01-01-2024) en wordt, gezien het al gerealiseerde deel, er een tussentijdse winstneming (PoC) van € 230.000 genomen. De boekwaarde per 01-01-2024 is dan € 179.000.

Vledder Noord fase 1b

In dit plan is ruimte voor circa 45 woningen. Een deel hiervan heeft al een uitgewerkte woonbestemming. Op een ander deel van de het plan ligt nu nog een maatschappelijke bestemming. De bedoeling is om ook hier woningen te realiseren maar is wijziging bestemming noodzakelijk, dit wordt in fase 3 meegenomen. In het eerste deel van fase 1b zijn 26 kavels geleverd en de woningen gerealiseerd. Om fase 1b af te kunnen ronden, dient het meest oostelijke gedeelte van het bestemmingplan te worden gerealiseerd. Op dit moment zijn er gesprekken over de invulling hiervan. De grondexploitatie sluit naar verwachting met een nadelig financieel resultaat. Per 31-12-2023 is het verwachte nadelig financieel resultaat € 577.000 (NCW per 1-1-2024). Het negatieve resultaat wordt deels veroorzaakt door de realisatie van sociale woningbouw in de tweede fase en kosten voor beheersen Japanse Duizendknoop. Er is een voorziening opgenomen in deze jaarrekening van € 577.000 om dit tekort te dekken.

Moersberger Erven
Dit plan betreft de uitbreiding van het bedrijventerrein aan de Moersberger Erven te Nijensleek. Het terrein is uitgebreid met 4 kavels. De laatste twee kavels zijn in 2022 geleverd. De laatste werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd en het project kan afgesloten worden. Het financieel resultaat is € 56.000 voordelig. Over de gehele grondexploitatie zijn in de periode 2021 – 2022 diverse winstnemingen geweest met een totaal van € 41.000 met het resultaat over 2023 is het totaal € 97.000 positief.

Vledderveen
De grondexploitatie Vledderveen is in 2021 vastgesteld en betreft de uitgifte van kavels ten behoeve van maximaal 21 woningen. Deze kavels worden in 2 fasen uitgegeven. De uitgifte van de eerste fase met 10 kavels is eind 2021 gestart en alle kavels zijn in 2022 verkocht. Verwachting is dat de 1e fase Vledderveen vanaf voorjaar 2024 woonrijp gemaakt kan worden. De tweede fase met uitgifte van maximaal 11 kavels zal in 2024 plaatsvinden. Verwachting is dat de grondexploitatie in 2025 kan worden afgesloten. Het verwachte positieve resultaat is € 497.000 (NCW per 01-01-2024) en wordt, gezien het al gerealiseerde deel, er een tussentijdse winstneming (PoC) van € 107.000 genomen. De boekwaarde per 01-01-2024 is dan € 198.000.

Meenteweg-Oeveraseweg – Havelte
Deze grondexploitatie betreft de afronding van een bedrijventerrein in Havelte. Op dit bedrijventerrein is nog een kavel van 1,6 hectare beschikbaar. De locatie is nog niet bouwrijp gemaakt. Er moeten nog werkzaamheden plaats vinden voordat het terrein geschikt is voor eventuele uitgifte, hier wordt in 2024 mee gestart. Verder moeten er nog werkzaamheden in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals in het bestemmingsplan is opgenomen. Verwachting is dat in 2024 kavelindeling opgesteld kan worden en aansluitend de uitgifte. In 2023 werd nog een nadelig financieel resultaat verwacht van € 137.000 (NCW per 1-1-2023). Bij de actualisatie van de grondexploitatie is er een negatief resultaat van € 52.000 (NCW per 1-1-2024). De voorziening hiervoor is aangepast en bedraagt € 52.000.

Aldi-locatie Valderseweg Dwingeloo
Deze grondexploitatie is in 2021 vastgesteld. Het betreft de sanering en gedeeltelijke uitgifte van een perceel grond van circa 9.000 m² ten behoeve van een supermarkt. In 2022 is het gebied geleverd en woonrijp gemaakt. De laatste werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd en kan het project worden afgesloten. Het verwachte financiële resultaat is circa € 183.000 voordelig (NCW per 1-1-2023).

Het financieel resultaat is € 1.198.000 voordelig. Dat bestaat uit de winstnemingen van de afgesloten grexen Zorgvlied Noord-Oost II, Moersberger Erven en complex Aldi Dwingeloo. Het bestaat ook uit de tussentijds genomen winsten van Kalterbroeken Diever en Complex Vledderveen. Het betreft tenslotte een correctie op de verliesvoorziening van de grondexploitaties Kalterbroeken Diever, Meenteweg - Oeveraseweg en Vledder Noord fase 1b.

Actuele financiële positie

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-neming	Voor-ziening	Boekwaarde 31-12-2023
Zorgvlied Noord - Oost	-60	1	1	60	0	0
Kalterbroeken Diever	-352	52	108	230	0	-179
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	113	1	0	0	0	114
Vledder Noord fase 1b	-44	140	158	0	0	-62
Moersberger Erven	-56	1	1	56	0	0
Complex Aldi Dwingeloo	-202	21	2	183	0	0
Complex Vledderveen	81	15	400	107	0	-199
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-519**	**230**	**670**	**635**	**0**	**-323**
Voorzieningen t/m						
Kalterbroeken Diever	-58	0	58	0	0	0
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	-137	0	85	0	0	-52
Vledder Noord fase 1b	-998	0	421	0	0	-577
Totaal voorziening	**-1.192**	**0**	563	0	0	**-629**

Bouwgrond in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Prognose lasten	Prognose lasten	Geraamd resultaat	Geraamd resultaat NCW
Kalterbroeken Diever	-179	-281	421	-390	-364
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	114	-678	782	57	52
Vledder Noord fase 1b	-62	-1.369	731	663	577
Complex Vledderveen	-199	-238	482	-551	-497
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-323**	**-2.566**	**2.416**	**-221**	**-232**
Voorzieningen t/m 2023	-629			-	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	**-952**				**-**

Voorzieningen

Voor Meenteweg / Oeveraseweg is per 31-12-2023 een voorziening opgenomen van € 52.000. Voor Vledder Noord is een voorziening opgenomen van € 577.000. Deze bedragen zullen naar verwachting voldoende zijn (zie contante waarde).

Risico's

In het algemeen kan gesteld worden dat er weinig risico’s zijn bij onze grondexploitaties. Voor de verliezen die we kunnen inschatten is een voorziening opgenomen. Op dit moment betreft dat Meenteweg-Oeveraseweg en Vledder Noord fase 1b.
Voor grondexploitaties die in uitvoering zijn, geldt dat er een algemeen risico is dat deze ontwikkeling uiteindelijk niet (volledig) voltooid worden. Er is geprobeerd om het risico hierop zo veel mogelijk te beperken door middel van diversiteit in woningtypologieën, behoefteonderzoek en het hanteren van marktconforme grondprijzen.
Voor vrijwel alle grondexploitaties is een passend vigerend bestemmingsplan. Alleen voor een deel van het plan Vledder Noord fase 1b is een bestemmingsplanwijziging nodig. Dit levert een risico op; het is namelijk nog niet zeker of de beoogde ontwikkeling hier plaats kan vinden. Ons inziens is dit een relatief klein risico en is dit al gedeeltelijk opgevangen door genoeg tijd voor deze ontwikkeling in de grondexploitatie op te nemen. Voor nadere inschatting van de risico’s in breder verband wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Deel B: Jaarrekening

B.1. Balans per 31 december

Balans per 31 december 2023 (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2023	31-12-2022	x	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa				Vaste passiva		
Immateriële vaste activa				**Eigen vermogen**		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	8	10		- Algemene reserve	6.096	3.277
- Voorbereidingskosten nog te openen Grex	454	-		- Bestemmingsreserves	16.839	13.590
Materiële vaste activa				- Gerealiseerde resultaat	3.570	3.813
- Investeringen met een economisch nut	26.468	27.044		**Subtotaal eigen vermogen**	**26.505**	**20.680**
- Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.207	1.208				
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.631	12.612		**Voorzieningen**		
Subtotaal immateriële en materiële vaste activa	**42.768**	**40.874**		- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.732	1.802
Financiële vaste activa				- Egalisatievoorzieningen	6.865	5.153
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	564	563		- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	6.310	5.665
- Leningen aan deelnemingen	-	-		**Subtotaal voorzieningen**	**14.907**	**12.620**
- Overige langlopende leningen	-4	-4		**Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer**		
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	679	670		- Onderhandse leningen van: binnenlandse banken	13.762	15.730

				en overige financiële instellingen		
Subtotaal financiële vaste activa	**1.238**	**1.229**		**Subtotaal vaste schuld**	**13.762**	**15.730**
Totaal vaste activa	**44.006**	**42.102**		**Totaal vaste passiva**	**55.174**	**49.030**
Vlottende activa				Vlottende passiva		
Voorraden						
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-953	-1.713				
- Gereed product en handelsgoederen	1	4				
Subtotaal voorraden	**-952**	**-1.709**				
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar				**Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar**		
- Vorderingen op openbare lichamen	4.733	3.971		- Kasgeldleningen	-	-
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	10.783	5.786		- Banksaldi	-	-
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-		- Overige schulden	3.057	2.414
- Overige vorderingen	343	1.141				
Subtotaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	**15.859**	**10.897**		**Subtotaal netto-vlottende schuld**	**3.057**	**2.414**
Liquide middelen				**Overlopende passiva**		
- Kassaldi	1	2		- Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.809	2.136

- Banksaldi	254	269		- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	3.634	1.907
Subtotaal liquide middelen	**255**	**271**		**Subtotaal overlopende passiva**	**6.443**	**4.043**
Overlopende activa						
- Overige nog te ontvangen bedragen	5.504	3.926				
Totaal vlottende activa	**20.667**	**13.385**		**Totaal vlottende passiva**	**9.500**	**6.457**
Totaal activa	**64.674**	**55.487**		**Totaal passiva**	**64.674**	**55.487**
				Gewaarborgde geldleningen	**2.824**	**3.445**
				Garantstellingen	**35.799**	**29.501**

B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2023

Rekening 2023

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten per programma.

Bedragen x €1.000

Programma	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Lasten					
0. Bestuur	**2.043**	**2.234**	**2.351**	**2.343**	**-8**
1. Veiligheid	**1.584**	**1.667**	**1.718**	**1.716**	**-2**
2. Verkeer en vervoer	**3.594**	**4.915**	**4.621**	**4.598**	**-23**
3. Economie	**1.569**	**1.769**	**2.564**	**2.203**	**-360**
4. Onderwijs	**1.719**	**1.420**	**1.700**	**1.657**	**-43**
5. Sport, cultuur en recreatie	**4.296**	**4.223**	**4.880**	**4.979**	**99**
6. Sociaal domein	**23.931**	**22.471**	**26.467**	**25.781**	**-686**
7. Volksgezondheid en milieu	**5.523**	**6.829**	**7.332**	**6.316**	**-1.016**
8. VHROSV	**5.318**	**4.047**	**5.361**	**2.128**	**-3.233**
Totaal Lasten	**49.577**	**49.575**	**56.993**	**51.721**	**-5.272**
Baten					
0. Bestuur	**376**	**354**	**387**	**343**	**-44**
1. Veiligheid	**14**	**15**	**15**	**14**	**-1**
2. Verkeer en vervoer	**368**	**314**	**77**	**113**	**36**
3. Economie	**2.133**	**2.209**	**2.841**	**2.735**	**-105**
4. Onderwijs	**364**	**195**	**256**	**299**	**44**
5. Sport, cultuur en recreatie	**326**	**169**	**388**	**405**	**18**
6. Sociaal domein	**5.660**	**3.742**	**10.145**	**11.881**	**1.736**
7. Volksgezondheid en milieu	**5.100**	**5.556**	**6.070**	**5.774**	**-296**
8. VHROSV	**2.551**	**2.607**	**3.310**	**1.856**	**-1.454**
Totaal Baten	**16.891**	**15.160**	**23.488**	**23.421**	**-66**
Totaal saldo programma's	**-32.686**	**-34.415**	**-33.505**	**-28.300**	**5.206**

Overhead en VpB (onvoorzien onder alg. dekkingsmiddelen)

Onderstaande tabel betreft een overzicht baten en lasten overhead en vennootschapsbelasting. Dit zijn taakvelden 0.4 (overhead) en 0.9 (vennootschapsbelasting)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
0.4 Overhead					
Lasten	9.348	11.132	13.462	13.325	-138
Baten	141	131	140	236	96
Totaal 0.4 Overhead	**-9.206**	**-11.001**	**-13.322**	**-13.088**	**234**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten	-237	0	0	0	0
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**237**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal overhead, vpb en onvoorzien	**-8.969**	**-11.001**	**-13.322**	**-13.088**	**234**

Algemene dekkingsmiddelen (inclusief onvoorzien)

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten met betrekking tot algemene dekkingsmiddelen. Dit betreft taakvelden 0.5 t/m 0.8.

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Lasten	544	472	580	644	63
Baten	45.306	45.518	46.089	47.856	1.768
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**44.762**	**45.046**	**45.508**	**47.213**	**1.704**

Saldo baten en lasten

Onderstaande tabel presenteert het saldo van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Lasten	59.232	61.180	71.036	65.689	-5.347
Baten	62.338	60.810	69.716	71.514	1.797
Saldo baten en lasten	**3.106**	**-370**	**-1.320**	**5.824**	**7.144**

Mutatie in de reserves

Onderstaande tabel geeft de mutatie in de reserves weer.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Stortingen	1.950	25	3.478	4.294	815
Onttrekkingen	2.657	922	3.404	2.039	-1.365
Totaal mutatie in de reserves	**707**	**897**	**-75**	**-2.255**	**-2.180**

Resultaat boekjaar

Het resultaat betreft de storting in de algemene reserve.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Stortingen	3.813	527	-921	0	921
Onttrekkingen	0	0	473	0	-473
Resultaat boekjaar	**-3.813**	**-527**	**1.394**	**0**	**-1.394**

B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding grondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. Daarnaast is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV) en de financiële verordening conform artikel 212 gemeentewet. In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. De BBV-voorschriften en de financiële verordening vormen de basis voor de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen.

B.3.1. Algemene grondslagen voor waardering

Waardering activa en passiva

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De jaarstukken zijn opgesteld uitgaande van de veronderstelde continuïteit van de gemeentelijke organisatie.

Vaste activa

Afschrijving

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid van de Financiële verordening gemeente Westerveld. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen. De afschrijvingsmethodiek is lineair waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

Gronden en terreinen	13 – 38 jaar (op grond zelf wordt niet afgeschreven)
Woonruimten	18 – 50 jaar
Bedrijfsgebouwen	13 – 50 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige werken	15 – 50 jaar
Overige materiële vaste activa	4 – 25 jaar

Rente

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Kosten voor het afsluiten van nieuwe geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa
Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen derden die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa
Voorraden
Binnen de post voorraden wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten voorraden: grond- en hulpstoffen, onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie), gereed product en handelsgoederen en vooruitbetalingen. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen contante waarden.

Grond- en hulpstoffen
De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

Onderhanden werk
De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk toegerekende rente.
Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Voor het bepalen daarvan geldt de verplicht voorgeschreven methode van percentage of completion (POC-methode). Zolang er geen sprake is van een tussentijdse winstneming worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.
Gereed product en handelsgoederen
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Hieronder vallen onder andere de uitgeleende gelden en vorderingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen (debiteuren)
De vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en gewaardeerd tegen nominale waarde. In de financiële verordening is bepaald dat voor de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid (de zogenaamde individuele toets). Voor openstaande vorderingen betreffende onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 50.000, een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.
Schatkistbankieren en drempelbedragen
In principe dienen alle overtollige middelen in de Rijks schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde drempelbedrag is hierop een uitzondering. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord op de rekeningcourantverhouding met het Rijk.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans ook gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd. Conform het advies van de commissie BBV vindt er geen rentetoerekening plaats aan de reserves.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen of, dan wel het voorzienbare verlies. Rentetoerekening aan voorzieningen is wettelijk niet toegestaan tenzij de waardering tegen contante waarde is of voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden dit verplicht stellen. Bij de gemeente Westerveld is daarvan sprake bij de voorziening aangaande de pensioenverplichtingen ten behoeve van de voormalig wethouders. Deze is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben van oorsprong een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

B.3.2. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

Grondslagen resultaatbepaling
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld. De lasten worden bepaald met inachtneming van de eerder vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume betreffen een uitzondering. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De mutaties in reserves worden, zowel bij de begroting als bij de rekening, afzonderlijk verantwoord. Zowel het totaal van het saldo van baten en laten als het rekeningresultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Schattingen
Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het college over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. Eventuele schattingen en hiermee verbonden aannames zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Resultaatbestemming
Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van het jaarverslag wordt dit bedrag bestemd.

B.3.3. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2023. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

B.4. Toelichting op de balans per 31 december

B.4.1. Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa van de gemeente Westerveld bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden en dit betreft de investeringsbijdrage aan de Havelter Tennis Club in 2011. Daarnaast zijn er voorbereidingskosten opgevoerd met betrekking tot Vledder Noord fase 2 en 3. Dat wordt in de toekomst een grondexploitatie. Tot die tijd is het als immateriële vaste activa op de balans zichtbaar.
Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	10	-	-	2	-	8
Voorbereidingskosten openen grondexploitatie	0	454	-	-	-	454
Totaal Immateriële activa	**10**	**454**	**-**	**2**	**-**	**462**

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa is geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardevermindering. Onder de bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. De afschrijvingslasten zijn niet toegelicht omdat dit jaarlijks terugkerende lasten betreft.

Investeringen met economisch nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden- en terreinen	5.452	36	-	20	-	5.468
Bedrijfsgebouwen	19.651	646	-	1.032	-	19.265
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	208	251	-	148	-	311
Vervoersmiddelen	1.080	22	-	162	-	939
Machines, apparaten en installaties	409	6	-	139	-	276

Overige materiele vaste activa	244	6	-	41	-	209
Totaal economisch nut	**27.044**	**965**	**-**	**1.541**	**-**	**26.468**

De investeringen betreffen aanschaf van bedrijfsgebouwen (chalets Oekraine, flexwoningen en vakantiewoningen), investeringen in riolering, aankoop hulpstukken kraan en aanleg sportvelden.

Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven
De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Investeringen met economisch nut, waarvoor heffing wordt geheven	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	1.040	-	-	-	-	1.040
Machines, apparaten en installaties	167	-	-	-	-	167
Totaal economisch nut wv. heffing	**1.208**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.207**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.481	2.643	-	576	-	14.548
Overige materiele vaste activa	131	-	-	49	-	83
Totaal maatschappelijk nut	**12.612**	**2.643**	**-**	**625**	**-**	**14.631**

De investeringen betreffen aanleg en reconstructie van wegen en fietspaden, vervanging bruggen en aanbrengen en vervangen openbare verlichting.
Aanvullend dient onderscheid gemaakt te worden in de activa in de openbare ruimte met maatschappelijke nut met een aanschafdatum van voor 1 januari 2017 en een aanschafdatum van na 1 januari 2017. Met onderstaand overzicht is aan deze voorwaarde voldaan.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2022	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2023
Aanschaf voor 1 januari 2017	3.146	-	-	225	-	2.921
Aanschaf na 1 januari 2017	9.466	2.643	-	400	-	11.709
Totaal maatschappelijk nut	**12.612**	**2.643**	**-**	**625**	**-**	**14.631**

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kap. verstrekking aan deelnemingen	563	-	-	-	-	563
Overige langlopende leningen	-4	-	-	-	-	-4
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	670	9	-	-	-	679
Totaal financiële vaste activa	**1.229**	**9**	**-**	**-**	**-**	**1.238**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen
Het saldo bestaat voornamelijk uit de kapitaalverstrekkingen (aandelen) aan de ROVA en de BNG bank. De volledige post kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt:

Kapitaalverstrekkingen	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Aandelen Waterleidingmij Drenthe (WMD)	1	-	-	-	-	1
Aandelen Rendo N.V.	36	-	-	-	-	36
Aandelen Waterleidingmij. Vitens	4	-	-	-	-	4
Aandelen Enexis Holding B.V.	15	-	-	-	-	15
Aandeel Publiekbelang Elektr. Prod. B.V.	6	-	-	-	-	6
Aandelen ROVA	384	-	-	-	-	384
Aandelen BNG	118	-	-	-	-	118
Totaal kapitaalverstrekkingen	**564**	-	-	-	-	**564**

Er zijn geen mutaties in dit jaar.

Overige langlopende leningen
De overige langlopende leningen bestaan uit de nog te verrekenen posten inzake de fietsregeling.

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Fietsplan gemeente Westerveld	-4	-	-	-	-	-4

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer betreffen de uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). De uitzettingen bij de SVN zijn de zonne- en startersleningen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	**Boekwaarde 31-12-2022**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Aflossing**	**Afwaardering**	**Boekwaarde 31-12-2023**
Startersleningen (4281)	447	6	-	-	-	453
Zonnelening 2016 (4283)	31	1	-	-	-	32
Zonnelening 2016 (4284)	2	-	-	-	-	2
Zonnelening 2017 (4285)	85	1	-	-	-	86
Zonnelening 2018 (4286)	23	-	-	-	-	23
Zonnelening 2019 (9632)	82	1	-	-	-	83
Totaal Overige uitzettingen	**670**	**9**	**-**	**-**	**-**	**679**

B.4.2. Vlottende activa

Voorraden

De voorraden van de gemeente Westerveld bestaan uit bouwgronden in exploitatie en gereed product en handelsgoederen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Voorraden	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Winstneming	Voorziening	Boekwaarde 31-12-2023
Bouwgronden in exploitatie	-1.713	230	670	-635	-563	-953
Gereed product en handelsgoederen	4	-	-3	-	-	1
Totaal Voorraden	**-1.709**	**230**	**667**	**-635**	-563	**-952**

Zie voor de onderbouwing van de boekwaardes en verloop de paragraaf grondbeleid.

Gereed product en handelsgoederen

Dit betreft in zijn volledigheid de voorraad gezondheidsverklaringen (CBR).

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	3.971	762	-	4.733
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	5.786	4.997	-	10.783
Overige vorderingen	1.141	-	798	343
Totaal Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	**10.898**	**5.759**	**798**	**15.859**

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de bank- en kassaldi. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Legeskas	1	1
Kas Oekraine	-	-
Totaal Kassaldi	**1**	**1**
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	230	158
BNG (participatie)	20	85
Rabobank Havelte	18	11
Totaal Banksaldi	269	**254**
Totaal Liquide middelen	**271**	**255**

Overlopende activa

Voor sommige projecten is een subsidiebeschikking ontvangen van overheidsorganen. Voor zover er al subsidiabele kosten zijn gemaakt, is een deel van de toegezegde subsidie als opbrengst verantwoord in 2023. Het deel van die opbrengst wat hoger is dan een eventueel voorschot wat daadwerkelijk is ontvangen, is opgenomen onder de nog te ontvangen bijdragen. De overige overlopende activa bestaan uit overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Overige overlopende activa	819	275	-	1.094
Overige nog te ontvangen bedragen	2.180	-	92	2.088
Nog te ontvangen van het Rijk	777	563	-	1.340
Nog te ontvangen van andere overheden	150	732	-	883
Totaal Overlopende activa	**3.926**	**1.570**	**92**	**5.405**

B.4.3. Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. De aard van de reserve en de individuele mutaties op iedere reserve is hieronder afzonderlijk toegelicht.

Algemene reserve

De algemene, ook wel vrije reserve genoemd, is de reserve waar door de gemeenteraad geen bestemming aan is gegeven. Gevolg hiervan is dat deze reserve in beginsel vrij besteedbaar is. Deze reserve ontstaat door overschotten en tekorten in de exploitatie, welke niet in de resultaatbestemming specifiek worden bestemd. De reserves weerstandsvermogen en reserve rekeningsaldo zijn opgeheven en het saldo is bij het besluit over de jaarrekening 2022 toegevoegd aan de algemene reserve.
Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico’s en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie.

Algemene Reserve	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene Reserve	3.277	-	-	-	2.819	6.095

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de gemeenteraad een specifieke bestemming gegeven is. De gemeenteraad is bevoegd deze bestemming te wijzigen.

Bestemmingsreserves	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering i.v.m. afschr. op activa	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Boekwaarde 31-12-2023
Overhevelingsreserve	1.166	533	1.214	-	569	1.074
Bouw gemeentehuis	6.060	-	-	267	-	5.793
MFA Havelte	766	-	-	112	-	654
Huishoudelijk afval	212	821	-	-	425	1.458
Fonds dorpshuizen	323	25	-	-	-	348
Zonneleningen	438	-	-	-	-	438
Versterken fysieke aantrekkelijkheid	1.203	-	-	-	-	1.203
Fonds maatschappelijke initiatieven	200	-	-	-	-	200
Invoering omgevingswet	545	-	166	-	-	379
Stad en Esch	1.794	-	-	39	-	1.755
Parkeerterrein Fredriksoord	300	-	-	-	-	300
Regiodeal	105	-	-	-	-	105
Woonimpuls	207	-	63	-	-	270

Klimaatakkoord	208	-	-	-	-	208
Energie en inflatie	-	400	177	-	-	223
Maatschappelijk welzijn breed	-	2.494	-	-	-	2.494
Totaal bestemmingsreserves	**13.590**	**4.273**	**1.620**	**418**	**994**	**16.884**

Het resultaat is € 2.668.000 voordelig. Middels resultaatbestemming wordt dat naar reserves gestort of onttrokken.

Voorzieningen

Toelichting vindt plaats voor die voorzieningen die ultimo 2023 aanwezig zijn. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Het verloop van het totaal van de voorzieningen gedurende het verslagjaar is als volgt:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen					
Voormalige bestuurders en personeel	1.613	45	175	-	1.483
Voorziening Spaarverlof	80	60	-	-	140
Voorziening Verlof (alleen WSW)	108	-	-	-	109
Subtotaal	**1.802**	**105**	**175**	**-**	**1.732**
Voorziening ter egalisatie van kosten					
Meerjaren onderhoud gebouwen	2.176	311	467	-	2.019
Meerjaren onderhoud kunstwerken	482	130	163	-	449
Meerjaren grootonderhoud wegen	2.495	2.065	164	-	4.396
Subtotaal	**5.153**	**2.506**	**793**	-	**6.865**
Voorziening ten behoeve van gelden van derden met een gebonden bestemming					

Meerjaren vervangingsinvestering riolering	5.212	700	119	-	5.793
Subtotaal	**5.212**	**700**	**119**	-	**5.793**
Voorziening ten behoeve van gelden van derden met een gebonden bestemming					
Rioleringen egalisatie tarief	453	64	-	-	517
Subtotaal	**453**	**64**	**-**	**-**	**517**
Totaal Voorzieningen	**12.620**	**3.375**	**1.087**	-	**14.907**

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

De vaste schulden van de gemeente Westerveld bestaan ultimo 2023 enkel uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen.

Onderhandse leningen

De onderhandse leningen bestaan volledig uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen. De totale vaste schulden bedragen circa € 13,8 miljoen. Het verloop van de vaste schulden is hieronder opgenomen.

Lening	Boekwaarde 31-12-2022	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023
BNG 87895	54	54	0
BNG 88185	73	73	0
BNG 89538	182	91	91
BNG 90058	182	91	91
BNG 98177	1.200	200	1.000
BNG 112544	2.640	120	2.520
BNG 113821	2.400	800	1.600
BNG 115758	6.000	240	5.760
BNG 116153	3.000	300	2.700
Totaal leningen	**15.730**	**1.969**	**13.762**

Een nadere toelichting op de opgenomen geldleningen en de betaalde rente is opgenomen in de paragraaf D: financiering.

B.4.4. Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar

De netto-vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen, overige kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden.

Vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Kasgeldleningen BNG	-	-	-	-
Banksaldi BNG	-	-	-	-
Crediteuren	2.414	643		3.057
Totaal Vlottende schulden	**2.414**	**643**	**-**	**3.057**

Overige kasgeldleningen

Overige kasgeldleningen zijn er niet geweest in 2023.

Banksaldi

Betreft de rekeningcourantverhouding bij de BNG voor afgerond € 155 (roodstand).

Overige schulden / Crediteuren

De overige vlottende schulden bestaan uit de crediteurenpositie van de gemeente Westerveld. De vermeerdering betreft de som van de facturen in het boekjaar. Onder verminderingen staan de betalingen aan crediteuren in het boekjaar. Alle openstaande posten uit het vorige boekjaar zijn betaald. Eind 203 bedraagt het openstaande crediteurensaldo nog € 3,0 miljoen.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan vooral uit de verplichtingen die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar maar pas in latere boekjaren tot een betaling zullen leiden.

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.136	673	-	2.809
Ontvangen voorschot met specifiek doel	1.907	2.342	615	3.634
Totaal Overlopende passiva	**4.043**	**3.015**	**615**	**6.443**

Specificatie ontvangen voorschotten met specifiek doel	
Ontvangen voorschotten van Europese Lichamen	0
Ontvangen voorschotten van het Rijk	609
Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	3.025
Totaal ontvangen voorschot met specifiek doel	**3.634**

B.4.5. Waarborgsommen en garanties

Waarborgsommen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Gewaarborgde leningen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2022	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023	Dekking
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
Stichting Actium BNG 84764	3.392	897	212	685	76%
Stichting Actium BNG 86225	12.132	3.757	664	3.092	59%
Stichting sporthal Vledder BNG 89572	210	70	10	60	100%
Stichting sporthal Vledder BNG 90704	208	65	12	54	100%
Stichting Biblionet Drenthe BNG 85810	228	62	1	62	100%
VVV Vledder/Frederiksoord BNG 86231.01	46	24	24	0	100%
VVV Vledder/Frederiksoord BNG 86231.02	24	24	24	0	100%
Stichting De Menning E1234750	1.134	199	28	170	100%
St. Nat. Restauratiefonds 804544026/804544034	242	50	8	42	100%

Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	110	89	6	84	50%
Subtotaal	**17.727**	**5.238**	**941**	**4.249**	
In mindering brengen het aandeel dekkingspercentage					
Af: 24% Stichting Actium BNG 84764	-818	-216	51	-166	
Af: 41% Stichting Actium BNG 86225	-4.948	-1.532	272	-1.260	
Af: 50% Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	-55	-45	45	-	
Subtotaal	**-5.821**	**-1.793**	**368**	**-1.425**	
Totaal gewaarborgde leningen	**11.906**	**3.445**	**1.309**	**2.824**	

Garantiestellingen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2023	Dekking
WSW achtervang	58.715	29.501	6.298	35.799	100%
Totaal garantiestellingen	**58.715**	**29.501**	**6.298**	**35.799**	

De gewaarborgde leningen WSW betreffen de garantstellingen voor de woningbouwverenigingen die sociale woningen verhuren in onze gemeente. Wanneer een woningbouwvereniging niet aan de aflossingsverplichting van de afgesloten leningen kan voldoen, zal in eerste instantie de niet nagekomen verplichting worden gedekt uit het WSW-fonds. Als hier onvoldoende financiële middelen in zijn, zal de gemeente hiervoor worden aangesproken.

B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Wij hebben voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Daarnaast hebben wij overeenkomsten die meerdere jaren lopen voor softwarelicenties en onderhoudscontracten.

B.4.7. EMU-saldo

EMU saldo 2023

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede-overheden en sociale fondsen). Het EMU-saldo wijkt af van het begrip exploitatiesaldo waarmee gemeenten en provincies werken. Het verschil zit onder meer in een andere behandeling van investeringen, afschrijvingen en voorzieningen. Voor de berekening van het EMU-saldo wordt mede gebruik gemaakt van de balans. Over de hoogte van het EMU-tekort zijn binnen Europa afspraken gemaakt. De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is de Nederlandse uitwerking van de Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. Deze wet moet de begrotingsdiscipline op nationaal en decentraal niveau waarborgen.
Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden.

Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten.
Referentiewaarde EMU-saldo

Europa let op de schuld van gemeenten, dat gebeurt via het EMU-tekort. Dit is de begrenzing van het bedrag waarmee de totale netto schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. De bedoeling is dat het gezamenlijke tekort van de gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort blijft. Iedere gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die is afgeleid van dat plafond. Voor Westerveld bedroeg deze voor het jaar 2023 € 2.306.000 zoals te lezen was in de septembercirculaire 2022.

Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen. Het kijken naar de individuele referentiewaarde voor gemeenten heeft in dat perspectief weinig zin. Mede omdat tekorten of overschotten vooral worden bepaald door schommelingen in de hoogte van investeringen en het aan- en verkopen van bouwgronden. Wat ook uit onderstaande berekening blijkt.

Berekening EMU-saldo
Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld komt voor het boekjaar 2023 uit op positief € 9.609.000. Dit betekent dat in EMU-termen de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven. Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld is dus tekort verlagend aan het EMU-saldo van Nederland. De eerder genoemde referentiewaarde wordt niet overschreden. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2022	Realisatie 2023
A. Geraamd resultaat voor mutatie reserves	2.980	5.824
B. Mutatie immateriële vaste activa	-3	452
C. Mutaties voorzieningen	1.339	2.574
D. Mutatie voorraden	-1.356	759
E. verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop immateriële vaste activa	0	0
F. Berekend EMU-saldo	**5.678**	**9.609**
G. EMU-saldo referentiewaarde	2.016	2.306
H. Verschil saldo en referentiewaarde	**7.694**	**11.915**

B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten

Toelichting
Het overzicht van baten en lasten geeft in een oogopslag inzicht in het saldo van de programma's, het saldo van de dekkingsmiddelen en het saldo van de mutatie bestemmingsreserves. De programma's geven de baten en lasten zonder de mutatie reserves. Programma gebonden inkomsten, zoals rioolheffing en heffing van reinigingsrechten, worden wel meegenomen in de baten van het respectievelijke programma.

Toelichting op de programma's
Voor een toelichting op de programma's wordt verwezen naar het Programmaplan.

Overhead
Voor een toelichting op de overhead wordt verwezen naar de overige programma onderdelen en naar de paragraaf E: Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting
Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierbij gaat het uitsluitend om winstgevende activiteiten waarbij in algemene zin sprake is van een onderneming. Voor de gemeente Westerveld gaat het alleen om de grondexploitaties. Tot en met 2021 is de VpB-aangifte gedaan en afgerekend.
Voor zover we dat op basis van de nu bekende regelgeving in kunnen schatten, is er sprake van fiscale winsten op de grondexploitaties in de jaren 2021 t/m 2025, met uitzondering van 2024 waarin een verlies wordt verwacht. Voor deze verliezen is een voorziening opgenomen op de balans waardoor er geen resultaateffect is. Fiscale winsten en verliezen zijn verrekenbaar (carry forward en backward) waardoor de VpB-last in de toekomst gering zal zijn. De winsten worden conform het voorzichtigheidsprincipe gepresenteerd als ze werkelijk gerealiseerd zijn.

Daarom kiezen wij ervoor om in het boekjaar 2023 en verder geen last voor de vennootschapsbelasting te verantwoorden.

Onvoorzien
In de begroting 2023 is een post voor onvoorzien van € 20.000 (€ 1 per inwoner) opgenomen. Dit bedrag is bestemd om eventuele tegenvallers op te vangen en nog niet te kwantificeren uitgaven die zich in de loop van het verslagjaar voor doen. De besteding daarvan is voorbehouden aan het college.

B.5.2. Overzicht mutaties reserves

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De gemeente Westerveld heeft bestemmingsreserves gevormd in het verleden voor een specifiek doel. Jaarlijks vinden stortingen en onttrekkingen plaats
Ten behoeve van het inzicht is onderstaand overzicht opgenomen van de mutaties reserves per programma. Per mutaties is de begrote mutatie gepresenteerd. In de toelichting op de geprognosticeerde balans is een overzicht opgenomen van het toekomstige verloop van de reserves.
Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil JR 2023
Stortingen					
0. Bestuur	**10**	**0**	**488**	**488**	**0**
3. Economie	**65**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Onderwijs	**35**	**0**	**47**	**47**	**0**
5. Sport, cultuur en recreatie	**324**	**0**	**51**	**51**	**0**
6. Sociaal domein	**749**	**25**	**393**	**393**	**0**
7. Volksgezondheid en milieu	**288**	**0**	**2.500**	**3.315**	**815**
8. VHROSV	**480**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**1.950**	**25**	**3.478**	**4.294**	**815**
Onttrekkingen					
0. Bestuur	**466**	**381**	**560**	**566**	**7**
1. Veiligheid	**490**	**0**	**0**	**0**	**0**
2. Verkeer en vervoer	**0**	**48**	**48**	**0**	**-48**
3. Economie	**426**	**79**	**143**	**65**	**-79**
4. Onderwijs	**39**	**39**	**94**	**94**	**0**
5. Sport, cultuur en recreatie	**140**	**0**	**337**	**337**	**0**
6. Sociaal domein	**399**	**0**	**1.140**	**740**	**-400**
7. Volksgezondheid en milieu	**169**	**305**	**468**	**9**	**-459**
8. VHROSV	**529**	**70**	**615**	**229**	**-386**
Totaal Onttrekkingen	**2.657**	**922**	**3.404**	**2.039**	**-1.365**
Totaal mutatie reserves	**707**	**897**	**-75**	**-2.255**	**-2.180**

Toelichting op reserves

Voor een nadere toelichting op de reserves wordt verwezen naar paragraaf B.4.3. Vaste passiva.

Lasten:

- In programma 7 (€ 815.000). Het betreft een dotatie aan de reserve huishoudelijk afval in het kader van de kostendekkendheid.

Baten:

- In programma 2 (€ 48.000). De investering in het ruimtelijk actieplan Havelte is nog niet gereed gemeld. Er zijn geen afschrijvingslasten en derhalve is er ook geen vrijval uit de bestemmingsreserve.
- In programma 3 (79.000). Geen lasten onttrokken in 2023.
- In programma 6 (400.000). Minder kosten gemaakt voor de reserve energie en inflatie. Gecorrigeerd naar ander programma.
- In programma 7 (€ 459.000). De onttrekking voor klimaatmiddelen en huishoudelijk afval is lager. Het bedrag blijft beschikbaar in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve en zal in latere jaren alsnog worden besteed aan het doel.
- In programma 8 (€ 386.000). De onttrekking voor de omgevingswet is lager, door de uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het bedrag blijft beschikbaar via de bestemmingsreserve Omgevingswet.

B.5.3. Incidentele baten en lasten

Achtergrond

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dient de gemeentebegroting te voorzien in een overzicht van incidentele lasten en baten. Inzicht daarin is van belang voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van baten en lasten door de gemeenteraad. Daarnaast is het noodzakelijk voor het financiële toezicht en de beoordeling van de begrotingspositie door Gedeputeerde Staten. Het is daarmee ook één van de beoordelingscriteria om voor repressief financieel toezicht in aanmerking te komen.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023
A. Incidentele baten			
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Uitschrijven penvoerderschap Permanente Verkeerseducatie	-	40	40
Totaal Verkeer en vervoer	**-**	**40**	**40**
Programma 3. Economie			
Subsidie toeristisch platform	100	100	11
Subsidie provincie Overijssel Regiodeal	164	164	1
Totaal Economie	**264**	**264**	**12**

Programma 8. VHROSV			
Leges Wabo vergunningen	-	30	30
Totaal VHROSV	**-**	**30**	**30**
Onttrekking reserves			
Onttrekking reserve Regiodeal 2021-2023	67	105	-
Onttrekking reserve huishoudelijk afval	100	219	821
Onttrekking reserve uitvoering klimaatakkoord	96	131	-
Onttrekking reserve woonimpuls	70	70	63
Overhevelingen 2022 > 2023	-	1.318	1.318
Totaal onttrekkingen reserves en budgetoverhevelingen	**333**	**1.843**	**2.202**
Subtotaal incidentele baten (A)	***597***	***2.177***	***2.284***
B. Incidentele lasten			
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Re-integratie traject bestuurders	45	45	-
Juridische ondersteuning incident Wolf	-	30	30
Totaal Bestuur en ondersteuning	**45**	**75**	**30**
Programma 1. Veiligheid			
Aanpassing tussentijdse begroting Veiligheidsregio Drenthe	-	51	51
Totaal Veiligheid	**-**	**51**	**51**

Programma 2. Verkeer en vervoer			
Tijdelijke verkeersmaatregelen	-	20	20
Onderhoudsbudget verkeer	-	12	12
Niet-claimbare schade	-	15	15
Totaal Verkeer en vervoer	**-**	**47**	**47**
Programma 3. Economie			
Uitgaven toeristisch platform	100	100	100
Regiodeal 2021-2023			
Onderhoud wandelnetwerk Recreatieschap Drenthe			
Programma 4. Onderwijs			
Huisvesting onderwijs	-	29	29
Totaal Onderwijs	**-**	**29**	**29**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Kosten inflatie sporthal de Spronk	-	34	34
Specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening	-	38	19
Totaal Sport, cultuur en recreatie	**-**	**72**	**53**
Programma 6. Sociaal Domein			
Bijdrage dorpshuizen	25	25	25
Totaal Sociaal Domein	**25**	**25**	**25**

Programma 7. Volksgezondheid en milieu			
Uitvoering klimaatakkoord	145	180	-
Ontwikkelen warmtevisie	100	100	-
Uitvoeringsplan afval en bijstelling afvalinzameling en verwerking	-	54	53
Totaal Volksgezondheid en milieu	**245**	**334**	**53**
Programma 8. VHROSV			
Uitvoering woonimpuls	70	70	63
Bijdrage Gemeenschappelijke Regeling RUD	-	150	-
Totaal VHROSV	**70**	**220**	**63**
Overhead			
Exploitatiebijdrage Gemeenschappelijke Regeling ONS	-	157	449
Totaal Overhead	**-**	**157**	**449**
Toevoegingen reserves			
Bestemmingsreserve december bijzondere bijstand	-	24	-
Bestemmingsreserve december Energietoeslag	-	337	223
Bestemmingsreserve december Oekraïne	-	28	28
Bestemmingsreserve december uitvoering BBZ	-	3	3
Bestemmingsreserve december formatie RO	-	169	469
Overhevelingen 2023 > 2024	-	505	505

Totaal toevoegingen reserves en budgetoverhevelingen	**-**	**1.066**	**1.228**
Subtotaal incidentele lasten (B)	***585***	***2.176***	***2.128***
Saldo incidentele baten en lasten (B-A)	**12**	**1**	**156**

Criteria

De incidentele baten en lasten zijn opgesteld met in achtneming van de door de commissie BBV daarvoor opgestelde richtlijnen in haar notitie 'structurele en incidentele lasten en baten'. Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen, kunnen beoordeeld worden als íncidenteel', waarbij rekening wordt gehouden met de soort of de eigenschap van de begrotingspost.
Ter invulling is in de inventarisatie van incidentele baten en lasten hierna uitgegaan van de volgende criteria:

- lasten/baten die alleen in het jaar 2023, 2024, 2025 of 2026 voorkomen;
- lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2023-2026);
- lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar;
- onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Toelichting

Het saldo incidentele baten en lasten in 2023 is € 523.000 negatief. Het aandeel lasten is groter dan het aandeel baten. Het evenwicht tussen structurele baten en lasten neemt daardoor toe. Het rekeningresultaat 2023 gecorrigeerd voor dit negatieve saldo blijft structureel positief. Reden waarom het kengetal in de paragraaf B weerstandsvermogen positief wordt weergegeven. Een overzicht (het saldo) van de afwijkingen op incidentele baten en lasten wordt gegeven onder paragraaf B.5.1 .

B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT

Het BBV schrijft voor dat de salarissen van de griffier en gemeentesecretaris inzichtelijk behoren te zijn in verband met de Wet Normering Topinkomens. Onderstaande tabellen geven het overzicht weer. De salarissen komen niet boven de normering van het topinkomen uit.
Onderstaande tabel geeft de gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023	D.B. Bruijn	R. Weernekers
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0.93
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.130	86.599
Beloningen betaalbaar op termijn	16.589	13.128
Subtotaal	***119.719***	***99.726***
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	206.349
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**119.719**	**99.726**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	Van 1/1 - 31/10: 0.89 Van 1/11 tot 31/12: 1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.084	79.041
Beloningen betaalbaar op termijn	16.582	12.862
Subtotaal	***112.666***	***91.903***
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	196.079
Totale bezoldiging	**112.666**	**91.903**

B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Onderstaand betreft de analyse van de begrotingsrechtmatigheden per programma.
Wij hebben hiervoor het document "Jaarstukken 2023 teksten programma's" gebruikt om te bepalen of er per programma sprake is van een overschrijding dan wel een onderschrijding.
De analyse ziet toe op de baten en lasten exclusief reservemutaties.
Uitgangspunten hierbij zijn de Kadernota rechtmatigheid, de financiële verordening 2023 en het addendum op de financiële verordening 2023.
Op grond hiervan komen wij tot de volgende kaders:
1. Overschrijding van de lasten zijn onrechtmatig en kunnen acceptabel zijn als ze voldoen aan hetgeen gesteld in artikel 12 van de financiële verordening.
2. Onderschrijdingen van de lasten en over-/ en onderschrijdingen van de baten zijn onrechtmatig indien deze niet tijdig zijn toegelicht. Hierbij geldt dat alles verschillen die na de 2e BURAP geconstateerd zijn toegelicht mogen worden bij de jaarrekening. Conform het addendum op de financiële verordening wordt dat gezien als tijdig.

Lasten (in € x 1.000)				
Programma	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Over/onder
0. Bestuur	2.351	2.343	8	Onderschrijding
1. Veiligheid	1.718	1.717	1	Onderschrijding
2. Verkeer en Vervoer	4.621	4.598	23	Onderschrijding
3. Economie	2.564	2.203	361	Onderschrijding
4. Onderwijs	1.699	1.657	42	Onderschrijding
5. Sport, cultuur en recreatie	4.880	4.979	-99	Overschrijding
6. Sociaal Domein	25.314	24.689	625	Onderschrijding
7. Volksgezondheid en Milieu	7.331	6.316	1.015	Onderschrijding
8. Volkshuisvesting, RO en SV	5.362	2.128	3.324	Onderschrijding
Overige programma onderdelen	14.042	13.969	73	Onderschrijding

Baten (in € x 1.000)				
Programma	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Over/onder
0. Bestuur	387	344	43	Onderschrijding
1. Veiligheid	15	14	1	Onderschrijding
2. Verkeer en Vervoer	77	113	-36	Overschrijding
3. Economie	2.841	2.734	107	Onderschrijding
4. Onderwijs	255	300	-45	Overschrijding
5. Sport, cultuur en recreatie	388	405	-17	Overschrijding
6. Sociaal Domein	10.034	11.881	-1.847	Overschrijding
7. Volksgezondheid en Milieu	6.070	5.774	296	Onderschrijding
8. Volkshuisvesting, RO en SV	3.310	1.855	1.455	Onderschrijding
Overige programma onderdelen	46.228	48.093	-1.865	Overschrijding

Analyse
Lasten overschrijdingen
5. Sport, cultuur en recreatie zit met name in kosten die hoger uitgevallen zijn. Wij classificeren deze overschrijding als niet acceptabel

Lasten onderschrijding, baten over- en onderschrijdingen
Ten aanzien van de overige mutaties omtrent de programma's onderkennen wij dat er sprake is van over- en onderschrijdingen die in de laatste 4 maanden geconstateerd zijn (na de BURAP).

De begroting na wijziging is namelijk aangepast aan de hand van de tweede BURAP en eventuele latere aanpassingen die nog door de raad geaccordeerd zijn.
Dit betekent dat conform het addendum bij de financiële verordening het melden van deze verschillen tijdig is op het moment dat dit bij de jaarrekening toegelicht wordt. Hier hoeven wij derhalve geen onrechtmatigheid over te rapporteren

Conclusie
Op grond van de bovenstaande analyse dienen wij te rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid.
Wij komen tot de volgende conclusie:
Totaal onrechtmatig: € 99.000,00
Hiervan is acceptabel € 0,00
Hiervan is niet acceptabel € 99.000,00

B.6. Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 700.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Deel C: Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht taakvelden

Realisatie 2023 naar taakvelden

In het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is voorgeschreven dat er een indeling gemaakt moet worden van de lasten en baten per taakveld. Het doel van deze indeling is de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten. De provincie, het Rijk en het Centraal Bureau voor de Statistiek maken gebruik van de gegevens volgens deze indeling.

Taakveldenoverzicht programma's

De volgende tabel biedt een taakveldenoverzicht op basis van de iv3 indeling.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.1 Bestuur	**1.711**	**0**	**0**	**0**	**-1.711**
0.2 Burgerzaken	**480**	**225**	**0**	**0**	**-255**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**152**	**119**	**0**	**0**	**-33**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**1.403**	**3**	**0**	**0**	**-1.400**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**314**	**11**	**0**	**0**	**-303**
2.1 Verkeer en vervoer	**4.598**	**113**	**0**	**0**	**-4.485**
3.1 Economische ontwikkeling	**479**	**-2**	**0**	**0**	**-481**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**389**	**296**	**0**	**0**	**-93**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**74**	**12**	**0**	**0**	**-61**
3.4 Economische promotie	**1.261**	**2.428**	**0**	**0**	**1.167**
4.1 Openbaar basisonderwijs	**16**	**0**	**0**	**0**	**-16**
4.2 Onderwijshuisvesting	**814**	**66**	**0**	**0**	**-749**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**827**	**234**	**0**	**0**	**-593**
5.1 Sportbeleid en activering	**326**	**112**	**0**	**0**	**-214**
5.2 Sportaccommodaties	**1.047**	**135**	**0**	**0**	**-912**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**314**	**0**	**0**	**0**	**-314**
5.4 Musea	**109**	**0**	**0**	**0**	**-109**
5.5 Cultureel erfgoed	**217**	**27**	**0**	**0**	**-190**
5.6 Media	**520**	**121**	**0**	**0**	**-399**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**2.446**	**10**	**0**	**0**	**-2.436**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**5.803**	**4.278**	**0**	**0**	**-1.524**
6.2 Wijkteams	**829**	**0**	**0**	**0**	**-829**
6.3 Inkomensregelingen	**5.622**	**6.772**	**0**	**0**	**1.149**
6.4 Begeleide participatie	**3.750**	**0**	**0**	**0**	**-3.750**
6.5 Arbeidsparticipatie	**1.196**	**0**	**0**	**0**	**-1.196**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**1.091**	**108**	**0**	**0**	**-982**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	**1.948**	**0**	**0**	**0**	**-1.948**

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
6.71B Begeleiding (WMO)	**1.103**	**0**	**0**	**0**	**-1.103**
6.71C Dagbesteding (WMO)	**490**	**0**	**0**	**0**	**-490**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.72A Jeugdhulp begeleiding	**1.573**	**0**	**0**	**0**	**-1.573**
6.72B Jeugdhulp behandeling	**542**	**0**	**0**	**0**	**-542**
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	**69**	**0**	**0**	**0**	**-69**
6.73A Pleegzorg	**200**	**0**	**0**	**0**	**-200**
6.73B Gezinsgericht	**300**	**0**	**0**	**0**	**-300**
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	**77**	**0**	**0**	**0**	**-77**
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	**907**	**0**	**0**	**0**	**-907**
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**107**	**0**	**0**	**0**	**-107**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.81A Beschermd wonen (WMO)	**0**	**723**	**0**	**0**	**723**
6.82A Jeugdbescherming	**141**	**0**	**0**	**0**	**-141**
6.82B Jeugdreclassering	**32**	**0**	**0**	**0**	**-32**
7.1 Volksgezondheid	**791**	**0**	**0**	**0**	**-791**
7.2 Riolering	**2.558**	**2.197**	**0**	**0**	**-360**
7.3 Afval	**1.807**	**3.118**	**0**	**0**	**1.312**
7.4 Milieubeheer	**703**	**105**	**0**	**0**	**-597**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**457**	**354**	**0**	**0**	**-104**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**385**	**24**	**0**	**0**	**-361**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**9**	**1.205**	**0**	**0**	**1.196**
8.3 Wonen en bouwen	**1.734**	**626**	**0**	**0**	**-1.108**
Totaal programma's	**51.721**	**23.421**	**0**	**0**	**-28.300**

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.4 Overhead	**13.325**	**236**	**0**	**0**	**-13.088**
Totaal Overhead	**13.371**	**283**	**0**	**0**	**-13.088**

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.5 Treasury	**49**	**1.159**	**0**	**0**	**1.110**
0.61 OZB woningen	**389**	**3.365**	**0**	**0**	**2.976**
0.62 OZB niet-woningen	**0**	**1.199**	**0**	**0**	**1.199**
0.64 Belastingen overig	**131**	**18**	**0**	**0**	**-67**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**0**	**42.116**	**0**	**0**	**42.116**
0.8 Overige baten en lasten	**75**	**0**	**0**	**0**	**-75**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**644**	**47.856**	**0**	**0**	**47.213**

Taakveldenoverzicht: Mutatie in reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**4.294**	**2.039**	**-2.255**
Totaal mutatie reserves	**0**	**0**	**4.294**	**2.039**	**-2.255**

Taakveldenoverzicht: Resultaat boekjaar

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
Saldo na mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2: Investeringsoverzicht 2023

Overzicht nieuwe kredieten in 2023

Activa nummer	Omschrijving	Krediet 2023	Besteed in 2023	Ontvangen in 2023	Restant krediet
	Investeringen Economisch nut				
49378	VW Transporter	€ 48.000	-	-	€ 48.000
722127	Riolering vrijverval	€ 154.385	€ 112.095	-	€ 42.290
722203	Riolen gemalen mechanisch en elektrisch	€ 93.000	€ 21.249	-	€ 71.751
722530	Riolering drukriolering mechanisch en elektrisch	€ 24.500	€ 3.634	-	€ 20.866
722820	Riolering milieumaatregelen	€ 150.000	-	-	€ 150.000
722917	Riolering onderhoud stedelijk watersysteem	€ 43.500	€ 20.927	-	€ 22.573
	Totaal investeringen economisch nut	**€ 513.385**	**€ 157.905**	**€ -**	**€ 355.480**
	Investeringen maatschappelijk nut				
210335	Reconstructie en vervanging wegen	€ 1.077.678	€ 694.396	-	€ 383.282
210512	Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken	€ 15.000	€ 15.000	-	0
530121	Sportvelden	€ 33.615	€ 35.917	-	€ -2.302
	Totaal investeringen maatschappelijk nut	**€ 1.126.293**	**€ 745.313**	**€ -**	**€ 380.980**
	Totaal investeringen 2023	**€ 1.639.678**	**€ 903.218**	**€ -**	**€ 736.460**

Overzicht bestaande kredieten

Activa nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Krediet 2023	Besteed t/m 2022	Besteed in 2023	Ontvangen in 2023	Restant krediet
	Investeringen Economisch nut						
40023	Zonnepanelen Afval Breng Station	€ 43.000	15.021	€ 28.279	€ 18.175	-	€ -3.154
31068	Laptops en tablets incl. voor raadsleden	€ 45.000	€ 17.154	€ 27.847	€ 5.643	-	€ 11.511
49233	VW Caddy	€ 42.000	€ 42.000	-	-	-	€ 42.000
49380	Investering hulpstukken kraan	€ 20.000	€ 20.000	-	€ 22.000	-	€ -2.000
45630	Flexwoningen camping Hesselte	€ 700.000	€ 1.000.000	-	€ 296.950	-	€ 703.050
722125	Riolering vrijverval	€ 222.784	€ 107.683	€ 55.424	€ 4.190	-	€ 103.493
722528	Riolering drukriolering mechanisch en elektrisch	€ 33.000	€ 33.000	-	€ 925	-	€ 32.075
722529	Riolering drukriolering mechanisch en elektrisch	€ 432.000	€ 432.000	-	€ 52.996	-	€ 379.004
722603	Riolering gemalen bouwkundig mechanisch en elektrisch	€ 17.000	€ 17.000	-	€ 2.700	-	€ 14.300
722819	Riolering milieumaatregelen	€ 150.000	-	-	-	-	€ 150.000
724024	Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen	€ 84.792	€ 59.954	€ 29.046	€ 5.515	-	€ 54.439
	Totaal investeringen economisch nut	**€ 1.789.576**	**€ 1.743.812**	**€ 140.596**	**€ 409.096**	**€ -**	**€ 1.484.716**
	Investeringen Maatachappelijk nut						
210330	Ruimtelijk actieplan Havelte	€ 22.000.000	€ 689.014	€ 1.560.986	€ 75.137	-	€ 613.877
210509	Evenementen terrein Uffelte	€ 80.000	€ 74.357	€ 5.643	€ 86.952	-	€ -12.595
210338	Fietspaden	€ 205.000	€ 205.000	-	-	-	€ 205.000
210325	Vervangen en reconstructie wegen	€ 299.000	€ 239.503	€ 57.497	€ 99.500	-	€ 140.003

210332	Reconstructie en vervanging wegen	€ 830.000	€ 533.360	-	€ 518.078	-	€ 15.282
210340	GVVP Fietspad Doldersummerweg	€ 275.000	€250.233	€ 38.702	€ 725		€249. 508
210344	GVVP Marketing fietspaden	€ 25.000	€ 25.000	€ 10.108	-	-	€ 25.000
210341	GVVP Veilige bermen fietspaden	€ 50.000	€ 50.000	-	€ 54.125		€ -4.125
210345	GVVP Marketing fietspaden	€ 50.000	€ 49.193	€ 807	€ 1.610		€ 47.583
210414	Vervangen amaturen en verouderde lichtmasten	€ 150.000	€ 173.490	-	€ 79.168	-	€ 94.323
210415	Vervangen verouderde lichtmasten	€ 150.000	€ 57.147	€ 100.590	€ 45.681	-	€ 11.466
210333	Herontwikkeling locatie Dingspilhuus	€ 820.000	€ 490.768	€ 329.232	€ 633.146	-	€ -52.378
210337	Investering bermverharding	€ 125.000	€ 125.000	-	-	-	-
210351	Fietspad Startbaan	€ 23.165	€ 23.165	-	€ 184.963	-	€ - 161.798
210419	Uitvoering motie Verlichting Trambaan	€ 100.000	€ 115.660	-	€ 26.450	-	€ 89.210
210352	Vervanging bruggen Achterenkamp Lheebroek	€ 400.000	€ 369.814	-	€ 128.780	-	€ 241.034
560009	Parkeerterrein Frederiksoord	€ 300.000	€ 300.000	-	-	-	€ 300.000
	Totaal investeringen maatschappelijk nut	**€ 26.082.165**	**€ 3.845.704**	**€ 2.228.565**	**€ 1.934.314**	**€ -**	**€ 1.801.390**
	Totaal investeringen bestaande kredieten	**€ 27.871.741**	**€ 5.739.516**	**€ 2.369.161**	**€ 2.343.410**	**€ -**	**€ 3.286.106**
	Algemeen totaal investeringen	**€ 29.535.804**	**€ 7.379.194**	**€ 2.369.161**	**€ 3.246.628**	**€ -**	**€ 4.022.566**

Bijlage 3: SiSa verantwoordingsinformatie 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 1.949.504	€ 0	€ 0	€ 0	€ 143.065	€ 34.371
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 35.490	€ 2.162.430	€ 3.383.250		

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			25	25	1	1	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22
			€ 380	€ 380	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.244

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 € 12.000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24 € 12.000	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25 € 400	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26 € 400	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27 € 15.024	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Beschikkingsnummer /naam Aard controle R Indicator: C32/02	Besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle D2 Indicator: C32/04	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1	SUVIS21-2-02243163	€ 1.437	€ 1.437	Ja		Ja
		2	SUVIS21-2-02243178	€ 27.333	€ 27.333	Ja		Ja
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) Aard controle D2 Indicator: C32/08	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
		1	SUVIS21-2-02243163	Ja				
		2	SUVIS21-2-02243178	Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede Aard controle n.v.t.	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle R	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t.	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t.

			Indicator: C55/01	Indicator: C55/02	Indicator: C55/03	Indicator: C55/04	Indicator: C55/05	Indicator: C55/06
			192	€ 11.355	€ 11.355	16	€ 946	€ 946
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			524	€ 22.448	€ 22.448			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			137	115	0	0	254	46
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Ja				

BZK	C75B	Regiodeals 3e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Kenmerk/ beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Betreft pijler Een pijler per regel Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: C75B/04	Cofinanciering per pijler (jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/05	
		1	030004 Provincie Overijssel	2021/0034329	Circulair produceren en consumeren	€ 178.087	€ 107.309	
		2	030004 Provincie Overijssel	2021/0034329	Duurzame groei toerisme en recreatie	€ 301.169	€ 181.474	
		100						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: C75B/07	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
		1	030004 Provincie Overijssel	€ 490.673	€ 369.431			
		2	030004 Provincie Overijssel	€ 741.113	€ 430.625			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12			
			€ 89.884	€ 26.534	Ja			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	

			€ 18.859	€ 0	5	111	10	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C94/02	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 Aard controle R Indicator: C94/04	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en Aard controle R Indicator: C94/05	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen Aard controle R Indicator: C94/06
		1	LAI23-03620513	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling Aard controle R Indicator: C94/07	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b Aard controle R Indicator: C94/08	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. Aard controle R Indicator: C94/09	Eindverantwoording (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 38.219	€ 14.147	€ 48.840	€ 0	€ 0	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
		1						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 49.562	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1						
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)

			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E44B/01	Indicator: E44B/02	Indicator: E44B/03	Indicator: E44B/04	Indicator: E44B/05	Indicator: E44B/06
		1	030003 Provincie Drenthe	IENW/BSK-2023/99150	€ 6.565	€ 6.565	€ 1.970	€ 1.970
		2	030003 Provincie Drenthe	202203499-01040043	€ 55.168	€ 55.168	€ 11.791	€ 11.791
		3	030003 Provincie Drenthe	202302864-01098395	€ 14.280	€ 14.280	€ 4.712	€ 4.712
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: E44B/07	Indicator: E44B/08	Indicator: E44B/09			
		1	030003 Provincie Drenthe	IENW/BSK-2023/99150	Nee			
		2	030003 Provincie Drenthe	202203499-01040043	Ja			
		3	030003 Provincie Drenthe	202302864-01098395	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: E44B/10	Indicator: E44B/11	Indicator: E44B/12	Indicator: E44B/13		
		1	030003 Provincie Drenthe	IENW/BSK-2023/99150	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	Nee		
		2	030003 Provincie Drenthe	202203499-01040043	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	Ja		
		3	030003 Provincie Drenthe	202302864-01098395	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	Nee		
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04		
			€ 101.271	€ 101.271	€ 137.500	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		

			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
		1	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	350			
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel Aard controle R Indicator: F28/01	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel Aard controle R Indicator: F28/02	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten Aard controle R Indicator: F28/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle R Indicator: F28/05	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 105.379	€ 0	€ 105.379	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 3.535.861	€ 39.944	€ 142.614	€ 1.278	€ 64.251	€ 42
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente

			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 56.493	€ 34.742	€ 0	€ 458.351	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeenteeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 5.776	€ 16.863	€ 0
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 5.776	€ 16.863	€ 0
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
		6	Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01 € 53.358	Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02 € 0	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01 € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03 Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01 € 25.017	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02 € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				

			€ 73.226	€ 182.584				
			Activiteiten Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1	Renoveren en aanleggen sportvelden	€ 182.584	€ 62.858	€ 94.715	€ 25.011	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Totaal bedrag volgens beschikking Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
		1	1042584	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 41.765
		2						
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
		1	1042584	Ja				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 1.043.485	€ 10.000	Ja	Ja		

VWS	H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken 2023_met centraal persoon SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/01	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T) Aard controle R Indicator: H27B/02	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/03	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/04		
		1	061690 Gemeente De Wolden	8	8	Nee		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 14.255	€ 16.393	€ 0	€ 16.393	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 98.142	€ 257.209	€ 0	€ 257.209	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 21.931	€ 4.034	€ 4.386	€ 4.034	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 16.448	€ 11.439	€ 3.290	€ 11.439	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 7.676	€ 8.827	€ 0	€ 8.827	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 19.190	€ 19.190	€ 0	€ 19.190	Ja
		7	Valpreventie	€ 56.473	€ 25.358	€ 11.295	€ 25.358	Ja
		8	Leefomgeving	€ 10.966	€ 10.966	€ 0	€ 10.966	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.741	€ 3.152	€ 0	€ 3.152	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 40.024	€ 23.797	€ 8.005	€ 23.797	Ja
		11	Mantelzorg	€ 10.966	€ 12.611	€ 0	€ 12.611	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 10.966	€ 10.966	€ 0	€ 10.966	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 6.031	€ 6.031	€ 0	€ 6.031	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.741	€ 2.741	€ 0	€ 2.741	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 9.759	€ 11.223	€ 0	€ 11.223	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				

			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
		1	Lokaal Sportakkoord	Ja				
		2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja				
		4	Kansrijke Start	Ja				
		5	Mentale Gezondheid	Ja				
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
		7	Valpreventie	Ja				
		8	Leefomgeving	Ja				
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja				
		10	Versterken sociale basis	Ja				
		11	Mantelzorg	Ja				
		12	Eén tegen eenzaamheid	Ja				
		13	Welzijn op recept	Ja				
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
			Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingsnummer / kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H31/03	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230079	€ 38.546	€ 38.546	Ja		

DRE	DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen		Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe						
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02	Aard controle R Indicator: DRE2C/03	Aard controle R Indicator: DRE2C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06
		1	201902943-00950156	BDU 2021 - project Brinkenplan Diever op Dreef	€ 0		€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07	Aard controle R Indicator: DRE2C/08	Aard controle R Indicator: DRE2C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11	
		1	201902943-00950156	€ 0		€ 0	Ja	

Vaststellingsblad

Vaststellingsblad

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 2 juli 2024.

de voorzitter,	de griffier,
J. Spoelstra	R. Weernekers